

Gorenjski Glas

PETEK, 18. JANUARJA 2013

LETO LXVI, ŠT. 5, CENA 1,50 EUR, 13 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Država ukinja gimnazijo v Radovljici

Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport se je odločilo, da letos ne bodo več vpisovali novincev v program ekonomske gimnazije v Radovljici.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – »Ob enotni podpori sedmih županov območja zgornje Gorenjske, s katerega prihajajo naši dijaki, odločno protestiramo in si prizadevamo za ohranitev vpisa najmanj v enakem obsegu kot doslej,« so v peticiji, ki jo je v dveh dneh, odkar je objavljena na spletni strani šole, podpisalo že skoraj dva tisoč podpisnikov, zapisali na Ekonomski gimnaziji in srednji šoli v Radovljici.

Ukinitvi izobraževalnega programa ekonomske gimnazije nasprotuje tudi

radovljiški župan Ciril Globočnik, ki si je skupaj z ravnateljico Ksenijo Lipovšček v četrtek na sestanku na Ministrstvu za izobraževanje, znanost, kulturo in šport prizadeval za to, da gimnazija v Radovljici ostane. »Župani občin Bled, Bohinj, Gornje, Jesenice, Kranjska Gora, Žirovnica in Radovljica smo ministra dr. Žiga Turka pozvali, da ponovno pretehta argumente in odločitev o nameravani ukinitvi programa. Na sestanku na ministrstvu za izobraževanje smo se dogovorili, da do 22. januarja ponovno premislijo o

možnosti ohranitve programa v Radovljici in nam sporočijo svoje stališče.«

Na šoli se trenutno v 18 oddelkih izobražuje 492 dijakov. Od tega je v prvem in drugem letniku gimnazijskega programa po 32 dijakov, kar je več od normativov, v tretjem 46 in v četrtem 49. Kot pravi ravnateljica Ksenija Lipovšček, naj bi se glede na demografske podatke številčnost populacije na zgornjem Gorenjskem v prihodnje celo povečala, s tem pa tudi potreba po vpisu.

► 4. stran

Po odločitvi ministrstva naj bi bili v prihodnjem šolskem letu na Ekonomski gimnaziji in srednji šoli le prvi letniki programa ekonomskega in medijskega tehnika. / Foto: Gorazd Kavčič

Po vseh zapletih le nova pošta

Na Jesenicah bodo prihodnji teden vendarle odprli novo stavbo Pošte Slovenije, katere gradnjo je spremljalo kar nekaj zapletov.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Pošta Slovenije bo prihodnji četrtek vendarle odprla novo stavbo glavne pošte na Jesenicah, ki so jo zgradili v neposredni bližini občinske stavbe. Glavna jeseniška pošta je doslej poslovala v dotrajanih in premajhnih prostorih v bližini železniške postaje, zato so se na Pošti Slovenije odločili za novogradnjo. A gradnjo je spremljalo kar nekaj zapletov. Ob izkopu gradbene jame pred dvema letoma so namreč našli na ostankih bivšega objekta Železarne Jesenice. Med drugim so našli tudi kineto, zalito z mazutom, zato so območje

morali najprej očistiti in sanirati. Dela so se nato v prejšnji zimi zavlekla tudi zaradi hudega mraza, prvotno

načrtovano odprtje avgusta lani pa so nato zaradi dodatnih zamud prestavili na začetek letošnjega leta.

Nova jeseniška glavna pošta

Nova stavba pošte obsega petsto kvadratnih metrov poslovnih površin in 250 kvadratnih metrov parkirišč. Uporabnikom bodo na voljo štiri sodobno opremljena okna za sprejem in izročanje poštnih pošiljk in opravljanje denarnih storitev. Poštni predali bodo dostopni 24 ur na dan. V prostoru pošte bo omogočen neoviran vstop invalidom, so nam povedali na Pošti Slovenije. Na pošti je 29 zaposlenih, od tega 20 pismo- noš. Za celotno naložbo je Pošta Slovenije namenila okoli dva milijona evrov, kar je za približno pol milijona evrov več od prvotno ocenjene vrednosti investicije.

Obeti so vse slabši

Delež gorenjskega izvoza v slovenskem je vse nižji, število brezposelnih na Gorenjskem pa narašča hitreje kot na državni ravni.

MATEJA RANT

Kranj – »Gorenjsko gospodarstvo je v prvih lanskih devetih mesecih v primerjavi z enakim predlanskim obdobjem izvozilo za 3,3 odstotka več blaga, vendar pa

je zaskrbljujoče, da je delež gorenjskega izvoza v slovenskem vse nižji,« je na razširjeni seji upravnega odbora gorenjske območne enote gospodarske zbornice dejala direktorica Jadranka Švarc.

► 2. stran

Akcija
»STARO ZA NOVO«:
brezplačen odvoz in odkup
zamenjanega okna do
vrednosti 60,00 EUR

Akcija traja od 15. 1. do 15. 2. 2013

SIBAU

Sibau okna in vrata d.o.o.
Forme 12, 4209 Zabnica
www.sibau-okna.si
Tel.: 04 515 38 78
GSM: 031 768 225
GSM: 031 707 484

AKTUALNO

Zbirajo podpise za referendum

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj je pozval gorenjske župane, naj prispevajo glas proti centralizaciji javnega zdravja. Direktorica zavoda Irena Grmek Košnik pravi, da bi regija v primeru centralizacije veliko izgubila.

2

ZANIMIVOSTI

Med najboljšimi Ferrarijevimi mehaniki na svetu

Kamničan Matej Zajc se je že drugo leto zapored uvrstil med deset najboljših Ferrarijevih tehnikov specialistov na svetu in bil najmlajši med finalisti.

6

GG+

Štefan v svojih prsih nosi tuje srce

Med nami so ljudje, ki jim je bilo življenje dvakrat podarjeno. Eden takšnih je Štefan Kračun Horbec iz Domžal, ki že trinajst let živi s presajenim srcem. Njegova zgodba je pred kratkim izšla v knjigi pod naslovom Varuh srca.

12

ZDRAVJE & LEPOTA

Prisluhnemo, dokler je to varno za mamico in otroka

V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj se je lani rodilo 1668 otrok. Novost je porodna postelja, ki omogoča masažo.

19

VREME

Danes bo pretežno oblačno. Jutri bo dopoldne jasno, popoldne se bo pooblačilo. V nedeljo se bo sneženje dvignilo na 1300 m nmv.

-11/-2°C

jutri: pretežno jasno

9 770352 666025

Obeti so vse slabši

◀ 1. stran

Še leta 2004, je poudarila, smo govorili o svetli točki gorenjskega izvoza, ko je delež gorenjskega izvoza v slovenskem znašal več kot 14 odstotkov. »V zadnjih dveh letih pa je izvoz vse nižji in smo padli že na 8,9 odstotka,« je razložila Jadranka Švarc. Vse slabša je tudi situacija na trgu dela, je opozorila, saj je bilo po podatkih republiškega zavoda za zaposlovanje na Gorenjskem konec decembra skoraj 8600, v Sloveniji pa 118.000 brezposelnih oseb. »Čeprav je stopnja brezposelnosti v regiji še 9-odstotna, v Sloveniji pa 12,1-odstotna, pa je zaskrbljujoč podatek, da

število brezposelnih na Gorenjskem raste hitreje kot na državni ravni,« je poudarila Jadranka Švarc in dodala, da je med brezposelnimi predvsem veliko iskalcev prve zaposlitve in mladih do 26 let, problem pa je tudi visok delež starih več kot 50 let. Velik problem v regiji, je še opozorila, so tudi likvidnost, poboti in stečaji. »Zato lahko rečem, da obeti niso lepi,« je pesimistična Jadranka Švarc, ki je kot edino svetlo točko gorenjskega gospodarstva izpostavila turizem. »Obetavno je, da imamo več tujih turistov, vendar pa je domačih gostov vse manj, kar je odraz gospodarske situacije pri nas,« je še dejala Jadranka Švarc.

Zbirajo podpise za referendum

Zavod za zdravstveno varstvo Kranj je poslal apel gorenjskim županom, naj prispevajo glas proti centralizaciji javnega zdravja. Direktorica zavoda Irena Grmek Košnik pa je povedala, da je pobuda za referendum edina možnost, kajti, kot dodaja: »Če nas centralizirajo, bo regija izgubila veliko tako v strokovnem kot finančnem smislu.«

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Novela zakona o zdravstveni dejavnosti predvideva nova javna zdravstvena zavoda: Nacionalni inštitut za javno zdravje in Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. S tem ukinja regionalne zavode za zdravstveno varstvo (ZZV). Nacionalni inštitut za javno zdravje bo po predlogu novele zakona izvajal izključno dejavnost, ki je v javnem interesu kot javna služba in kjer se zunajproračunski viri financiranja zagotavljajo iz raziskovanja in pridobivanja sredstev iz evropskih projektov. V Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano pa bi se združili vsi laboratoriji IVZ-ja in ZZV-jev. Opravljal bo storitve za potrebe države, predvsem za potrebe spremljanja uradnih in inšpekcijskih nadzorov zdravstvenega inšpektorata, inšpektorata za kmetijstvo in okolje, ministrstva za zdravje ter ministrstva za kmetijstvo in okolje, proste zmogljivosti pa bi se ponudile naročnikom na prostem trgu. Zdaj razdrobljene javnozdravstvene ekipe bi bile povezane v strokovno močnejše enote ob enakem številu zaposlenih, zagotavljajo na ministrstvu za zdravje. S spremenjeno organizacijo bodo, trdi Vlada, v proračunu privarčevali 1,5 milijona

»Če nas centralizirajo, bo regija izgubila veliko tako v strokovnem kot finančnem smislu,« meni Irena Grmek Košnik. Na Gorenjskem je ZZV Kranj edina institucija, ki celostno spremlja zdravje prebivalcev v regiji, za lokalne skupnosti pa organizirajo in izvajajo programe promocije zdravja.

evrov na leto. Kot podatek: Inštitut za varovanje zdravja ima že zdaj dober milijon evrov izgube, medtem ko večina regionalnih ZZV posluje uspešno. »Poslujemo uspešno, kljub temu da je bila država do javnega zdravja mačehovska. S prihodki iz trga pokrivamo primozdravstvene ekipe bi bile povezane v strokovno močnejše enote ob enakem številu zaposlenih, zagotavljajo na ministrstvu za zdravje. S spremenjeno organizacijo bodo, trdi Vlada, v proračunu privarčevali 1,5 milijona

zdravja so bili v letu 2012 za 20 odstotkov nižji kot v letu 2011 in so znašali 398.785 evrov. Po oceni bodo odhodki za leto 2012 znašali okoli 4.360.000 evrov. Za investicije v novo opremo smo v letu 2012 namenili 322.500 evrov,« je pojasnila direktorica ZZV Kranj Irena Grmek Košnik in poudarila, da regionalni ZZV želijo ohraniti regijsko organiziranost javnega zdravja in samostojnost. »Prišli smo tako daleč, da nam ni preostalo nič drugega, kot da se lotimo tistega, česar imajo ljudje že

polno kapo, zbiranja podpisov za referendum. To je žal še edina možnost, ki nam je ostala, sicer bo zakon stopil v veljavo,« je še dejala.

Irena Grmek Košnik je izpostavila nekaj razlogov, zakaj je večina strokovnega kolegija in zaposlenih pri ZZV Kranj proti napovedani obliki združevanja: »Bojimo se zmanjšanja možnosti delovanja za potrebe regije zaradi večjega angažiranja na nacionalnih nalogah. Predvidena novela zaposlene in dejavnosti znotraj zavoda ločuje na dva ločena inštituta, kar bi lahko oteževalo delo predvsem na področju groženj za javno zdravje. Nadalje nam novela jemlje samostojnost. Regionalni zavodi so nastali iz potreb ljudi na posameznem območju in imajo zato svojo zgodovino, naš zavod bo naslednje leto star šestdeset let. Zaposleni se tudi bojimo, da bomo zaposlitev ohranili le v prvi fazi preoblikovanja.« Zbiranje podpisov za referendum Proti centralizaciji zdravstva poteka do 6. februarja. V tem času morajo zbrati 40 tisoč podpisov državljanov, da bo razpisani referendum o noveli Zakona o zdravstveni dejavnosti, ki jo je državni zbor sprejel 21. novembra lani. Podpis lahko prispevate na kateri koli upravni enoti ali krajevem uradu v delovnem času in tudi po elektronski pošti.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme ANDREJ VIDIC iz Žirovnice.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Skupaj za naše šolarje

RTV Slovenija in Rotary club Ljubljana organizirata dobrodelno akcijo Stopimo skupaj za naše šolarje – Z veseljem v šolo, v kateri se zbirajo sredstva za nakup osnovnih šolskih potrebščin za slovenske šolarje, ki prihajajo iz socialno ogroženih družin. V okviru akcije je preko SMS donacije že možno prispevati 1 EUR pomoči tako, da pošljete SMS sporočilo z besedo VESELJE na številko 1919. Prav tako lahko sredstva nakažete tudi na transakcijski račun 0201 9025 7674 787, odprt pri NLB. Zaključek akcije bo dobrodelni koncert, ki bo na sporedu v nedeljo, 27. januarja 2013, ob 20. uri na prvem programu Televizije Slovenija. V njej bodo skupaj z Big Bandom RTV Slovenija med drugim nastopili tudi Alenka Godec, Eva Hren, Mia Žnidarič, Bilbi in Neisha. Če želite, lahko sodelujete v zrebanju za tri

nagrade RTV Slovenija (čepica in sestavljanica), če odgovorite na vprašanje: Napišite ime in priimek voditeljice dobrodelnega koncerta. Odgovore s svojimi podatki pošljite na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, Kranj ali na koticek@g-glas.si najkasneje do ponedeljka, 28. januarja.

Nagrajenci

Vstopnico za veliki novoletni koncert Tanje Žagar, ki bo to nedeljo ob 17. uri v Biotehniškem centru Naklo, prejmejo naslednji naročniki Gorenjskega glasa: Irena Oblak iz Smednika, Branka Brenkuš iz Medvod in Tanja Draksler iz Mavčič. Čestitamo! Vstopnice po 15 EUR so še vedno naprodaj tudi na Gorenjskem glasu, za otroke do 6. leta je vstop prost.

Študentska kosila so se podražila

Tudi v Kranju so ponudniki študentske prehrane nekoliko dvignili cene, a ne toliko kot v Ljubljani in Mariboru.

MATEJA RANT

Kranj – Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve je na novem razpisu izbralo ponudnike študentske prehrane za letos in prihodnje leto. Ob tem pa so nekateri ponudniki močno dvignili cene, in sicer v Ljubljani in Mariboru v povprečju za deset odstotkov, na kar so se že odzvali tudi v Študentski organizaciji Slovenije (ŠOS). Izbrane ponudnike so pozvali, naj pri oblikovanju cen upoštevajo sedanje socialne in finančne okoliščine že tako občutljive skupine državljanov, kot so študenti. Menijo namreč, da so nekateri ponudniki z dvigom cen res pretirali. V Kranju, je pojasnil

predstavnik za odnose z javnostmi študentske organizacije Univerze v Mariboru Dejan Spital, ta dvig ni bil tako občuten, saj so se cene študentskih kosil v povprečju zvišale za pet odstotkov.

cene dvignila za manj kot evro,« so pojasnili v ŠOS in dodali, da povprečna cena študentskega obroka zdaj znaša 5,52 evra, kar je 0,49 evra več kot lani, pri čemer morajo študentje v povpre-

najvišja cena študentskega obroka, ki ne sme presežati sedmih evrov,« so še pojasnili v ŠOS. V Kranju bodo na podlagi novega razpisa študentsko prehrano ponujali v 28 lokalih, je pojasnil Dejan Spital, medtem ko so jo lani v 22 lokalih. Čeprav se je tudi večina teh ponudnikov odločila za dvig cen, pa je ta še vedno manjši, kot znaša povprečje za območje, ki sodi pod mariborsko študentsko organizacijo. Povprečna cena študentskega obroka je bila lani 5,09 evra, letos pa 5,38 evra, je dejal Spital in dodal, da bodo študentje v povprečju doplačali 2,75 evra, kar je dvanajst odstotkov več kot lani, ko so v povprečju doplačali 2,46 evra.

Oblikovanje cen ponudnikov študentske prehrane ni regulirano, zato Študentska organizacija Slovenije ter ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve nimata vpliva na njihovo višino. Določena je le najvišja cena študentskega obroka, ki ne sme presežati sedmih evrov.

V Študentski organizaciji Slovenije ugotavljajo, da so se za podražitev cen študentskih obrokov odločili skoraj vsi ponudniki subvencionirane študentske prehrane. »Največja podražitev znaša 1,70 evra, večina pa jih je

čju doplačati 2,89 evra. Subvencija države se pri tem ni spremenila in znaša 2,63 evra. »Dejstvo je, da oblikovanje cen ponudnikov ni regulirano, zato ŠOS in ministrstvo nimata vpliva na njihovo višino. Določena je le

Letos bodo rešili manj zadev

Zaradi znižanja sredstev za sodstvo na kranjskem okrožnem sodišču odpuščanje ni predvideno, ni pa tudi izključeno.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj – Vlada je za letos znižala obseg proračunskih sredstev za delovaje sodstva, ki bo imelo na voljo 160,5 milijona evrov oziroma 7,5 odstotka manj kot lani. Zmanjšanje sredstev se bo poznalo tudi v znižanju plač in posledično v odpuščanju sodnikov in javnih uslužbencev, ki delajo na sodiščih. Predvideno zmanjšanje sredstev bo vplivalo tudi na delovanje Okrožnega sodišča v Kranju, kjer po besedah predsednice Janje Roblek kljub izjemnim varčevalnim ukrepom ne bodo mogli rešiti tolikšnega števila zadev kot preteklo leto. S projektom Lukenda, ki je bil zaključen s koncem lanskega leta, je sodišča gorenjske regije zapustilo 17 zaposlenih javnih uslužbencev, sodniških pomočnikov in administrativno-tehničnega osebja.

»Čeprav novo odpuščanje sodnega osebja ni predvideno, pa glede na zelo zmanjšano maso sredstev za plače še vedno ni izključeno.

Foto: Tina Dokl

Janja Roblek, predsednica Okrožnega sodišča v Kranju

Zmanjševanje števila sodnikov je načrtovano na ravni države, za sedaj je predvideno po naravni poti, torej z upokojevanjem ali odhodi sodnikov. Že na tem mestu pa poudarjam, da si je težko zamisliti, kako bomo lahko sploh organizirali delo, če bomo še prisiljeni odpuščati, pravi Roblekova.

Dodaja, da bo zmanjšanje števila zaposlenih vplivalo na pričakovani čas reševanja zadev, ki se je v zadnjih letih ves čas skrajševal in sodni zastanki so se zmanjševali. V letu 2012 je sodišču ob petodstotnem povečanju prispelih zadev uspelo zaključiti za dva odstotka več postopkov, tako da se je število nerešenih

v primerjavi z letom 2011 zmanjšalo še za dodatne tri odstotke. Na prvi pogled sicer številka ni velika, vendar to zmanjšanje odpade na nekatere pomembnejše gospodarske spore in na pravdne zadeve, kjer je prišlo do občutnejšega zmanjšanja sodnih zastankov, in sicer na pravdno gospodarskem oddelku za šest, na pravdnem pa za tri odstotke.

Okrožno sodišče v Kranju je v lani sicer imelo na voljo nekaj več kot 9,5 milijona evrov sredstev, od tega so približno dve tretjini porabili za plače. Letos je celoten obseg sredstev 8,7 milijona evrov, od tega za plače 6,1 milijona, kar je za dobrih 6 odstotkov manj kot lani in za dobrih osem odstotkov manj celotnega obsega sredstev, kamor sodijo tako materialni stroški, stroški brezplačne pravne pomoči, in kar je najbolj pomembno, tudi stroški sodnih postopkov. Prav ti stroški so se lani zaradi pospešenega reševanja zadev najbolj povišali.

Obdavčitev premožnejših

Zavezanci z več kot pol milijona evrov vrednimi nepremičninami bodo plačali poseben davek na nepremično premoženje večje vrednosti.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Že zakon o uravnoteženju javnih financ je uvedel posebni, t. i. protikrizni davek, ki so ga morali plačati zavezanci z več kot milijon evrov vrednimi obdavčljivimi nepremičninami; zakon o izvrševanju proračunov za leti 2013 in 2014 pa je mejo za obdavčitev nepremičnin še znižal, tako da bodo poseben davek morali plačati vsi zavezanci z več kot pol milijona evrov vrednimi nepremičninami. Pri obdavčitvi bodo upoštevali vse nepremičnine na območju države v lasti istega lastnika, razen poslovnih in industrijskih nepremičnin in nepremičnin za javni namen. Tako so po novem v obdavčitev zajete tudi vse stanovanjske nepremičnine, razen tistih v lasti države, občin in pravnih oseb javnega prava. Kar zadeva kmetijstvo, so iz obdavčitve izvzeti rastlinjaki, farme, hlevi, čebelnjaki, prostori za spravilo pridelka, zidanice in silosi za poljske pridelke, zemljišča, na katerih stojijo ti objekti, kmetijska in gozdna zemljišča pa tudi stavbna zemljišča, ki so po dejanski rabi kmetijska in gozdna zemljišča in so v lasti fizičnih in pravnih oseb, ki opravljajo kmetijsko

ali gozdarsko dejavnost. Kot nepremičnine za javni namen se štejejo parcele, ki so v registru nepremičnin evidentirane kot javno dobro oz. so v javni rabi. To so parcele, ki so v zemljiškem katastru vpisane kot »splošno ljudsko premoženje«, »nepremičnina v splošni rabi«, parcele, na katerih je kot vrsta rabe določena »cesta«, »železnica«, »vodotok«, »jzero«, vodna zemljišča, parcele ter stavbe v lasti države, občine ali drugih pravnih oseb javnega prava.

Davek se odmerja od seštvetka posplošene tržne vrednosti, kot jo je pridobila geodetska uprava s postopkom množičnega vrednotenja nepremičnin. Davčni zavezanci so fizične in pravne osebe, ki so bile na dan 1. januarja leta, za katerega se davek odmerja, v registru nepremičnin zapisane kot lastnice nepremičnin. Če podatki ne izkazujejo dejanskega stanja, jih lahko lastnik za potrebe odmere davka spremeni do 15. februarja. Davčna stopnja je odvisna od skupne vrednosti nepremičnega premoženja v lasti istega lastnika in znaša od 0,25 do enega odstotka. Davčna uprava bo davek za leto 2013 odmerila do konca maja.

Najbolj razvita občina je Trzin

Ministrstvo za finance je objavilo koeficiente razvitosti slovenskih občin, na podlagi katerih država določi obseg sofinanciranja občinskih investicij. Najbolj razvit je vzhod Gorenjske, najslabše pa občine Jezersko, Bohinj, Gorje, Preddvor, Trzič in Žirovnica.

JASNA PALADIN

Trzin – Izračunani koeficienti razvitosti slovenskih občin za leti 2013 in 2014 kažejo, da je med slovenskimi občinami zgolj enaindvajset takšnih, ki so razvite v tolikšni meri, da so upravičene le do 60-odstotnega sofinanciranja ali manj. Med njimi je sam vrh zasedla občina Trzin, ki je edina dosegla takšno raven razvitosti, da lahko računa le na najnižji, do 50-odstotni delež sofinanciranja iz državnega proračuna.

»Mi seveda smo ponosni, da smo že nekaj let najbolj razvita občina, a v Sloveniji ni dobro biti razvit, ker je takšna občina že vnaprej opisana pri številnih javnih razpisih. Moramo se vprašati, ali ob obstoječem načinu financiranja občin, recimo Občina Trzin res toliko lažje (sama!) zgradi šolo kot neka občina, ki ji gradnja na primer v višini 80 odstotkov sofinancira država? Poleg tega je pogosto opaziti,

Župan občine Trzin Tone Peršak

da ljudje iz drugih občin na neki način privoščijo razvitim, da imajo pravzaprav težave s financiranjem svojih nujnih investicij. Občina Trzin lahko kandidira samo na javne razpise, ki za druge občine iz kakršnihkoli razlogov niso zanimivi, ali na razpise s projekti, ki jih pripravljamo skupaj z drugimi občinami. Sistem ni pravičen in predvsem ni pameten, ker

država ponavlja isto napako, kot jo je delala Jugoslavija, ki je jemala razvitim in dajala t. i. nerazvitim. Seveda med razvitimi in nerazvitimi mora obstajati solidarnost, ampak smiselno je, če ta solidarnost temelji na sodelovanju in skupnih programih. Ker ni tako, je v Sloveniji v bistvu izredno malo projektov, ob katerih bi sodelovale občine iz različnih

delov Slovenije,« nam je svoja razmišljanja zaupal trzinski župan Tone Peršak, ki dodal, da si vseh zaslug za razvitost ta majhna občina ne more lastiti sama; veliko dobrega so namreč podedovali od nekdanje skupne občine Domžale. Čeprav je Trzin zaradi bližine Ljubljane zelo privlačen za investitorje, so razvojno stopnjo dosegli tudi s trajnostno usmerjeno politiko, s katero ne dopuščajo novih blokovnih naselij, umazane industrije ipd.

Med enaindvajsetimi slovenskimi občinami, ki sodijo med najbolj razvite, so na širšem območju Gorenjske tudi občine Cerklje na Gorenjskem, Domžale, Kamnik, Komenda, Kranj, Lukovica, Mengeš, Šenčur in Žiri, med 95 najslabše razvitimi pa so občine Bohinj, Gorje, Preddvor, Trzič, Žirovnica in Jezersko, pri čemer je slednja edina na Gorenjskem, ki ima predviden do 100-odstotni delež sofinanciranja naložb iz državnega proračuna.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertonec, Boštjan Bogataj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Matjaž Gregorič, Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, IlovarStritar d.o.o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

LEKTORICA

Marijeta Vozlič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d.o.o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, fax: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,50 EUR, letna naročnina 2013: 156,00 EUR; redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20% popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 8,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/ 201 42 48.

JESENICE

Na Jesenicah nič ne vedo o naselitvi pripornika

Spletni portal siol.net je v sredo objavil vest, da naj bi v prihodnjih tednih v Slovenijo vendarle pripeljali dva zapornika iz Guantanamo, ki naj bi z družinama našla nov dom v naši državi. Združene države Amerike so se namreč zavezale, da bodo priporni center zaprle in so zato že začele iskati države, ki bi iz humanitarnih razlogov lahko prevzele pripornike, ki niso več osumljeni terorističnih dejanj in ki se zaradi določenih razlogov ne morejo vrniti v domovino. O tem, da naj bi se tudi slovenska država dogovarjala o sprejemu dveh pripornikov, se je govorilo že pred dvema letoma, ko je bila sprejeta tudi novela zakona o tujcih, ki predstavlja ustrezno pravno podlago za morebitni sprejem pripornikov iz Guantanamo. Takrat so se kot mesto, ki naj bi bilo – zaradi velikega števila prebivalcev islamske veroizpovedi – zelo primerno za naselitev omenjenih oseb, omenjale Jesenice. Zato smo se pozanimali na Občini Jesenice, ali je država v zadnjih tednih morda navezala stik z njimi in se dogovarjala o tej možnosti. Kot so nam povedali na Občini Jesenice, doslej o tem, da bi država na Jesenicah naselila enega od pripornikov, niso bili obveščeni. Hkrati so tudi na slovenskem zunanjem ministrstvu in amerškem veleposlaništvu javno zanikali, da so že sprejeli odločitev o skorajšnjem sprejemu dveh pripornikov v Sloveniji. **U. P.**

JESENICE

V Španovem vrhu smuka sredi prihodnjega tedna

Na smučišču Španov vrh nad Jesenicami je v zadnjih dneh zapadlo okrog pol metra snega in po besedah Zorana Kramarja, direktorja Zavoda za šport Jesenice, ki upravlja smučišče (to je sicer v lasti Občine Jesenice), bodo sedežnico predvidoma lahko pognali sredi prihodnjega tedna. Celodnevna smučarska vozovnica za odrasle bo stala trinajst evrov. Pred letošnjo sezono so morali opraviti redni tehnični pregled in v skladu z novo zakonodajo tudi tako imenovan prvi posebni pregled naprav, saj je bila sedežnica zgrajena leta 1964. V Zavodu za šport Jesenice vsa leta skrbijo za redno vzdrževanje naprav, čeprav jim močno nagajajo zelene zime – tako lani niso mogli obratovati niti en dan, predlani pa so naprave pognali samo za en dan. Gradnja sistema dodatnega zasneževanja pa se je zaradi drugih pomembnejših investicij v občini zamaknila na obdobje po letu 2016. **U. P.**

KOMENDA

Prikaz kolin po starem običaju

Člani Turističnega društva Komenda bodo danes, 18. januarja, od 8. do 20. ure že četrto leto zapored pripravili prikaz kolin po starem običaju in peko kruha v krušni peči. Druženje in pokušina dobrot bo letos prvič na Koželjevi domačiji na Gori pri Komendi. **J. P.**

Starejši v najhujši stiski

Ljudem v vaškem okolju je še težje priznati, da potrebujejo pomoč. Denarnih pomoči je kar za petino manj kot prej.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Če se Kranjska Gora navzven kaže kot idilično turistično mesto, kaže pogled v življenje domačinov, predvsem starejših ljudi, precej drugačno podobo. »Stiske ljudi so tu prav tako velike kot drugje. Morda je specifična Kranjske Gore ta, da se je v zadnjem letu še posebej poslabšal položaj starejših občanov,« je na nedavnem posvetu vseh izvajalcev socialno varstvenih storitev v Kranjski Gori povedala direktorica Centra za socialno delo Jesenice Anita Bregar. »Starejši z območja Kranjske Gore so bili vse do konca leta 2011 upravičeni do državne pokojnine, precej večje kot sedaj je bilo tudi število upravičencev do varstvenega dodatka. Od januarja lani, ko se je začela upravičenost ugotavljati po zakonu o pravicah iz javnih sredstev, pa je slika popolnoma drugačna. Med tistimi, ki so prej prejeli državno pokojnino, ni več niti enega upravičenca do denarne pomoči, bistveno se je zmanjšalo tudi število

Na srečanju izvajalcev socialno varstvenih storitev v Kranjski Gori so govorili o tem, kako prepoznati revščino in kako pomagati ljudem, ki se znajdejo v njej. / Foto: Janko Rabič

upravičencev do varstvenega dodatka.«

Na Centru za socialno delo ocenjujejo, da se je v zadnjem letu po uveljavitvi nove zakonodaje število upravičencev do državne pomoči znižalo za petino, predvsem zato, ker se po novem pri izračunu upošteva tudi lastništvo nepremičnin. »Ob tem pa ugotavljamo, da ljudje, predvsem starejši, od zemljišč, ki jih imajo, težko pridobijo kakršen koli dohodek. Prav tako se jim je težko

soočiti z dejstvom, da so nekoč lahko živeli od rezultatov svojega dela, danes pa nimajo niti za osnovno preživetje,« še ugotavlja Bregarjeva.

Z njo se strinja tudi župan Kranjske Gore Jure Žerjav. »Skupaj s centrom za socialno delo in vsemi društvi, ki delujejo na območju naše občine, smo prišli do pomembnega zaključka, da ljudje neradi priznajo, da so v stiski. Revščina je pač pri nas za mnoge še vedno

sramota. Zato bi radi, da tudi javno postane jasno, da ljudje niso krivi za to, da so se znašli v težki finančni in socialni situaciji. Za to je kriv sistem, ki jih je v to pripeljal. Želimo, da povedo, da so v stiski in se obrnejo na pristojne institucije ter nam omogočijo, da jim pomagamo iz te krize, ki se je zajela tudi v življenje prebivalcev naše občine. Moramo poskrbeti za to, da te ljudi prepoznamo, jih najdemo in jim pomagamo.«

Država ukinja gimnazijo v Radovljici

◀ 1. stran

»Argumenta Ministrstva za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, da je potrebno število vpisanih mest v gimnazijske programe krčiti, ne sprejemamo, saj sočasno povečujejo število oddelkov na nekaterih drugih gimnazijah. Takšna politika je v nasprotju s strategijo decentralizacije države in onemogoča mladim dostop do gimnazijskega izobraževanja v domačem okolju. Glede možnosti vpisa v gimnazijske programe so učenci

zgornje Gorenjske že sedaj v močno deprivilegiranem položaju v primerjavi z učenci v večjih mestih. Z ukinitvijo vpisa v gimnazijski program na naši šoli bi se ta položaj še poslabšal,« poudarjajo na šoli, ki se lahko pohvali z odličnimi učnimi rezultati na maturi, kjer so med najboljšimi med strokovnimi gimnazijami in z rezultati, ki so primerljivi z rezultati splošnih gimnazij. Kot še poudarjajo na šoli, kjer izobražujejo še za programe ekonomski in medijski tehnik, imajo v prenovljeni šoli

s sodobno opremo odlične pogoje za učenje. Za svoje inovativne pristope k poučevanju pa je šola leta 2007 celo prejela stanovsko Kumerdejevo nagrado.

»Obstoj programa ekonomske gimnazije v našem okolju omogoča gimnazijsko šolanje tudi tistim dijakom, ki niso pretežno usmerjeni v naravoslovje, in jim omogoča študij v smeri svoje nadarjenosti ter svojih interesov (jeziki, pedagoški in drugi družboslovni študiji), še poudarjajo in opozarjajo, da se v ožjem in širšem šolskem

okolju ta hip v devetem razredu šola najmanj sto učencev več, kot je trenutno na razpolago vpisanih mest v štirih srednjih šolah istega območja. »To pomeni, da se bo toliko dijakov prisiljenih šolati daleč od doma ali izbirati druge smeri oziroma šole, kar pa prav gotovo ni v njihovem interesu.«

Kot pravi ravnateljica Ksenija Lipovšček, se z odločitvijo ministrstva ne morejo sprijazniti, zato bodo ob podpori lokalne skupnosti storili vse, da gimnazija v Radovljici ostane.

Letos brez tedna obrti in podjetništva

URŠA PETERNEL

Jesenice - Na Jesenicah letos prvič po dvajsetih letih ne bodo pripravili Tedna obrti in podjetništva od Rateč do Rodin, ki ga je sredi marca tradicionalno pripravljala Območna obrtno podjetniška zbornica Jesenice. Kot je pojasnil predsednik območne zbornice Niki Zima, so se odločili, da je po dvajsetih letih

napočil čas za spremembo in tedna obrti in podjetništva, kot so ga bili navajeni, letos ne bodo pripravili. Njihovi člani – imajo jih okrog 660 – bodo tako raje sodelovali na Ljubljanskem obrtnem sejmu LOS in na Celovškem sejmu. Bodo pa marca ob jeseniškem občinskem prazniku vendarle predstavili svojo dejavnost, a za sedaj se še niso dogovorili, v kakšni obliki.

Glede na napovedane spremembe obrtnega zakona, s katerimi članarina v zbornici ne bo več obvezna, Niki Zima v začetni fazi sicer pričakuje zmanjšanje števila članov, vendar je prepričan, da se bodo obrtniki in podjetniki v zbornico vključevali tudi na prostovoljni osnovi. »Prednosti članstva v zbornici je toliko, da je zagotovo dobro biti vključen, saj nudimo

različne storitve, od svetovanja, e-vm točke, vpisov v obrtni register ...,« je povedal Zima. Na območni zbornici imajo dve zaposleni sodelavki, kljub morebitnemu zmanjšanju prihodkov iz naslova članarin pa imajo po Zimovih besedah tolikšen delež prihodkov iz tržne dejavnosti, zlasti oddaje poslovnih prostorov v najem, da obstoj zbornice ne bo ogrožen.

26.1.2013
Škofja Loka

Prisrèno
vabljeni
na

14. Mednarodno tekmovanje
v smučanju po starem

DRUŠTVO "ROVTARJI"
smučanje in kolesarjenje po starem

DRUŠTVO ROVTARJI ŠKOFJA LOKA - SMUČANJE PO STAREM - JAVORJE 8, POLJANE NA ŠKOFJO LOKO

Jezersko ima prvo tematsko pot

Od Planšarskega jezera po dolini Ravenske Kočne vodi prva jezerska tematska pot.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Jezersko – »Med sprehodom po dolini Ravenske Kočne lahko mimogrede pokukate v preteklost te lepe gorske pokrajine in opazujete, kako je nekdanji ledenik preoblikoval površje in kako naravne sile nenehno spreminjajo pokrajino pred našimi očmi,« na spletni strani predstavljajo Jezerjani svojo prvo tematsko pot.

Vodi od Planšarskega jezera po dolini Ravenske Kočne vse do tovornih žičnic. Ker je pot zaradi svojih lepot več kot le tematska, so jo poimenovali sprehajalna tematska pot. Na poti stoji deset informativnih tabel, na katerih bomo o ledeniškem nastanku Jezerskega, o ledeniku pod Skuto, živalstvu in planinskih kočah ter o flori in alpinskih vrstah na Jezerskem. Slednje je v svojem diplomskem delu opisal domačin Matej Tonejec. Če bodo zime naklonjene, bodo po tej poti speljane tudi proge za tek na smučeh. Pot je dolga osem

kilometrov, čas hoje predvidoma tri ure, najbolj oddaljeni točki sta razgledišče na 1123 m nadmorske višine in tovorni žičnici (na 1095 m).

Tematska pot je rezultat projekta Nature Experience/Brezmejna doživetja narave, v katerem je sodelovalo sedemnajst projektnih partnerjev. Poleg ureditve

sprehajalne tematske poti s postavitvijo smerokazov, informativnih in panoramskih tabel ter klopi in miz so v projektu za namen delovanja turistično informativnega centra in promocije Jezerskega izdelali prospekte in razglednice, kupili nova stola za promocijske materiale ter uredili spletno stran

www.ravenska-kocna.si v treh jezikih. Jezersko neurje je tematsko pot žal precej razdejalo. Spomladi bodo dokončno uredili pot po nekdanji strugi Jezernice, s pomočjo evropskih sredstev pa v sklopu projekta LEADER že pripravljajo dokumentacijo za izvedbo še treh novih tovrstnih poti.

Na eni od točk jezerske tematske poti - še preden je zapadel sneg.

Varnejši pred plazovi na Zelenici

Ob parkirišču na Ljubelju od torka dalje deluje signalni tablo, ki dnevno prikazuje stopnje nevarnosti snežnih plazov na območju Zelenice.

JASNA PALADIN

Tržič – Signalni tablo nazorno prikazuje in opozarja obiskovalce na aktualno stopnjo nevarnosti proženja snežnih plazov za območje Zelenice, po nekajdnevem poskusnem delovanju, pa od torka, 15. januarja, že redno deluje.

»Osnovna ideja o postavitvi informativno/opozorilnega tabloja se je porodila ob razmišljanju o možnostih zagotovitve večje obveščenosti, ozaveščanja obiskovalcev in posledično varnosti pred snežnimi plazovi na območju Zelenice. Dogovori o vsebini, izdelava elektronskih komponent in montaža tabloja so se začeli decembra lani. Na tabloju je prikazana aktualna stopnja nevarnosti snežnih plazov za območje Zelenice v skladu z mednarodno

petstopenjsko lestvico nevarnosti. Poleg opozoril glede snežnih razmer so dodani še informativni podatki, naslovi in telefonske številke planinskega doma na Zelenici in Gorniškega učnega centra Zelenica,« je novo pomembno pridobitev za obiskovalce zimskih gora opisal glavni pobudnik projekta Primož Štamcar, član GRS Tržič, planinski vodnik in član ekipe Gorniškega učnega centra Zelenica. Prikazana stopnja nevarnosti snežnih plazov se ureja daljinsko preko internetne povezave, in sicer gre za podatke, ki jih pripravljajo Agencija republike Slovenije za okolje, partnerji pri projektu Naravne nesreče brez meja in Avstrijska-Koroška služba za opozarjanje pred plazovi, prav tako pa tudi dodatne informacije

o aktualnem stanju snežne odeje na terenu prejete s strani obiskovalcev Zelenice, oskrbnikov Doma na Zelenici ter za občasne strokovne ogledne terenskih razmer in izvedene preizkuse trdnosti

snežne odeje na območju Zelenice. Nastavitev objavljene stopnje bo vsakodnevno ažurno vodena.

Postavitev tabloja sta zagotovila Planinsko društvo Tržič in Občina Tržič.

Signalni tablo z aktualno stopnjo nevarnosti proženja snežnih plazov je nameščen na izhodišču za Zelenico, ob parkirišču na Ljubelju. / Foto: Primož Štamcar (PD Tržič)

GORENJA VAS, POLJANE

Izobraževanje za kmetijsko okoljske ukrepe

Kmetijska svetovalna služba Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj bo v okviru obveznega izobraževanja za ukrepe Kmetijsko okoljskega programa (KOP) pripravila v ponedeljek, 21. januarja, predavanji o preusmeritvi kmetij iz konvencionalnega v ekološko kmetovanje, o kontroliranju izpolnjevanja zahtev navzkrižne skladnosti in o uredbi, ki ureja kmetovanje na vodovarstvenem območju. Prvo predavanje bo ob 9. uri v kulturnem domu v Poljanah, drugo pa ob 15. uri v osnovni šoli v Gorenji vasi. **C. Z.**

RATEČE

Kako najbolje izkoristiti organska gnojila

V okviru obveznega izobraževanja za ukrepe Kmetijsko okoljskega programa bo v sredo, 23. januarja, ob pol desetih dopoldne v prostorih krajevne skupnosti v Ratečah predavanje o tem, kako izkoristiti organska gnojila, tudi toplogredne pline, da bodo čim bolj koristila ter čim manj onesnaževala in povzročala smrad. Hkrati bo tudi predstavitev pripravkov Plocher. Predaval bo Tomaž Čör, vodja oddelka za kmetijsko svetovanje v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj, prikaz pa bo pripravil Andrej Nose. **C. Z.**

SUPER AKCIJA

V času od 22. do 26. januarja vam nudimo 30% popust ob nakupu smučarskih rokavic.

/Velja za rokavice iz zaloge./

Simona Zupan s.p., Pristavška cesta 79, Tržič
Tel.: 04/59 58 423, GSM: 041/389 820
rokavicarstvo.krizaj@gmail.com

www.rokavicarstvo-krizaj.tk

energija narave

LESNI PELETI

ZA TOPLINO, KI VAM JO PRINAŠA LE LES SLOVENSКИH GOZDOV!

Proizvodnja: Todraž 1, 4224 Gorenja vas, 051 250 440

www.lesnipeleti.si

Za Rovn zmanjkalo denarja

Športno društvo Selca ne zmore več odplačevati kreditov za sanacijo športnega parka Rovn, zato namerava prodati solastniški delež v gostinskem lokalu in skladišču. Občina ne bo uveljavljala predkupne pravice.

ANA ŠUBIC

Selca – Športno društvo Selca se je zaradi sanacije športnega parka Rovn po poplavih iz leta 2007 znašlo v finančnih težavah. Kot pojasnjuje predsednik društva Brane Bertonec, so za 765 tisoč evrov vredno sanacijo iz proračuna občine (ta je 40-odstotna lastnica športnega parka, ostalo je v lasti društva) dobili manj denarja, kot so pričakovali, zato so morali najeti 220 tisoč evrov posojila, ki so ga v dveh letih uspeli zmanjšati na 130 tisočakov. »Občina za finančni zaključek sanacije ni pripravljena prispevati denarja, društvo pa samo ne zmore več odplačevati kreditov,« je pojasnil Bertonec. V društvu so se zato odločili prodati 60-odstotni solastniški delež v gostinskem lokalu, skladišču in na delu zemljišča, na katerem je možna širitev lokala. Solastnica omenjenih nepremičnin je občina, a ta ne bo uveljavljala predkupne pravice, so na zadnji seji sklenili občinski svetniki v Železnikih, športno društvo pa lahko svoj solastniški delež proda potencialnemu kupcu Igorju Marinu, ki je zadnja tri leta najemnik gostinskega lokala v Rovnu.

»Rešitev, ki smo jo poiskali, ni bila naša prva izbira, a glede na stanje občinskega proračuna in politično voljo je

trenutno edina možna,« pravi Bertonec. Kdaj bo prišlo do morebitne prodaje Marinu, še ni znano. »Potekajo tudi razgovori o prodaji občinskega deleža na omenjenih nepremičninah, naročili bomo njihovo cenitev, do prodaje deleža potencialnemu kupcu pa bo prišlo, ko bodo izvedeni vsi potrebni postopki. Do takrat ne bomo podpisovali nobene pogodbe in če se pojava boljša možnost za športni park Rovn, jo bomo vsekakor izkoristili,« je odvrnil Bertonec. Dosedanje sodelovanje z Marinom ocenjuje kot dobro. Gostinec iz Železnikov je sicer za nakup omenjenih nepremičnin zainteresiran pod pogojem, da bo možna širitev gostinskega objekta, v društvu pa se z njim dogovarjajo tudi o letnem znesku, ki ga bo plačeval za redno vzdrževanje športnih igrišč. Ta še naprej ostajajo v lasti društva in občine.

V zvezi s lastninjenem in poplavno obnovo športnega parka Rovn se sicer pojavljajo očitki o nepravilnostih, ki pa jih je Bertonec na seji zavrnil. Prepričan je, da bosta tudi izvedenec gradbene stroke in nadzorni odbor občine, ki bosta po sklepu sveta Krajevne skupnosti Selca opravila revizijo sanacije in nadzor nad lastninjenjem, ugotovila, da je vse potekalo v skladu z zakonom.

KRANJ

Vloga za olajšavo do 5. februarja

Zavezanci za dohodnino, ki med letom niso uveljavljali posebne olajšave za vzdrževane družinske člane, in zavezanci, ki so olajšavo med letom uveljavljali, a želijo te podatke spremeniti, morajo najkasneje do 5. februarja oddati vlogo na obrazcu, ki ga dobijo v davčnih uradih in izpostavah ali si ga natisnejo s spletne strani davčne uprave. Podpisano vlogo morajo oddati po pošti ali osebno na pristojni davčni urad oz. izpostavo; če pa imajo digitalno potrdilo in so registrirani v sistem eDavki, jo lahko pošljejo tudi po elektronski poti. **C. Z.**

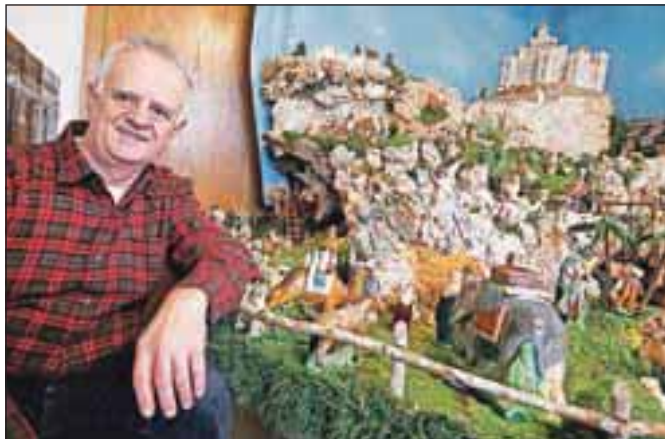
Jaslice izraz njegove ustvarjalnosti

SUZANA P. KOVAČIČ

Šutna pri Žabnici – Ljubezen do jaslic, ki simbolizirajo mir in toplino ter pristna občutja, je Pavlu Jenku ostala iz otroških let. Dvanajst let je bil star, ko je naredil prvega pastirčka in tudi ta ima še danes svoje mesto v postavitvi jaslic. Lesen mostiček je spomin na osnovnošolske dni, izdelal ga je, ko je bil v četrtem razredu. Tudi večina drugih figuric je njegovo delo; sam je naredil mavčne ulitke v vosek, v lateks, figurice preoblikoval in poslikal po svojih zamislih. Kamelo in slona je izrezljal iz siprekse. Figuricam oči nariše hčerka Mateja, Jenko je dejal, da so oči najpomembnejše in da ima hčerka, ki je poslikala tudi ozadje za jaslice, smisel za to. Blizu tristo figuric je postavil tokrat za postavitev doma. »Tri dni sem jih postavljaj, z elektriko je bilo malo več dela,« je pojasnil. Jaslice na njegovem

domu so v sobi, v kateri staja krušna peč in miza z jedilnim kotom, prav tako, kot je v njegovem spominu iz otroških dni.

Še dvojce jaslic je postavil; ene na razstavi jaslic v kranjskih rovih in druge v cerkvi v Žabnici. Soproga Mira mu je priskočila na pomoč in samo za postavitev v cerkvi pobarvala 190 ovc. Povedala je, da z barvanjem začneta v času okrog vseh svetih, mah pa nabereta že septembra. Zanimive »skale« so lehnjak z Jezerskega. »Zelo pomembna je tudi postavitev jaslic - velike figure spredaj, majhne zadaj,« je pojasnil Jenko, ki je ljubezen do jaslic prenesel na hčerki Matejo in Martino in na pet vnukov. »Za novo leto namesto kave in steklenice vina s sprogo raje podariva kakšno ovčko in pastirčka,« je še povedal Pavel Jenko, ki ima sveto družino v še enih jaslicah ob vhodu v domačo hišo. Tudi te je izdelal sam.

Pavel Jenko ima z jaslicami veliko veselja. / Foto: Gorazd Kavčič

Zanimivo dogajanje na Voglu

MIROSLAV CVJETIČANIN

Vogel – Na Voglu je v zadnjih dneh zapadlo skoraj meter snega, zato je v prihodnjih dneh predvideno odprtje celotnega smučišča, ob ugodnih razmerah pa tudi Žagarjevega grabna. V nedeljo, 20. januarja, ob svetovnem dnevu snega, bo na Voglu vrsta zanimivih dogodkov. Ta dan bo promocijski dan prostega smučanja, na katerem bodo udeleženci pod vodstvom gorskega vodnika ekipe Vertical Adventures okusili užitek smučanja po Voglu. V Smučarskem servisu Finžgar na zgornji postaji se bodo smučarji zbrali ob 9.15 ali 12.15. Število udeležencev je omejeno, zato priporočajo rezervacijo na elektronski naslov info@vogel.si. Free ride smučiči bo priskrbel Smučarski servis Finžgar v sodelovanju z Elanom.

V nedeljo bo na prostoru med Ski hotelom in brunarico Rušo tudi odprtje Parka snežakov, ki bo vso zimo namenjen izdelavi sneženih mož. Vsakdo si bo lahko postavil svojega, se z njim fotografiral in sliko objavil na Facebook profilu Žičnic Vogel Bohinj. Najbolj domiselni snežaki bodo ob koncu smučarske sezone nagrajeni. Obvezne pripomočke za izdelavo snežaka bodo na svetovni dan snega brezplačno zagotovili v smučarski šoli Alpispport. V sodelovanju s to šolo bodo pripravili tudi demonstracijo reševanja izpod plazov ter pohod s krpljami. Udeleženci se bodo zbrali ob izhodu na zgornji postaji nihalk ob 10., 12. in 14. uri. Presenečenje na svetovni dan snega bo posebna kulinarčna ponudba - snežne kepe v okrepčevalnicah Viharnik in Orlove glave.

Med najboljšimi Ferrarijevimi mehaniki na svetu

Kamničan Matej Zajc se je že drugo leto zapored uvrstil med deset najboljših Ferrarijevih tehnikov specialistov na svetu in bil najmlajši med finalistami.

JASNA PALADIN

Kamnik – Globalno tekmovanje (Ferrari Technician Challenge), s katerim Ferrari v svetovnem merilu odkriva in nagraduje najboljše tehnične specialiste v svoji pooblaščenih servisni mreži, je v italijanskem Maranellu potekalo sredi decembra lani, Matej Zajc pa se je nanj uvrstil že drugo leto zapored in znova dosegel odmeven rezultat.

Tehniki specialiste, ki morajo imeti pri tej prestižni avtomobilski znamki vsaj pet let delovnih izkušenj in opravljena vsa obvezna šolanja, so se morali preko sprejemnih izpitov z več kot dvesto vprašanji na tekmovanje najprej kvalificirati, nato pa se je najboljših deset zbralo na finalni preizkušnji v Maranellu. »Tekmovanje je zelo zahtevno, saj obsega vsa področja, od zgodovine Ferrarija in njegovih modelov do najnovejših modelov in tehnologij, od poznavanja cestnega in dirkalnega Ferrarijevega programa do vseh informacij v zvezi z vzdrževanjem in delovanjem vozila ter posameznih komponent. Veliko sem se učil iz knjig, nekaj prinesejo izkušnje, imam pa tudi odličnega mentorja Igorja Štibilja. Naloge, ki sem jih moral reševati v angleškem jeziku, kar je bil zame še dodaten izziv, so časovno omejene in v zelo kratkem času moraš pokazati vse svoje znanje in sposobnosti. Pomerili smo se tudi v vožnji na čas, kjer sem

Matej Zajc pri svojih šestindvajsetih letih že sodi med najboljše Ferrarijeve mehanike specialiste na svetu. / Foto: Gorazd Kavčič

osvojil tretje mesto,« svoje ljubezni do hitrosti na cesti in prestižne znamke športnih avtomobilov ne skriva šestindvajsetletni Matej Zajc, ki svoje znanje že šest let nadgrajuje pri pooblaščenem serviserju - edinem v Sloveniji in tudi na območju nekdanje Jugoslavije, podjetju Avto Triglav v Ljubljani.

Pot do nedavnega uspeha se zdi povsem logična, saj se Matej nad ferrariji navdušuje že od malih nog. »Meni je bil ta avto od nekdanjega nedosegljivega, nekaj tako posebnega, da ko sem ga videl na cesti, sem se od navdušenja začel kar tresti. Svojega seveda še nimam, bi ga pa imel,« pravi Matej, avtoserviser po poklicu, ki je nad znamko po šestih letih izobraževanja,

dela in spoznavanja celotne zgodbe teh športnih avtomobilov še bolj navdušen kot pa v najstniških letih. Lastniki teh nekaj sto tisočakov vrednih jeklenih konjičkov se z Matejevo starostjo ne ubadajo, saj je kljub mladosti že ničlikokrat dokazal, da je med najboljšimi v svojem poslu. »Ko sem se prvič lotil servisa, sem imel zaradi vrednosti vozila veliko tremo, zdaj pa tega ni več – če je človek zbran in se stvari loti počasi in natančno in če imaš nekak odnos do vozila in njegovega lastnika, potem je vse v redu. Preveriti je potrebno vse zahtevane standarde in kontrolne točke ter dobro priviti vse dele, saj pri visokih hitrostih na cesti možnosti za popravke ni več,« se svoje odgovornosti

zaveda Matej, ki servis opravlja, zanimivo, kar v belih rokavicah. Delo avtomehaničarja namreč ni več umazano, saj imajo največ opravka z elektroniko, zato si pri svojem delu pomagajo tudi z računalnikom.

Pri svojem delu je dobil nekakšen Ferrarijev ptni list s potrdili vseh šolanj in izobraževanj, s katerim svoje sanjsko delo lahko opravlja kjerkoli po svetu. »Za sedaj sem zadovoljen tu, kjer sem, saj še vedno napredujem. Kam pa me bo pripeljala pot, bomo pa videli. Želja in višek kariere vseh mehanikov je ekipa Formule ena in tudi sam bom zgrabil priložnost v tej smeri, če se bo kdaj pokazala, a na splošno si želim le to, da bi ostal pri tej znamki, pa karkoli že to bo,« zaključuje Matej.

Škrat Kranček je zbolel ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Zavod za turizem Kranj ima v programu za obiskovalce predstavo Dežela škratka Krančka v kranjskih rovih, ki traja dobre ure. Škratku se pridružijo tudi njegovi prijatelji, zato je doživetje pod starim Kranjem še bolj posebno, česar pa ne moremo trditi za predstavi, ki sta bili napovedani za 29. in 30. decembra. Poklicala nas je bralka in povedala, da so v teh dveh dneh dobili dvajset minut programa, ki pa ni bil tak, kot je bil

napovedan. Škrat Kranček je že bil prijazen, še eno čebelico je imel poleg, to pa je bilo pravzaprav skoraj vse. V dvajsetih minutah so si po oceni bralke ogledali le četrti pot urejenih rogov, mlajši obiskovalci so dobili bonbonček in cekinček, sestavljali so puzzle o Kranju. »In to za 4,5 evra za otroke in 7 evrov za odrasle, kot je polna cena. Rekli so nam, da je predstavo oklestila bolezen igralcev, potem naj bi temu primerno vsaj znižali cene vstopnic,« je potožila bralka.

Direktorica Zavoda za turizem Kranj Natalija Polebelico je potrdila, da je igralška zasedba zbolela in da so vskočili drugi igralci, ki sicer te predstave v kranjskih rovih ne igrajo. Potrdila je, da zamenjava, za katero so tudi v Zavodu za turizem Kranj izvedeli tik pred zdajci, ni bila v skladu niti z njenimi pričakovanji, saj naj bi društvo Gardelin v skladu s pogodbo zagotovilo nadomestne igralce za isto predstavo. »Zaigrali pa so drugo predstavo, ki je namenjena vrtem in se ne odvija v

kranjskih rovih, ampak zunaj; ta predstava bi bila v drugačnih okoliščinah simpatična.« Polenčeva je dodala, da so bile vstopnice za predstavo kupljene že v predprodaji in da bi bilo verjetno razočaranje otrok v primeru, da bi predstavo odpovedali, še večje. Z društvom Gardelin bodo pogodbo odpovedali. »Obiskovalcem, ki so bili na predstavah v kranjskih rovih v teh dveh terminih, se za to opravičujemo, lahko nam tudi pišejo na info@tourism-kranj.si in jim bomo prišli nasproti,« je še dejala.

Katja Višnar spet najboljša

Obilno sneženje ni zmotilo organizacije državnega prvenstva v šprintu v klasični tehniki.

MIROSLAV CVJETIČANIN

Preska – Velika količina no-vozpadlega snega je organizatorjem povzročila veliko dela, vendar je bil Nordijski center Bonovec Medvode pripravljen za šprinter-sko tekmo leta v Sloveniji.

Na startu se je zbrala vsa ženska in moška smetana

slovenskega smučarskega teka, zato smo bili priča izjemnih bojov za laskave naslove državnih prvakinj in prvakov.

V absolutni ženski konkurenci je po pričakovanju zmagala Katja Višnar iz TSK OGP GRAD Bled in tako znova dokazala, da je trenutno slovenska kraljica šprinta v klasični tehniki. Poleg nje so se v

finalnem nastopu pomerile še Vesna Fabjan (TSK Triglav), ki je bila v cilju druga tik pred tretjo Alenko Čebašek (TSK OGP Grad Bled). Šele sedemnajstletna Anamarija Lampič (TSK Triglav) je bila na koncu četrta in se ni mogla vmešati med tri stalne reprezentantke.

Moški finale je bil v prevladi tekačev iz TSK Logatca: Rok

Tršan, Matjaž Gorjanc, Matěj Šimenc in Matija Rimahazi (TSK OGP GRAD Bled). Finalna tekma je bila napeta do konca in le malo je manjkalo, da bi Blejec Rimahazi Logatčanom pobral naslov najboljšega šprinterja v državi. Na koncu je zmagal Tršan, Rimahazi je bil drugi in tretji Gorjanc.

Katja Višnar, TSK OGP GRAD Bled / Foto: Gorazd Kavčič

Matija Rimahazi, TSK OGP GRAD Bled / Foto: Gorazd Kavčič

Benčina nasledil Kukovico

Na vrhu Atletske zveze Slovenije je prišlo do sprememb. Bo Gregor Benčina znal z zapuščino Petra Kukovice?

MIROSLAV CVJETIČANIN

Ljubljana – So Kukovičevi čevlji preveliki za Benčino? Taka in podobna vprašanja je bilo slišati med poznavalci slovenske atletike, katere stroka očitno ve, koga so izvolili, saj so Benčini namenili vseh možnih 31 glasov.

Končala sta se dva zaporedna mandata Petra Kukovice, ki je v vseh teh osmih letih v predsedniškem fotelju prinesel izreden napredek pri organizacijskem delu in s tem posledično tudi pri rezultatih slovenskih atletov. Za tretji mandat se Kukovica

ni potegoval. Gregor Benčina se verjetno zaveda, da bo s takimi rezultati dela težko nadaljevati, kaj jih šele ponovit. Benčina je izpostavil nekaj osnovnih točk bodočega dela AZS. Otroška, mladinska, rekreativna in vrhunska atletika so na prvem mestu, potem sledi poslovni del, kot so popularizacija, komercializacija in vpetost atletike v mednarodno okolje. Sledijo še izboljšava infrastrukture, pravilniki, tekmovanja, določeni standardi in komisije. Seveda bo prišlo na AZS tudi do določenih kadrovanj, vendar ne velikih, kot je rekel novi predsednik Gregor Benčina ter dodal, da bo klubska atletika še temelj delovanja zveze. Nič novega, bi lahko rekli, kar pomeni, da bo novi predsednik najprej skušal le nadaljevati uspešno delo bivšega predsednika.

Lani je imela AZS dober milijon evrov prihodkov in ob 2.336 evrih presežka pozitivno stanje. Skupni prihodki od začetka Kukovičevega predsedovanja, od leta 2005 pa do danes, so dosegli skoraj 8.400.000 evrov, odhodkov pa je bilo za nekaj evrov manj. Stabilno je

Gregor Benčina je sprejel izziv. / Foto: Gorazd Kavčič

postalo financiranje okrog 150 atletov vsako leto, AZS pa tudi sofinancira delo nekaterih njihovih trenerjev. Zveza je prvič od leta 2008 tudi v svojih lastnih poslovnih prostorih in je dolžna še nekaj več 106.000 evrov obveznosti do najetega kreditnika. V sodelovanju s klubi je zvezi uspelo zgraditi ali obnoviti nekaj atletskih objektov. Strojeno je bilo še veliko dobrega, zato lahko rečemo, da je Peter Kukovica s pomočjo sodelavcev spisal lepo atletsko zgodbo. Seveda je potrebno poudariti, da so slovenski atleti od leta 2005

osvojili 60 medalj na mednarodnih tekmovanjih v vseh starostnih kategorijah. Najbolj žlahtne pa so Kozmusove, prvo olimpijsko zlato in prav tako prva zlata na svetovnem prvenstvu.

Atletska zveza Slovenije je postala ena najbolj organiziranih športnih zvez pri nas, vendar kot pravi novi predsednik Benčina, bo skušal na tem področju stanje še izboljšati. Njegova dolgoročna želja je, da bi letno na prireditvah, ki bi jih organizirala zveza, sodelovalo 100.000 ljudi, in da bi AZS postala najštevilnejša športna zveza v državi.

»Že letos si želimo, da bi se reprezentanca prebila v prvo evropsko ligo. Atletika je v ključnem obdobju. Vrhunska selekcija je starejša, potrebujemo mlade, da bodo zapolnili vrzeli. Prav tako bomo skušali nadaljevati rast na finančnem področju, s katerim bomo lahko poskrbeli za celoten razvoj kraljice, je bila tudi ena izmed izjav novepečenega predsednika AZS štiridesetletnega Gregorja Benčine, sicer predsednika uprave in večinskega lastnika Jelovice.

Kolesarstvo ne bo več olimpijski šport?

Na vse govornice o prihodnosti kolesarskega športa na olimpijskih igrah se je odzval Dick Pound, član odbora Mednarodnega olimpijskega komiteja, v času Armstrongove prevlade pa predsednik Svetovne protidopinške agencije. Pound je velik Armstrongov nasprotnik, zdaj pa je v imenu MOK dejal, da razmišlja o tem, da bi kolesarstvo umaknili iz olimpijskih športov. »Lahko rečemo. Glejte, imate težave. Damo vam štiri, osem let, da to rešite. Ko pa boste menili, da ste pripravljeni, se lahko vrnete. Mi pa bomo videli, ali je to dobra ideja,« je dejal Pound in še poudaril, da Mednarodna kolesarska zveza pri nekaterih odločitvah ni dovolj odločna in da bi bil za kolesarstvo še hujši udarec, če bi se izkazalo, da je krovna organizacija Armstrongu pomagala pri jemanju nedovoljenih poživil oziroma pri izogibanju dopiškimi kontrolam. A prav kolesarstvo je na lanskem OL v Londonu poželo po vsej verjetnosti največ pozornosti, saj naj bi si samo moško cestno dirko ob progi ogledalo krepko prek milijona obiskovalcev. Prav zato je vprašanje, ali bi si pri MOK to potezo zares upali potegniti. **B. M. C.**

Najmlajši bodo napolnili dvorano, člani pa na zmago

V soboto bo ledna dvorana Zlato polje pokala po šivih, kajti domači Hokejski klub Triglav je organizator prijateljskega turnirja za najmlajše, za selekcije U6, U8 in U10. Domači Triglav bo nastopil s petimi ekipami, s po dvema ekipama v konkurenci U10 in U8 ter eno v konkurenci U6. Poleg mladih iz Triglava bodo na turnirju nastopili še mladi iz zaloške Slavije in MK Bleda. Turnir bo potekal na treh igriščih, tekmovanje pa se bo začelo ob 10. uri. V ledni dvorani pa bo še bolj zanimivo naslednji dan, ko bo Triglav v Internacionalni hokejski ligi igral 21. tekmo. Nedeljski nasprotnik bo avstrijski Feldkirch. Triglav je z 28 osvojenimi točkami trenutno na tretjem mestu, zato tudi potrebuje zmago na nedeljski tekmi, ki se bo začela ob 18. uri, hokejisti računajo na pomoč navijačev. **B. M. C.**

Kranjčani premočni za Kamničane

V sredo zvečer je bila v pokitem olimpijskem bazenu odigrana prva tekma rednega kroga v prvem delu članskega državnega prvenstva v vaterpolu. Domačin Triglav je, kljub temu da ni nastopil v najmočnejši postavi, saj sta manjkala najizkušenejši Erik Bukovac in mladi Staš Markovič, brez večjih težav visoko, s kar štirinajstimi zadetki razlike 21 : 7 (5 : 2, 3 : 2, 7 : 1, 6 : 2), premagal Slovan Kamnik in se še bolj utrdil na vodilnem mestu tekmovalne razpredelnice. Po petkrat so za Triglav zadeli Čedomir Todič, Gašper Kalan in Luka Komatar, tri zadetke je dosegel Jaša Kadivec, po enega pa so dosegli še Benjamin Popovič, Jaka Štirn in Aleš Finžgar. V soboto sta oba kluba iz Kranja Triglav in Kokra prosta, Slovan Kamnik bo ob 18. uri igral srečanje v bazenu Kodeljevo proti domači Olimpiji. Na tekmovalni lestvici z 12 točkami vodi Triglav, Olimpija s 6 točkami in dvema tekmama manj je druga, Branik s tremi točkami je na tretjem mestu, kolikor jih ima tudi Slovan Kamnik na četrtem mestu, brez osvojene točke pa sta Žusterna na petem in Kokra na šestem mestu. **J. M.**

Peter Kukovica je bil osem let predsednik AZS.

VABI VSE LJUBITELJE ROKOMETA IN DOBRE GLASBE
NA DOBRODELNI KONCERT

V PETEK, 25. JANUARJA 2013, OB 19. URI
V ŠPORTNI DVORANI
TRŽIŠKIH OLIMPIJCEV V TRŽIČU

NA PRIREDITVI BODO NASTOPILI:

ROK 'N' BAND	E.V.A.
OTO PESTNER	SKUPINA STRMINA
IRENA TRATNIK	KRANJSKE
VESELI SVATJE	MAŽORETKE
YUHUBANDA	PLESNI STUDIO
BOHPOMAGEJ	ŠPELA
GAŠPER	IN POVEZOVALEC
S PRIJATELJI	BOŠTJAN MEGLIČ - PEŠKA

CENA VSTOPNICE: 10 EUR

Media Butik

PRODAJNA MESTA:

TPIC TRŽIČ, BAR KOŠUTA KRIZE, KGZ SLOJA KRANJ, PRIMSKOVO IN NAKLO,
BENCINSKA ČRPALKA LOGO TUPALIČE, PEKARNA UMNIK ŠENČUR IN KRANJ PRI NEBOTIČNIKU
TER 1 URO PRED PRIREDITVIJO V ŠPORTNI DVORANI TRŽIŠKIH OLIMPIJCEV.

KRANJ

Ovadba za tatova prikolice in gum

Kranjski kriminalisti so s podajo kazenske ovadbe na pristojno državno tožilstvo zaključili predkazenski postopek, v katerem so preiskovali sum storitve kaznivega dejanja tatvine tovrne prikolice z naloženimi pnevmatikami. Tatvina se je zgodila 23. marca lani v Šečurju, podjetje iz Šečurja pa je bilo oškodovano za okoli 85 tisoč evrov. Z zbiranjem obvestil so kriminalisti za tatvino osumili 28-letnega Celjana, ki je še z eno osebo marca lani v večernem času s tovornim vozilom pripeljal na parkirišče ob Škofjeloški cesti v Kranju, tam pripel tovrno prikolico in jo odpeljal. Na neugotovljeni lokaciji je pnevmatike razložil, s prikolice odstranil identifikacijske oznake in jo kot delno poplačilo dolga izročil 45-letniku, prav tako iz Celja. V zvezi z izginulimi pnevmatikami in izsleditvijo pajdaša, ki je sodeloval pri tatvini, kriminalisti še zbirajo informacije. Za kaznivo dejanje, s katerim so seznanili tožilstvo, je predpisana zaporna kazen do petih let. **M. G.**

TOROVO

Pijan zapeljal v jarek

Kranjske prometne policiste so v sredo zvečer obvestili, da je vozilo na avtocesti pri Torovem zapeljalo s ceste in obstalo v jarku. Varuhi prometnega reda so ugotovili, da je 41-letnemu ljubljancu volan odpovedal poslušnost zaradi neprilagojene hitrosti, k sreči pa se ni poškodoval. Manj vesel je bil zaradi rezultata preizkusa alkoholiziranosti, ki je pokazal, da je vozil pod vplivom alkohola (0,97 mg/l). **M. G.**

KRANJSKA GORA

Na smučišču tudi hrvaška policista

V skladu s protokolom o pravilih in pogojih dela hrvaških policistov v Sloveniji med zimsko turistično sezono, ki velja med slovensko in hrvaško policijo, bosta med 15. in 30. januarjem za varnost na nekaterih slovenskih smučiščih skrbela tudi dva hrvaška policista. Naloge bosta skupaj s slovenskimi kolegi opravljala tudi na smučišču v Kranjski Gori. Pomagala bosta pri policijskih dejavnostih, ki jih slovenski policisti opravljajo v zvezi s hrvaškimi državljani, ter pri sporazumevanju in postopkih s hrvaškimi državljani. Hrvaška policista bosta pri opravljanju nalog nosila hrvaško policijsko uniformo, prilagojeno za delo na smučišču oziroma v zimskih razmerah, in ne bosta oborožena. Prav tako ne bosta izvajala policijskih pooblastil in ukrepov, za katere so pristojni samo slovenski policisti. Gre za podobno obliko sodelovanja obeh policij, kot je bilo sodelovanje v poletni turistični sezoni, ko sta delovala dva slovenska policista v hrvaški Istri in v Kvarnerju. **M. G.**

PODBREZJE, KRANJ, RADOVLJICA

Trikrat ukradli električne kable

Policisti so imeli v nekaj dneh opravka s tremi krajami električnih kablov. V ponedeljek so v Podbrezjah obravnavali tatvino 150 metrov električnega kabla, kjer je neznan storilec podjetje oškodoval za okoli 2.200 evrov. Podobno tatvino so obravnavali dan prej, ko je neznan "električar" vlomil v skladiščne prostore podjetja na Savski cesti v Kranju in si od tam prilastil 10 kolutov električnih kablov in povzročil za 500 evrov škodo. Radovljiški policisti pa so tatvino električnega kabla na gradbišču v Radovljici obravnavali v ponedeljek zjutraj. Tam si je neznan storilec prilastil okoli 50 metrov tega materiala, s čimer je podjetje oškodoval za okoli 750 evrov. **M. G.**

Deveterica ne priznava krivde

Trije člani hudodelske združbe, ki je tihotapila orožje in preprodajala mamila, za sodišče še nedosegljivi.

MATJAŽ GREGORIČ

Kranj – Na kranjskem okrožnem sodišču se je v sredo nadaljeval predobravnavni narok proti obtožencem v tako imenovani zadevi Očistimo Slovenijo, ki jim obtožnica očita trgovino z mamili in orožjem. Devet obtoženceh je pred sodnico Andriano Ahačič stopilo že prejšnji teden, sedem jih je priznalo krivdo, najvišjo kazen dveh let in osmih mesecev zapora pa je sodišče prisodilo Aleksandru Vodopiji, ki mu bodo odvzeli tudi denar, pridobljen iz poslov s preprodajo drog.

Ob poostrenih varnostnih ukrepih se je nadaljeval predobravnavni narok še za enajsterico obtoženih. To so 28-letni Senad Pavleko, 35-letni Velibor Popović, 31-letni Darko Palevič, 32-letni Zoran Matović, 31-letni Bojan Rodič in 30-letni Milan Rikanović, ki so od maja v priporu, ter 47-letni Rade Bubanja, 29-letni Darko Radonjić in 27-letni Jasmin

Džafić, ki niso priznali krivde, medtem ko sta se 40-letni Tržičan Almir Halavač in 22-letni Kranjčan Mladen Samardžija, ki je v priporu, raje odločila za priznanje in s tem tudi nižje kazni. Prvega je sodišče za kurirsko vlogo pri prevozu drog odmerilo pogojno zaporno kazen enega leta zapora s preizkusno dobro treh let, Samardžija pa bo zaradi preprodaje drog moral za rešetke za dve leti in pol. Obema je sodišče naložilo tudi plačilo stroškov postopka. Zagovorniki ostalih so predlagali izločitev nekaterih dokazov, prav tako tudi izločitev sodnice Ahačičeve, zaradi okuženosti z informacijo, kdo od obtoženih se ni pogodil s tožilstvom in posledičnega sklepa za krivdo, kar pa je sodnica zavrnila.

Po dobrih dveh urah se je predobravnavni narok nadaljeval s povzetkom kar 148 strani dolge obtožnice, ki obtoženim očita precejšnje število kaznivih dejanj tihotapljenja orožja in

Sojenje obtoženim preprodaje mamil in orožja je tudi tokrat potekalo ob poostrenih varnostnih ukrepih.

preprodaje mamil. V zvezi z eno največjih policijskih akcij v Sloveniji so organi pregona na Gorenjskem sredi lanskega maja v samo enem dnevu opravili 33 hišnih preiskav, v katerih so zasegli 2,5 kilograma konoplje in 195 sadik konoplje, 1440 gramov amfetaminov, 560 gramov sredstev za redčenje droge, 475 gramov heroina, 81 gramov kokaina, dve ročni bombi, pet pištol in drugo. Skupno so tedaj pridržali osemnajst oseb, sodišče pa je kasneje odredilo pripor za enajst osumljencev, zoper enega pa hišni pripor. Poleg obtoženih, ki so že stopili pred sodni senat, so v obtožnici navedeni še trije domnevni člani naveze, ki pa za zdaj sodišču niso dosegljivi. Še vedno je na begu 33-letni Črnogorec Miloš Ščekić, ki je bil domnevni vodja hudodelske združbe, Željko Knežević ima prebivališče v Črni gori, Josip Delija pa na Hrvaškem. Sodni postopek proti njim je tako izločen, glavna obravnava pa se bo na kranjskem sodišču nadaljevala 6. februarja.

KRANJ

Tovornjak izsilil prednost

V sredo zgodaj zvečer se je na Primskovem v Kranju zgodila prometna nesreča, v kateri 56-letni voznik tovornega vozila iz Šečurja pri Kranju ni upošteval pravil o prednosti v križišču, saj je med vožnjo izsilil prednost 30-letnemu Kranjčanu. Sledni je bil v nesreči lažje poškodovan. Policisti so povzročitelju na kraju izdali plačilni nalog in mu izrekli globo v znesku 250 evrov in tri kazenske točke. **M. G.**

Sneg je (spet) presenetil

Največ preglavic z zasneženimi cestami je bilo na območju Jesenic, kjer je več kot pol metra snega.

MATJAŽ GREGORIČ,
ANDRAŽ SODJA

Kranj – Nepričakovano sneženje je v torek dopoldne na gorenjskih cestah povzročilo številne težave. Močnejše sneženje, ki je bilo sicer napovedano za sredo zvečer, je presenetilo cestarje in voznike, zgodilo se je več prometnih nesreč, vendar k sreči brez hujših posledic. V Kranju je na cesti od nakupovalnega središča na Savski cesti proti centru mesta na klancu obtičalo več tovornih vozil, precej težav pa so imeli tudi vozniki osebnih avtomobilov.

Na Brezjah je bila zaradi zdrsra tovornega vozila nekaj časa zaprta regionalna cesta, zgodaj popoldne pa tudi avtocesta, kjer je med izvozoma Naklo in Tržič zdrsnilo s ceste več avtomobilov. Ekípam Komunalne Kranj in Cestnega podjetja Kranj je šele po nekaj urah uspelo toliko očistiti in posoliti glavne ceste, da je promet kolikor toliko normalno stekel, seveda pa je bil upočasnjena. Zaradi prometne nesreče je bila pri Letenicah zaprta tudi cesta Kranj–Golnik. Pozno popoldne, ko je prenehalo snežiti,

Slovaški tovornjak je v torek pri Brezjah zdrsnil s ceste in povzročil prometni zamašek. / Foto: Gorazd Kavčič

se je stanje v prometu na večini gorenjskih cest normaliziralo, sneženje v sredo pa je bilo šibkejše, zato večjih težav v prometu na večini gorenjskih cest ni bilo. V torek dopoldne je na širšem območju Jesenic zaradi obilnega sneženja prišlo do popolnega prometnega kolapsa, ki so ga dodatno otežili številni vozniki tovornjakov, ki so obtičali na cestah. Številni občani se še popoldne niso mogli prebiti do svojih domov, saj so stranske ulice večinoma ostale zasnežene, takšne razmere pa so povzročile veliko slabe volje. Kot smo izvedeli na jeseniškem komunalnem podjetju Jeko-IN, so bile na terenu vse razpoložljive ekipe. Po besedah

vodje zimske službe Blaža Knifca so delali vso noč in odvažali sneg, ki je zapadel dan prej, zjutraj pa zaradi obilnega sneženja niso več zmogli: »Več kot delati se ne da. Dve ekipe sta čistili sneg in dve odvažali. V dveh dneh, lahko povem zase, sem spal slabih dve uri. Program imamo dober, tudi pogodbeniki so dobri, vendar smo samo ljudje.« Kot je še dodal Knifc je takšnih izrednih razmer, kot so bile v torek na Jesenicah, zelo malo: »Od sedme ure zjutraj pa do 14. ure je na Jesenicah zapadlo 50 centimetrov snega, v Rovtjah pa celo do 90 centimetrov.« V noči na sredo so ekipe komunalnega podjetja Jeko-IN po večini očistile javne površine.

DOBRODELNA PRIREDITEV

Košnikova gostilna za pomoč zakoncema Kožuh, ki sta v jesenskih nalivih izgubila dom

V okrepčevalnici MALINA, Breznica pod Lubnikom, bomo v petek, 25., in v soboto, 26. januarja 2013, ob 19. uri organizirali KOŠNIKOVO GOSTILNO z Mitom Trefaltom.

VSTOPNINA 15 EUR. Vstopnice so na voljo v okrepčevalnici MALINA, Breznica pod Lubnikom TURIZEM Šk. Loka / INFO TOČKA / Kidričeva c. 1a, Škofja Loka / število oseb je omejeno / NASTOPAJOČI SE ODREKAJO HONORARJU V PRID ZAKONCEV KOŽUH. Za večje skupine med 40 in 50 obiskovalcev lahko individualno organiziramo predstavo.

Medijska sponzorja:
Gorenjski Glas **RADIO SKOJA**
Info: 041 809 900 (Nataša Juričan)

GG+

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLED

Fotografije za iskrice v otroških očeh

Danes, 18. januarja, ob 18. uri bo v avli Osnovne šole Simona Jenka Kranj potekala dobredelna dražba fotografij priznanih slovenskih fotografov, ki so svoja dela velikodušno podarili za pomoč socialno ogroženim učencem omenjene šole.

JASNA PALADIN

Pobudnika dobredelne akcije sta Jure Frelih in Uroš Florjančič, oba člana Fotografskega društva Janez Puhar Kranj.

»Najini otroci so učenci OŠ Simona Jenka, ki sem jo obiskoval tudi sam. Zaradi situacije in splošnega nezadovoljstva med ljudmi mi je v nekem trenutku »počil film« in z Urošem sva prišla do zaključka, da je preprosto nekaj treba narediti. Kot aktivna člana našega foto kluba pozna skoraj vse pomembnejše fotografe v Sloveniji. Staknila sva glavi in najprej potipala pri kolegih, kakšne bodo njihove reakcije na najin predlog, ki pa je bil preprost: poklonite fotografijo, pripravljeno za na zid (to-rej okvirjeno ali kaširano),

sredstva od prodaje na dobredelni dražbi pa bomo poklonili šoli. Odziv je bil fantastičen, saj so prav vsi fotografi, ki sva jih povabila k sodelovanju, pokazali svojo srčnost. Niti eden namreč ni zavrnil najine prošnje,« je nad odzivom fotografskih kolegov navdušen Jure Frelih.

Pobudo so z veseljem podprli tudi na osnovni šoli in v le nekaj dneh so v spodnji avli že pripravili razstavo štiridesetih fotografij petintridesetih slovenskih fotografov, med katerimi so Črt Slavec, Izidor Gašperlin, Jure Kravanja, Aleš Komovec, starosta Oskar Karel Dolenc, Mirko Kunšič, Samo Rovar, Dan Briški, Matej Pelhan, Janez Tolar, Luka Dakskobler, Janez Pelko, Nina Blaž, Samo Vidic, pa fotografinja Gorenjskega

glasa Tina Dokl in sodelavci naše časopisne hiše Matic Zorman, Anka Bulovec, Luka Rener ter številni drugi. Na razstavi, ki je na šoli na ogled od ponedeljka, 14. januarja, so tako fotografije od malih formatov pa vse do 120- in večcentimetrskih povečav. Fotograf Črt Slavec je za dražbo na primer poklonil 170 centimetrov veliko panoramo, sestavljeno iz približno stotih fotografij, Anka Bulovec pa impresionistično umetnino tiskano na platnu, brez digitalnih posegov. Za vsak okus nekaj, bi lahko rekli, koliko bodo fotografije navdušile obiskovalce razstave, pa bo znano že danes zvečer. »Izklicne cene fotografij na dražbi se bodo začele pri 10 evrih za fotografije, ki so kaširane in manjših dimenzij,

ter do 50 evrov za fotografije, kjer so avtorji poskrbeli za vrhunski tisk in okvirjanje,« nam je pravila razložil Jure Frelih in dodal, da si želijo pozitivno sprejeto in dobro izpeljano prireditev. Zbrana sredstva bodo romala v šolski sklad za socialno šibke učence. »Zelo smo veseli, da je še toliko ljudi dobrega srca. Z zbranim denarjem bomo vsem učencem omogočili aktivnosti, kot so razne ekskurzije, šola v naravi in podobno, ki gredo sicer v breme staršev, v teh časih pa jih številni ne zmorejo več plačevati,« nam je povedal ravnatelj šole Rudolf Planinšek.

Razstavo si bo mogoče ogledati še danes od 8. do 18. ure, ko se bo javna dražba razstavljenih del tudi začela. Vodil jo bo radijski voditelj Klemen Bučan.

Radovedna kosovka, kot jo je v svoj objektiv ujela Tina Dokl.

Pomlad v vinogradu iz objektiv Aleša Komovca

»Zelo smo veseli, da je še toliko ljudi dobrega srca. Z zbranim denarjem bomo vsem učencem omogočili aktivnosti, kot so razne ekskurzije, šola v naravi in podobno, ki gredo sicer v breme staršev, v teh časih pa jih številni ne zmorejo več plačevati,« nam je povedal ravnatelj šole Rudolf Planinšek.

Prizor, ki ga je na črno-belo fotografijo vtisnil Samo Vidic.

Delček zgodbe iz Gaze je za dobredelno razstavo prispeval Matic Zorman.

Uroš Florjančič je podaril fotografijo z naslovom Pravljica.

Pogovor

Štefan Kračun Horbec iz Domžal že trinajst let živi s presajenim srcem. **Stran 12**

Pogovor

Kranjska gimnazijka Lara Ekar Grlj je prejela Grossmannovo nagrado za zgodbo Softi. **Stran 13**

Ekonomija

Evropski komisar za okolje Janez Potočnik med gorenjskimi gospodarstveniki **Stran 15**

Od petka do petka

Skoraj vsi koalicijski partnerji so predsedniku vlade v teh dneh obrnili hrbet, »zvesti« mu ostajajo le še v N.Si. / Foto: T. K.

V Dražgošah se je ob 71. obletnici dražgoške bitke tudi letos zbralo več tisoč ljudi. Številni med njimi so prišli peš.

Otroški copatki bodo prihodnjo sredo v glavnem ostali na policah v garderobah, saj bodo zaposleni v vrtcih stavkali.

Vse globlja politična kriza

Poročilo protikorupcijske komisije odmeva tudi ta teden, saj so nekateri koalicijski partnerji predsednika vlade pozvali, naj odstopi oziroma imenuje novega mandatarja, omenjajo se tudi predčasne volitve.

MATEJA RANT

Politična kriza v državi se po objavi poročila komisije za preprečevanje korupcije, v kateri predsednikoma dveh največjih parlamentarnih strank Zoranu Jankoviću in Janezu Janši očitajo kršitve zakonodaje, vse bolj pogloblja. Koalicijski partnerji so predsedniku vlade Janezu Janši skoraj vsi po vrsti začeli obračati hrbet. Najbolj odločen je bil po sestanku izvršilnega odbora stranke predsednik Desus Karl Erjavec, ki je dejal: »Zahtevamo odstop predsednika vlade. Če tega ne bo storil, stranka Desus ne bo več sodelovala v koaliciji.« Že v soboto pa se je sestal svet Državljanke liste. Predsednika vlade so pozvali, naj v desetih dneh odstopi ali sproži glasovanje o zaupnici vlade. Samo malce bolj prizanesljivo so bili v SLS. Po seji vodstva stranke je njen predsednik Radovan Žerjav pojasnil, da od Janeza Janše in SDS zahtevajo, da v najkrajšem možnem času predlagajo novega mandatarja. V vladi naj bi sicer vztrajali do februarске seje državnega zbora, na kateri bodo obravnavali reformo trga dela. Potem pa naj bi tudi SLS zapustila koalicijo, če Janša ne bi odstopil, najbolj poštena do ljudi pa se jim v tem primeru

zdi izpeljava predčasnih volitev. V NSi pa so odločitev o odstopu prepustili kar Janezu Janši samemu. Obenem menijo, da bi bilo za državo najbolje, če delo nadaljuje sedanja vlada in izvede načrtane reforme.

»Zamrznjeni« Zoran Janković

Predsednik PS Zoran Janković pa se je namesto za odstop s funkcije predsednika stranke odločil za zamrznitev te funkcije do volilnega kongresa stranke, ki naj bi bil še letos. Janković upa, da bo imel do takrat pred pristojnimi organi možnost razčistiti zadeve iz poročila protikorupcijske komisije. Ob tem je še poudaril, da se za zamrznitev funkcije predsednika stranke ni odločil zaradi omenjenega poročila, ampak razmer v državi. Tako se tudi ni odpovedal funkciji župana Mestne občine Ljubljana. S svojim dejanjem, je pojasnil, je želel zgolj ponuditi možnost vsem v koaliciji in opoziciji, da razmislijo o novi koaliciji ali tehničnem mandatarju. Do volilnega kongresa bo stranko vodila poslanka Alenka Bratušek, je včeraj odločil svet PS. Alenka Bratušek ima vsa pooblastila tudi za morebitna pogajanja o novi vladni koaliciji, v njeno delo, je poudarila, pa

naj se Janković ne bi vtikal, čeprav nekateri namigujejo, da naj bi bila zgolj »slamnat« predsednica.

»Mokre želje stricev iz ozadja«

Kot »mokre želje stricev iz ozadja in njihovih nečakov« pa so zahteve po odstopu predsednika njihove stranke Janeza Janše označili v poslanski skupini SDS. Medtem pa predsednik vlade, ki se je v tem tednu mudil na uradnem obisku v Azerbajdžanu, ni želel komentirati vladne krize v Sloveniji. Na dvodnevni uradni obisk v Azerbajdžanu se je odpravil v spremstvu ministra za gospodarski razvoj in tehnologijo Radovana Žerjava in številne gospodarske delegacije. Na zahteve treh koalicijskih partneric po odstopu naj bi se po napovedih poslanske skupine SDS odzval na novinarski konferenci v teh dneh. V zvezi z zadnjimi dogodki v državi in ugotovitvami protikorupcijske komisije se je SDS s pismom obrnila tudi na mednarodne organizacije in posameznike v tujini. V pismu komisiji očitajo politično delovanje, pri čemer so izpostavili vpletenost Gorana Klemenčiča v korupcijski škandal pri najemu stavbe Nacionalnega preiskovalnega urada, Roka Praprotnika pa so označili kot ekstremnega levičarja.

Aktualnih dogodkov v državi se je v svojem govoru na slovesnosti ob 71. obletnici dražgoške bitke, na kateri se je tudi letos zbralo več tisoč ljudi, dotaknil tudi slavnostni govornik, zgodovinar Božo Repe. Poudaril je, da odtujene politične elite od nas pričakujejo, da bomo vsaka štiri leta šli na volitve, potem pa molčali in mirno prenašali njihova kupčkanja, malverzacije, sprenevedanja in izigravanja volilnih rezultatov. Ob tem pa naj bi spregledali, je opozoril, da ne nastaja samo njihova druga republika, ampak tudi nova drugačna Slovenija, država v državi, kot je bilo to med drugo svetovno vojno.

Vrata vrtcev bodo ostala zaprta

Svoje nezadovoljstvo s predlaganimi spremembami standardov in normativov na področju predšolske vzgoje pa bodo s stavko znova izrazili zaposleni v vrtcih. Vrata vrtcev bodo tako prihodnjo sredo ostala zaprta. Starši bodo otroke v izrednih primerih in po predhodnem dogovoru z zaposlenimi v vrtec sicer lahko pripeljali, a le v tisto skupino, v kateri se bo tisti dan zagotavljalo nujno varstvo, so pojasnili v Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije.

Dražgoški nauk

STANE BOŠTJANČIČ, SD

moj pogled

Letošnje praznovanje je sovpadalo s protesti ljudi proti obstoječi oblasti in politikom v več mestih v Sloveniji. Tako se nujno vsiljuje več vzporednic med takratnim uporom in današnjim. V boju leta 1942 še niso sodelovali borci Ivana Omana »za demokratično Slovenijo« pod vodstvom slovenskih okupatorjev. Tudi v današnjih uporih jih ni, saj je njihova predstava o demokraciji po fašistično propadla skupaj z njimi. So pa v dražgoški bitki sodelovali ljudje, ki so se borili proti fašističnim zavojevalcem za svobodo in človeka vredno življenje. Tudi današnji upori imajo na svojih zastavah parole za socialno in pravno državo, kar je vsebina človeškega življenja in zato je razumljivo, da ljudje različnih slojev in starosti to skupno in solidarnostno zahtevajo.

Tako dražgoška bitka kot današnji upor imata močan moralni naboj. V času bitke Cankarjevega bataljona sem bil rojen, tako da iz lastnega ne vem ničesar. Povedali pa so mi tako starši, zlasti pa stara mama marsikaj iz tega časa. Ker je moja vas, imenovana Mišače, oddaljena dobre tri ure hoda od Dražgoš, je bitka dobro odmevala tudi v tej vasi. Pripovedovali so mi o hudi zimi in trpljenju tamkajšnjih prebivalcev, od katerega so marsikoga tudi osebno poznali. Vendar pa so mi vsi rekli, da je prav, ker je prišlo do upora in da dražgoške žrtve ne smejo biti zaman. V skladu s tem so tudi odšli v partizane, na terenu pa so se vključevali v OF kljub močnim postojankam Omanovih borcev »za demokracijo«, ki so jih imeli v Kamni Gorici in na Brezjah,

ter zganjali teror v bližnji in daljni okolici. Torej je dražgoška bitka ne samo v moji družini in vasi spodbudila in utrdila upor, ampak se je to zgodilo povsod tam, kjer so ljudje zvedeli za to bitko, razen v krajih, kjer so imeli premoč »borci za demokracijo« pod duhovnim vodstvom ljubljanske nadškofije in njihovih kuratov s pištolo za pasom.

Tudi upori po Sloveniji danes vzpodbujajo in dajejo ljudem moralno moč. Vedo, da z njimi držijo tudi tisti, ki se upora fizično ne udeležujejo. Če bo treba, se pa bodo. Tudi mlajše generacije postajajo vse bolj nosilec novih idej, novih rešitev, razen tistih, ki se pod raznimi »listami za mlade« borijo za svoj lasten žep takoj, ko imajo za to možnost. Vsi vemo, da je treba krizo preseči. Vendar na način,

ko ljudje to sprejmejo zavestno, kot svojo obvezo, za katero so pripravljene žrtvovati marsikaj z mislijo na svoje otroke, vnuke in pravnike. Danes pa vedo, da ko se je kradlo in se še krade bivše družbeno premoženje, da se kradejo tudi njihove socialne pravice in v skrajni fazi tudi njihova država, vsaj taka, za kakršno so glasovali ob odcepitvi od prejšnje države. Vedo, da se kadruje po načelu »važno, da je naš« (Ivan Oman), ne pa po strokovnosti. Vedo, da način reševanja krize pelje v novo krajo bivšega družbenega premoženja, vedo za privilegije poslancev. Politično kliko je treba zamenjati in paziti, da tudi novi politiki ne bodo šli na isto pot. Medčloveški odnosi po službah so skvarjeni, ljudje nezadovoljni z delovnimi razmerami, saj delajo, kot

da bi bili v času zgodnjega kapitalizma. Vse, kar je bilo v prejšnjem sistemu dobrega, je uničeno, kopita, ki jih uvažajo iz drugih držav, pa velikokrat niso primerna za našo nogo. Milijonska sredstva, ki so jih banke podarile poslovnem in cerkvi, bomo plačali mi vsi. Na tak ali drugačen način. Kaj bi recimo manjkalo Sloveniji, če bi vzpostavili določene rešitve iz socialističnega sistema in ponovno zagnali produkcijo in to ne samo storitveno.

Te dni sem iskal tudi sogovornika Mirana Majerja, pa se je potuhnil v strankarsko luknjo. Verjetno čaka, v katero stran se bo nagnila tehtnica, da bo lahko ponovno kandidiral za poslanca.

Torej bodimo v teh časih vsi dražgoški borci v novih pogojih, vendar z enako zavestjo.

Zanimivosti

Škof, ki je Slovence prosil odpuščanja

Krški oziroma celovski škof Alois Schwarz se je zapisal v zgodovino, ko je 15. aprila lani pri maši v celovski stolnici prosil koroške Slovence za odpuščanje zaradi vedenja Cerkve po njihovi vrnitvi iz pregnanstva po drugi svetovni vojni.

JOŽE KOŠNJEK

Škof Alois Schwarz, ki je bil rojen v Nižji Avstriji in je bil junija lani star 60 let, je prevzel vodenje krške oziroma celovške škofije (do 18. stoletja je bil sedež škofije na Krki/Gurk, nato pa je bil prenesen v Celovec, vendar se je staro ime škofije obdržalo – op. p.) leta 2001. Dotedanji dunajski pomožni škof je prinesel v koroško katoliško Cerkev svežino in stvarnejši pogled na koroško stvarnost. Tudi glede Slovencev in slovenskega bogoslužja, ki mora po njegovem prepričanju izražati sožitje med obema narodoma v deželi in prispevati k ohranitvi slovenskega jezika tako v Cerkvi kot v javnosti. Zaradi tega je bil v prvih letih škofovske službe na Koroškem deležen številnih kritik in napadov, tudi od

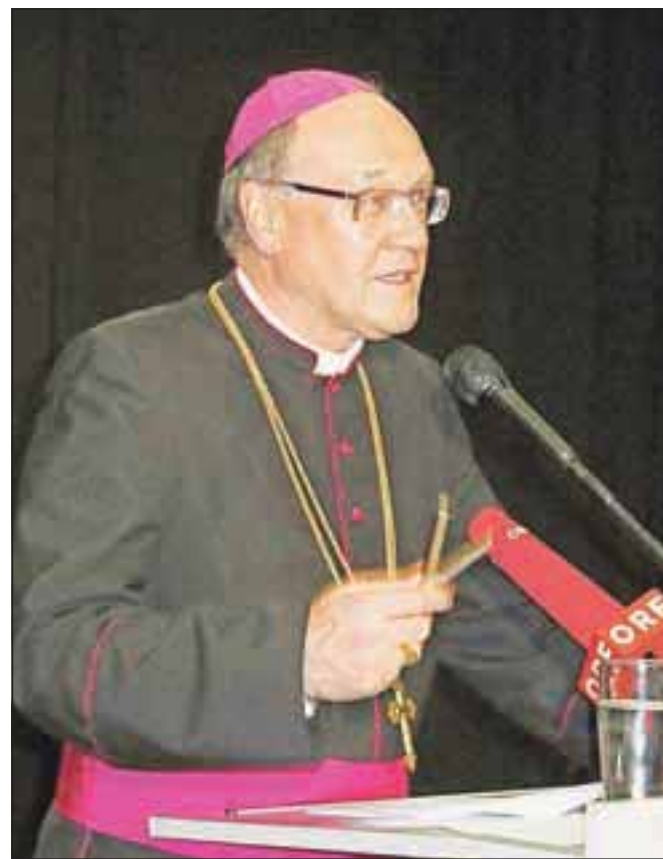
pokojnega deželnega glavarja Jörga Haiderja. V koroško zgodovino pa se je še posebej zapisal 15. aprila lani ob spominu na 70. obletnico izгона skoraj 1000 koroških Slovencev v nemška koncentracijska taborišča. Del žalostnega spominjanja je bila tudi maša v celovski stolnici,

Krščanska kulturna zveza in Narodni svet koroških Slovencev sta škofu Schwarzu zaradi tega dejanja in splošne naklonjenosti Slovencem konec novembra lani podelila Einspielerjevo nagrado. Prejemniki nagrade so zaslužni posamezniki iz nemško govorečega naroda s pozitivnim stališčem do Slovencev. Nagrada se imenuje po duhovniku, politiku in publicistu Andreju Einspielerju (1813–1888), ki je bil poslanec v koroškem deželnem zboru, velik borec za enakopravnost slovenščine in soustanovitelj Mohorjeve družbe. »Nagrada je dokaz, da sem ravnal prav in da so Slovenci moje iskreno opravičilo sprejeli,« je povedal škof Alois Schwarz po prejemu nagrade.

na kateri je škof v pridigi priznal napake koroške cerkve v odnosu do koroških Slovencev in jih prosil za odpuščanje zaradi krivičnega, celo sovražnega odnosa katoliške Cerkve do njih po vrnitvi iz pregnanstva. S tem je posredno priporočil koroški deželni in lokalni politiki, naj

prizna svojo brezbržnost in brezsrdnost do svojih slovensko govorečih sosedov.

»To sem storil iskreno. Teh besed ni bilo v rokopisu pridige. Veliko sem prebiral osebna življenjska pričevanja izseljencev. In to ne samo enkrat, ampak večkrat, da bi lahko lažje dojel vmesne tone teh pričevanj. Vse to me je osebno zelo prizadelo, kajti več kot jasno se je pokazalo, da so ti ljudje od danes do jutri morali zapustiti dom samo zato, ker so govorili drug jezik. Tu je deloval za človeka uničevalen režim, ki je preganjal ljudi samo zaradi jezika in kulture, kot je preganjal ljudi zaradi religije in podobno. Ljudje, ki so to pretrpeli kot otroci, danes še živijo med nami, tudi v stolnici, v klopih in ob oltarju. Ob branju pričevanj mi je najbolj ostal v spominu

Krški oziroma celovski škof Alois Schwarz

stavek neke matere iz Roža, ki je po vsem, kar je pretrpela, najprej dejala: Bog jim odpusti. Začel sem razmišljati, kako na simbolni ravni popraviti krivico, ki so jo mnogi občutili zaradi takratnega ravnjanja Cerkve. Slovenski duhovniki so mi že večkrat rekli, da bi bilo treba glede tega izreči kakšno besedo sprave. Ob spominu na izgnanstvo mu je postalo jasno: zdaj je čas za besedo in

dejanje sprave,« je opisal razloge za svojo sočutno pridigo. »Cerkve ima dolžnost, da se zavzema za to, da se slovenščina ohrani kot materinščina in ne le kot priučen jezik. Skrbi me nazadovanje uporabe slovenščine v javnosti. S tem se večja nevarnost, da bosta iz naših krajev izginila kultura in jezik, ki sta del avstrijske in koroške zgodovine in kulture,« je še povedal škof.

Selška dolina zanimiva za antropologe

Vasi Selške doline so zaradi svoje neokrnjenosti še zlasti v zgornjem podratitovškem predelu že vrsto let zelo zanimive za biološko-medicinske antropologe. Med drugim so ugotovili, da so tam prebivalci bolj zdravi kot v mestih.

ANA ŠUBIC

Selška dolina in njeni prebivalci so bili pred dvema desetletjema izbrani za prve sodobne antropološke populacijske raziskave v Sloveniji. »To okolje zaprte hribovske doline je idealno za tovrstne raziskave, saj je dokaj izolirano in služi kot naravni raziskovalni laboratorij. V Evropi so izolirane populacije vse bolj redke,« pravi vodja raziskav dr. Maruška Vidovič z Inštituta za varovanje zdravja RS (IVZ). Raziskav so se lotili na Praprotnem, Bukovici, v Ševljah, Dolenji vasi, Selcih, Železnikih, Zalem Logu, Podlonku, Prtovču, Sorici in Spodnjih Danjah. Za antropologe so še posebej zanimive hribovite podratitovške vasi, ki so precej bolj neokrnjene od dolinskih.

Prvi večji raziskovalni projekt so začeli izvajati v sodelovanju s hrvaškimi antropologi, ki so že imeli precej izkušenj z izoliranimi populacijami na jadranskih otokih. Kasneje so se jim pridružili še antropologi iz Anglije, Avstralije in Amerike. Rezultate so

predstavili na številnih kongresih doma in v tujini ter jih tudi objavili. »Antropologija opazuje človeka z najširših vidikov. Na IVZ smo začeli v biološko-medicinsko antropologijo uvajati nove pristope, osredotočili smo se na raziskave populacijskih struktur, ki se lahko izvajajo na več nivojih in so zasnovane na analizah demografskih, seroloških, morfoloških in fizioloških podatkov. Narejena je bila cela paleta raziskav. Naš pristop je celosten, zato so raziskave zelo dolgotrajne,« je pojasnila.

Poročni krogi so bili zelo ozki

Najprej so se lotili migracijskih analiz v Selški dolini za obdobje 150 let. Ugotovili so, da so bili včasih poročni krogi zelo ozki, pogosto so se med seboj poročali sorodniki iz tretjega in četrtega kolena. Še bolj kot v dolinskih vaseh je bila »zaprtost« opazna v podratitovških vaseh. »Razlog so različne ovire, kot so geografske, sociološke, jezikovne,

saj je šlo v podratitovških vaseh za nemško kolonizacijo v 13. in 14. stoletju,« je razložila Vidovičeva. Ugotavljali so genetsko sestavo populacije in jo primerjali tudi med posameznimi vaseh. »Ugotovili smo, da so domačini v Selški dolini razmeroma bolj zdravi kot v mestnem okolju. Tudi ko smo jih pri zadnjih raziskavah staranja, ki še potekajo, prosili za samooceno zdravstvenega stanja, so se večinoma ocenili kot zdrave. Ob raziskovanju menopavze pa se je pokazalo, da jo žene v Selški dolini sprejemajo kot nekaj normalnega in da se veliko manj zatekajo k zdravilom, kar je presenetilo naše ameriške kolege,« je povedala. Na populaciji podratitovških vasi so izvedli raziskavo hormonalnega stresa, da bi ugotovili, kako moderno in tradicionalno življenje vpliva na izločanje hormonov. Povišan nivo hormonov pri ženskah ob nedeljah so pripisali večjim obremenitvam zaradi vzporednega tradicionalnega in novega načina življenja. Zbirali so tudi podatke o prvi menstruaciji pri deklicah,

zaradi posebnih geografskih in klimatskih pogojev pa kažejo na kasnejše dozorevanje. Analizirali so prehrano hribovitih predelov, kjer je še vedno prisotno zelo poenoteno prehranjevanje s tradicionalnimi elementi.

Izolirane skupine vse bolj redke

Domačini iz Selške doline že od začetka prijazno sodelujejo v antropoloških raziskavah, pravi Vidovičeva. Vesela je tudi finančne podpore iz Selške doline, še zlasti pa je hvaležna podjetju Knauf Insulation iz Škofje Loke, ki jih je podprlo z velikim razumevanjem in najbolj izdatno. »Z raziskavami v Selški dolini želimo čimprej nadaljevati, saj zaradi hitrega razvoja komunikacij in modernizacije reprodukcijsko oz. genetsko izolirane skupine povsod po Evropi naglo izginevajo,« opozarja Vidovičeva.

Analize biološko-medicinske antropologije so, poudarja sogovornica, revolucionarne: »Z njimi ugotavljamo, za

Dr. Maruška Vidovič se že dve desetletji posveča antropološkim raziskavam v Selški dolini. Na tem področju je tudi magistrirala in doktorirala. Na te kraje jo sicer vežejo prijetni spomini iz otroštva, izvira namreč iz bližnje Škofje Loke.

kakšno populacijo gre, v katero smer se razvija, kakšni so ekološki, genetski in drugi učinki ter njihovo medsebojno delovanje. To je pomembno tudi zato, da bi lahko skozi nekaj generacij ocenjevali vplive dejavnikov okolja na zdravje človeka in spremljali prilagoditvene procese, kar bi lahko uporabili v medicinski preventivni dejavnosti.« Biološko-medicinska

antropologija je torej širše uporabna v javnem zdravju, zato so organizirali tudi tri antropološke šole za zdravstvenike in dva antropološka simpozija v okviru preventivne medicine. »Najbolj odmevno je bilo zadnje srečanje, udeležili so se ga profesorji znanih svetovnih univerz, ki so z nami delali v Selški dolini,« je še poudarila Vidovičeva.

Pogovor

Štefan v svojih prsih nosi tuje srce

Med nami so ljudje, ki jim je bilo življenje dvakrat podarjeno. Eden takšnih je Štefan Kračun Horbec iz Domžal, ki že trinajst let živi s presajenim srcem. Njegova življenjska zgodba je pred kratkim izšla pri založbi Forma7, pod naslovom Varuh srca jo je zapisala Alenka Steindl. Knjiga orisuje njegovo življenje do nevarne bolezni in po njej.

MAJA KOROŠAK

Če bi vedel prej, kaj ga čaka, bi zagotovo drugače ravnal in veliko resneje jemal družinsko nagnjenost k srčno-žilnim boleznim. Njegov stari oče je umrl pri 48 letih zaradi srčnega infarkta. Prav tako v tej starosti je veliko pozneje umrl tudi njegov mlajši brat. Pri petdesetih letih je infarkt vzel očeto, sestro, oče in mati pa sta v starejših letih umrla zaradi kapi. Pri Štefanu sta nekoliko zvišan krvni tlak in holesterol v krvi nakazovala, da ga morda čaka podobna usoda. Stresna služba je prispevala svoje.

Svoje življenje vsa leta po presaditvi odgovorno živi do darovalca, ki mu je podaril srce, do njegove družine, do medicinskega osebja, ki ves ta čas skrbi zanj, ter do svoje družine in sebe samega. A ni lahko. Kot priznava v omenjeni knjigi, je pričakoval preveč. Predstavljal si je, da bo tako, kot vidimo v filmih: ljudje s presajenim srcem zaživijo zdravo in srečno, bolj kot pred boleznijo. A v resničnem življenju ni tako. Zdravila za zaviranje imunskega sistema in še množica drugih, brez katerih ne bi bilo mogoče živeti, imajo vrsto stranskih učinkov, ki so pri nekaterih manj, pri drugih pa bolj izraziti. On je med slednjimi.

Kako se spominjate usodnega dogodka, ko vas je izdalo srce?

»Leta 2001 smo bili za prvomajske praznike z družino na vikendu v vasi Greda v hrvaškem Zagorju, odkoder sem doma. Vstal sem zgodaj, da bi se sprehodil po vinogradu in pogledal, ali je treba še kaj postoriti. Takrat me je nenadoma obšla močna slabost. Star sem bil natančno 48 let. Najprej sem pomislil, da gre za kakšne težave z želodcem, ki sem jih občasno zaradi stresne službe imel že prej, in da se bo stvar umirila. Žal pa se je samo še stopnjevalo, bil je namreč srčni infarkt. Čutil sem neznanost bolečino v prsih, ki se je nadaljevala v levo roko, in za trenutek sem celo izgubil vid. V 48. uri je prišlo do tahikardije prekatov – namesto da bi srce normalno utripalo, je začelo utripati zelo hitro oziroma že kar migetati. K sreči je bil dežuren izkušen kardiolog ter me rešil z osmimi elektrošoki.

Štefan Kračun Horbec / Foto: Maja Korošak

Postinfarktno stanje se je nadaljevalo v dekompenzacijo srca, kar pomeni, da srce ni bilo več zmožno zadostnega črpanja krvi. Kriva je bila močna okvara srčne mišice in ta se je s časom še stopnjevala. V varaždinski bolnišnici se je takrat infarkt zdravil še na klasičen način, z zdravili, podobno tudi po slovenskih bolnišnicah, razen v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani, kjer so že uporabljali koronografijo in odmašitev zamašene žile. Če bi bil namreč takrat v 45 minutah po dogodku pripeljan v Ljubljano in bi mi tam odmašili žile, ne bi utrpel takšnih posledic. Vse je bilo že pripravljeno za helikopterski prevoz, vendar so zdravniki presodili, da tega ne bi preživel. S tem se nikoli nisem obremenjeval, saj mi je povsem jasno, da je ta čas zelo kratek, tudi če bi bil ob infarktu doma, v Domžalah.

Tako ste se torej znašli na oddelku intenzivne nege v Kliničnem centru.

»Ja. Naslednji dan je bil opravljen pregled koronografije. Zdravniki so ugotovili stenozo. Ta je bila takoj odpravljena, žilo so odmašili, vendar pa je bila poškodba srčne mišice trajne narave in se ni dala odpraviti. Moje srce od takrat nikoli več ni delalo dobro.«

Kako ste živeli od tistega časa?

»Od bolnišnice do bolnišnice, od zdravilišča do zdravilišča. Skušal sem čim več narediti zase. Telovadil sem in hodil, kolikor se je dalo. Novembra pa sem bil uvrščen na listo za transplantacijo. Takrat sem zdravnike vprašal za prognozo. Povedali so mi, da mi ostaja le še šest mesecev življenja. Uvrščen sem bil torej v četrti, najslabši funkcijski razred. Življenje se mi je iztekalo, ko sem 17. aprila ob desetih zvečer dobil telefonski klic. Vprašali so me, ali sem pripravljen za transplantacijo.«

Ste bili?

»Ko te pokličejo na operacijo, ni lahko, čeprav pravzaprav živiš ves čas v tem pričakovanju. Bilo mi je slabo od strahu. Ko pa sem prestopil vrata kliničnega centra, je strah minil. Pogovarjali smo se o tem, kdaj se bom naslednji dan zbudil in kako se bom po tem počutil. Počutil sem se seveda slabo, čeprav sem se dobro zavedal, da je operacija, ki jo je vodil dr. Kneževič, za mano.«

Kako pa je potekalo okrevanje po tem?

»Zdravila proti zavračanju presajenega organa so mi v začetku povzročala slabost. Po približno enem mesecu sem odšel na rehabilitacijo v Šmarješke Toplice in zdravljenje tam mi je zelo pomagalo odpraviti bolečine v prsnem košu. Ko sem videl, da

je bitka za življenje dobljena, sem si takoj začel postavljati previsoke cilje. Žal. V tistem času sem opravil manjkajoče izpite na Fakulteti za organizacijske vede in diplomiral. To me je psihično utrudilo in takrat je prišlo do rahlega zavračanja srca. Leto po transplantaciji pa sem izgubil vid zaradi tromboze. Bil sem tudi dvakrat

»Ko sem bil uvrščen na listo za transplantacijo, sem zdravnike vprašal za prognozo. Povedali so mi, da mi ostaja le še šest mesecev življenja. Uvrščen sem bil torej v četrti, najslabši funkcijski razred. Življenje se mi je iztekalo, ko sem 17. aprila ob desetih zvečer dobil telefonski klic. Vprašali so me, ali sem pripravljen za transplantacijo ... Danes se počutim popolnoma zdrav, vendar pa do potankosti upoštevam navodila, ki mi jih dajejo zdravniki.«

operiran na levem očesu zaradi glavkoma, ki je nastal kot posledica zvišanega očesnega pritiska. To seveda ni imelo zveze s srcem, z zdravili, ki sem jih jemal, pa. Najrazličnejše težave so se vrstile še naprej.«

In danes?

»Počutim se popolnoma zdrav. Vendar pa do potankosti upoštevam navodila, ki mi jih dajo zdravniki. Drugače pri nas, transplantiranih, ne gre. Moj dan se začne nekoliko pred šesto uro zjutraj, ko vzamem prva zdravila. Vstanem, zajtrkujem, druga zdravila pojem po zajtrku. Potem grem ven hodit za dve uri, vmes vzamem tretja zdravila. Ko se vrnem

domov, eno uro telovadim. Potem grem v trgovino in skuham kosilo. Tudi popoldne se odpravim na enourni sprehod. Poleg tega je veliko opravil tudi na vrtu in okoli hiše.

Zelo bi rad pohvalil zdravniško ekipo, ki se ukvarja z nami, transplantiranimi, v Kliničnem centru v Ljubljani: dr. Bojana Vrtovca kot vodjo, dr. Renato Okrajšek, dr. med. as. Gregorja Poglajena, dr. Mirana Šebeštjena. Ne glede na to, ob kateri uri pokličemo, vedno dobimo potrebne informacije. Zaradi tega se bolniki počutimo varni in smo gotovi, da bo naša težava, če bi do nje prišlo, pravočasno rešena. Zares sem jim hvaležen.«

V SPOMIN DAROVALCU JE NAPISAL TOLE:

»Bila je tiha aprilska noč, ko prebujena narava svoje najlepše vonje razdaja.

Vse je kipelo od življenja, a najine izmučene zvezde so še komaj vidno utripale na nebu.

Te noči, dragi moj neznani prijatelj, jih je prešinilo spoznanje, da so preslabotne in da se bliža čas, ko bo treba zapustiti te modre nebeške doline, kreniti z zadnjim bliskom proti zemlji, potem pa za vedno izgubiti iskričnost, svetlobo in radost življenja. Božja dobrota in pomoč pa sta bili močnejši in takrat je na aprilskem nebu zasijala nova – velika in čudovita – tvoja in moja zvezda.

Drobna iskrica, ki je preletela nebeško prostranstvo, je naznanila, da je v moje izmučeno telo vstopila tvoja neizsanjana mladost. Solze tvojih domačih naj bi manj bolele ob spoznanju, da še vedno živiš na drugem koncu te lepe in drage nam dežele in da se skupaj z mano veseliš vsakega novega jutra in novega dne, ki je pred nama.

Ko skupaj korakava v nova in nova jutra, spoznavam vso tvojo igrivost, ljubezen do morja, planin, ravnin in zelenih gričev, po katerih se vijejo vinogradi. Spoznavam tvojo mehko dušo, ki si jo v ponos svojih najbližjih nesebično razdajal. Zadnjič, ko sem iskrici, ki je ob najinem snidenju ugasnila za vedno, prižgal svečo, mi je roka zadrhtela, telo je preletela čudna tesnoba. Občutek, da jo prižigam samemu sebi, je bil za trenutek zelo grenak. A igriv žarek svetlobe me je prepričal, dragi moj prijatelj, da sem svečo prižgal le v imenu najine zmage, najinega srečnega snidenja. Svetloba in toplota ognja sta naju prepričala, da obstaja novo – tvoje in moje življenje – oziroma najin jutri. Ti in jaz, jaz in ti – združena v dobroti – za vedno skupaj.«

Pogovor

Najprej je bil v glavi film

Kranjska gimnazijka Lara Ekar Grlj je prejela letošnja srednješolsko Grossmannovo nagrado, ki jo za najboljšo zgodbo za kratki film podeljuje Akademija za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani. Žirija je med trinajstimi sodelujočimi izbrala tri nagrajence, najboljša pa je bila Larina zgodba z naslovom Softi.

IGOR KAVČIČ

Ko prideš domov iz šole, te starša najprej vprašata?

»Običajno najprej mami vpraša, če je kaj novega. S tem najbrž misli na ocene. Ponavadi odgovorim, da nič, kasneje pa se spomnim, da sem le bila vprašana pri tem in tem predmetu. Pri očiju se potem vse to ponovi. Lahko bi rekla, da sta pri tem zelo usklajena. Najbrž nič drugače, kot pri drugih srednješolcih.«

O tem ne dvomim. Ni pa ravno običaj pri tvojih letih napisati zgodbo za kratki igrani film, jo poslati na natečaj in na njem zmagati. Kaj te je spodbudilo k pisanju o temah, za katere odrasli največkrat mislimo, da mladih ne zanimajo preveč?

»Ravno tako razmišljanje je napačno. Nasprotno sem mnenja, da se v Sloveniji o temah, kot so enakopravnost istospolnih partnerjev, tujci, priseljenci, ali pa o pojavih pedofilije govori premalo. Ljudem je še vedno nerodno. Mnogi o tem sicer razmišljajo, a si ne upajo povedati na glas. Če bi se o tem govorilo več, bi bila družba bolj sproščena in tudi medčloveški

odnosi bi bili boljši. Saj ne da bi se posebej zanimala za te stvari, spremljam pa poročanje v medijih in poslušam različna mnenja ljudi o teh stvareh. Če hočeš razumeti svet in današnje življenje, mu moraš slediti, ne pa živeti v navideznih zgodbah iz preteklosti.«

Od najstnice bi prej pričakoval zgodbo o prvi ljubezni in o drugih »tegobah« odraščanja

»Takih in drugačnih najstniških zgodb je seveda veliko, a so si med seboj precej podobne. Zato sem se odločila za netipično temo za moja leta in za nekoliko drugačen pogled na družbo in svet, v katerem živimo.«

O čem govori zgodba, ki si ji dala pomenljiv naslov Softi?

»Na splošno zgodba govori o nestrpnosti do drugačnih, pomen pa v njej dobi tudi pregovor, da je treba najprej pomesti pred svojim pragom. Ljudje hočejo prikriti in zatreti lastne težave, hkrati pa druge z lahkoto obsojajo. Dva mlada avstralska fanta pomagata mlajši ženski Mili pri selitvi. V bloku, kjer živita, se spoznata tudi s starejšim gospodom, ki pa njune partnerske zveze

ne razume in ne odobrava. Mila na to gleda drugače, zdi se ji celo »fensi«, ko se z njima sprehodi po ulici.«

Prostora si imela zgolj 3000 znakov oziroma eno tipkano stran?

»Če bi bilo malo več prostora, bi lahko kaj še dodatno razložila, a ne glede na to, vseč mi je bil izziv napisati kratko zgodbo. Čim več povedati s čim manj besedami.«

Zgodba ima odprt konec. Že res, da gospod v roke vzame fotoaparater in vrečko bonbonov Softi ter gre na igrišče

»Ne, nikjer nisem direktno napisala, da je gospod pedofil, čeprav sem ob pisanju sama imela v mislih prav to. Zato konec zgodbe prepuščam bralcu oziroma gledalcu. Mogoče pa bo gospod otrokom res dal bonbone in potem šel naprej fotografirat recimo ptice v gozd.«

Ne dvomim, da si pri pisanju zgodbe razmišljala tudi »v slikah«, konec koncev gre za sinopsis, podlago za scenarij kratkega filma?

»Vselej, ko berem ali pišem, si vse skupaj v svoji glavi predstavljam v slikah. Če berem dramsko besedilo, si

»Ko berem kakšno dramo, si v mislih že izbiram igralce za posamezne vloge,« razmišlja dijakinja 2. letnika Gimnazije Kranj Lara Ekar Grlj. / Foto: Igor Kavčič

v mislih že izberem igralce za posamezne vloge. Predstavljam si celo njihove gibe, govor, dikcijo, točno vem, koga bi porabila za katero vlogo. Običajno si v svoji glavi naslikam gledališko predstavo ali film. V bistvu sem tokrat napisala to, kar sem že videla v svoji glavi.«

Misliš na slovenske igralce?

»Seveda. Veliko hodim v gledališče, največ v ljubljansko Dramo. Oče in mama poznata nekaj igralcev, scenaristov, režiserjev in sem tako imela priložnost spoznati Igorja Samoborja, Marka Mandiča. Nikoli ne bom pozabila, ko mi je rekel, ko enkrat vstopiš na AGRFT, nikoli več ne moreš ven iz tega. Izvrstni igralci sta Polona Juh in Nataša Barbara Gračner. Slovenija ima veliko odličnih igralcev.«

Oče Božo je režiser, mama Nuša piše scenarije, nasvetov in izkušenj si zagotovo deležna tudi z njune strani?

»V naši hiši se res veliko govori o gledališču, filmu. Zadnja leta z zanimanjem spremljam, kako nastajajo scenariji za dokumentarne filme, ki jih delata: od prvih zamisli do gradnje zgodbe in končnega izdelka, ki ga pozneje vidimo na televiziji. Dokumentarec o Roku Petroviču je bil recimo zame nekaj posebnega, poslušala sem, kako sta se pogovarjala o svojem delu. To je pri nas del vsakdana. Sem in tja pa sem kdaj tudi bila opazovanka na različnih snemanjih, sodelovala pa sem tudi pri snemanju nadaljevanke Anica.«

Tvoja prva ljubezen je vendar le balet

»Balet plešem že deseto leto. Začela sem v Kranju, zdaj pa že sedmo leto plešem na Konservatoriju za glasbo in balet v Ljubljani. Lani sem imela nekaj težav s kolonom. Res pa v teh letih ni manjkalo nastopov v mariborski operi, v Cankarjevem

domu, nazadnje na Božičnem koncertu Simfonikov RTV. Že dlje časa pa je v mojih mislih tudi študij gledališke režije na AGRFT. Spremljam spletno stran akademije in tako sem tudi našla pot do tega razpisa.«

Nagrada bo zagotovo referenca, ko se boš čez dve leti vpisovala na akademijo

»Do tam je sicer še kar nekaj časa, upam pa, da bo tako. Nagrada je vsekakor potrditev, da delam v pravi smeri.«

Bi bila vesela, če bi posneli kratki film po tvoji zgodbi?

»Seveda bi bila vesela, sploh da bi imela možnost, da bi ga lahko režirala sama. Da bi bil film, kot sem si sama zamislila.«

Ko bo tvoj oče tole prebral, zagotovo ne bo mogel reči ne

»Mogoče pa res. Kdo bi vedel. Oči je zelo nepredvidljiv.«

Trda vezava, 168 strani. Redna cena knjige je 22,90 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena

18 EUR
* poština

Knjiga je vedno lepo darilo.

Naj tudi v vašem domu zadiši po omamnem vonju pravkar pečenega kruha! V knjigi boste našli 70 receptov za telo in dušo, od osnovnih receptov do prefinjenih posebnih kruhov, s številnimi namigi za izboljšanje vaše pekavske veščine.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Četrta pesniška zbirka Franca Ankersta z naslovom Šopek spominov je posvečena avtorjevimi spominom na mladost, letom odraščanja in izkušenj. Sprostite se ob prebiranju poezije, v njej boste našli tudi košček sebe in svojega življenja.

Redna cena knjige je 10 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

8 EUR
* do štirnja

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, Kranj, jo naročite po tel.: 04/201-42-41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Trda vezava, 324 strani. Redna cena knjige je 25 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

20 EUR
* poština

(ker je knjiga težka, vam predlagamo, da jo kupite pri nas na okencu).

Z Največjo knjigo voščil nikoli več ne boste v dilemi, kaj napisati v čestitko. V knjigi boste našli pravo voščilo za božič, ob rojstvu otroka, za valentinovo, ob porokah, abrahamih, za veliko noč, kot tudi voščila za rojstne dneve, zdravice in povabila.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Gorenjski Glas

Kmetijstvo

Posledice varčevanja bodo občutili tudi kmetje

V kmetijski svetovalni službi se bodo letos zaradi znižanja finančnih sredstev za javne naloge več kot prejšnja leta ukvarjali s tržno dejavnostjo, manj časa bo tudi za svetovanje o dopolnilnih dejavnostih in za delo z društvi. Kmetje bodo morali več prispevati za elektronsko izpolnitev in vnos zbirne vloge, spremembe pa se obetajo tudi pri kontroli mlečnosti.

CVETO ZAPLOTNIK

»Kmetje lani še niso občutili posledic varčevanja v javnem sektorju – kontrola proizvodnosti krav je potekala po načrtu, kmetijska svetovalna služba je 90 odstotkov časa namenila za javne naloge, ampak so posledice občutili predvsem zaposleni. S 1. junijem so se zaposlenim v kmetijski svetovalni službi in vodstvenemu kadru plače v povprečju znižale za osem odstotkov, v oddelku za živinorejo pa so zaradi hkratne odprave plačnih nesozmernij ostale na približno enaki ravni. Kilometrina se je znižala s 30 na 18 odstotkov cene 95-oktanskega bencina,« pojasnjuje **Mitja Kadoič**, direktor Kmetijske gozdarskega zavoda Kranj, in dodaja, da bo zavod lansko leto sklenil z nekaj izgube, ki pa bo verjetno manjša kot predlani.

Za sedaj ne predvidevajo odpuščanja

Večje spremembe, ki jih bodo občutili tudi kmetje kot uporabniki storitev javnih

služb, se obetajo letos, ko bo zavod dobil 12,5 odstotka manj denarja za plače in 10 odstotkov manj za materialne stroške in bo država kmetijski svetovalni službi priznala le 60 odstotkov delovnega časa za opravljanje javnih nalog. Ob tolikšnem znižanju sredstev je vodstvu zavoda prepuščeno, ali bo zmanjšalo število zaposlenih ali bo razliko poskušalo nadomestiti s tržno dejavnostjo. »V kmetijski svetovalni službi, kjer je zaposlenih enaindvajset delavcev s polnim in dva s polovičnim delovnim časom, za sedaj ne predvidevamo odpuščanja, ampak se bomo bolj usmerili v tržno dejavnost. Nekaj več denarja bomo dobili že s prispevkom za elektronsko izpolnjevanje in vnašanje zbirne vloge, ki se (skupaj z DDV-jem) povečuje z lanskimi 12,52 na 31,40 evra za uro. V okviru tržne dejavnosti bo kmetijska svetovalna služba še naprej izdelovala poslovne načrte za kmetije, ki bodo kandidirale na zadnjih razpisih za ukrepe iz Programa razvoja

Država zagotavlja denar za delovanje javnih služb dokaj pozno. Oddelek za živinorejo je lani prvi denar prejel maja, oddelek za kmetijsko svetovanje šele septembra. Zavod kljub temu ni bil v likvidnostnih težavah, za razliko od drugih zavodov mu tudi ni bilo treba najeti posojila. Iz težav se je reševal z denarjem, ki ga je privarčeval za preselitev na drugo lokacijo. Od načrtov za preselitev so zaenkrat odstopili, tako da bodo do nadaljnjega ostali na Jelenovem klancu v stari stavbi, ki jo pesti vlaga in ob kateri ni dovolj parkirnega prostora.

Mitja Kadoič, direktor Kmetijske gozdarskega zavoda Kranj

podeželja za obdobje 2007–2013. Sodelovali bomo v projektu čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo na področju ribogojstva, pomagali Hrvaški pri vzpostavitvi FADN knjigovodstva in izvedli brezplačno izobraževanje za kmete, za kar pa nam bosta v okviru ukrepa programa razvoja podeželja denar zagotovili država in Evropska unija. Občnam bomo ponudili tudi izvedbo predavanj, ki ne bodo namenjena le kmetom, ampak tudi vsem drugim občanom (o kompostiranju, uporabi deževnice),« našteva Kadoič možnosti za zaslužek na trgu.

Manj časa za dopolnilne dejavnosti

»Če upoštevamo še izpolnjevanje in vnašanje zbirnih vlog, potem bomo za kmete letos delali približno 70 odstotkov delovnega časa. Za

tiste, ki so bili doslej navajeni, da so jim bili v kmetijski svetovalni službi vedno na razpolago, bo to velika sprememba. Svetovalci bodo imeli letos tudi bistveno manj časa za svetovanje o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah in za delo s kmetijskimi društvi – z govedorejskimi društvi, društvi rejcev drobnice, društvi kmečkih in podeželskih žena, društvi podeželske mladine ... Vsakemu društvu se bodo lahko posvetili le od 25 do 30 ur na leto, zato bodo verjetno večje breme morala prevzeti vodstva društev. Medtem ko je pri delu z društvi pomembna socialna »nota«, je svetovanje za dopolnilne dejavnosti pomembno zato, ker te dejavnosti pomenijo za marsikatero kmetijo tržno priložnost in dodatni zaslužek,« pravi Kadoič in dodaja, da se v organiziranosti kmetijske svetovalne službe ne bo nič spremenilo. O tem, da bi kakšno

izpostavo oz. lokacijo zaprli, ne razmišljajo, v Cerkljah pa bodo svetovalko, ki je na porodniškem dopustu, trikrat na teden nadomeščali sodelavci.

Spremembe tudi pri mlečni kontroli

Spremembe se obetajo tudi v oddelku za živinorejo, predvsem pri kontroli mlečnosti krav, a dokončne odločitve še ni. Kot je povedal Mitja Kadoič, ministristvo za kmetijstvo in okolje predlaga, da bi kmetije z eno ali dvema kravama izločili iz kontrole, za črede s tremi do devetimi kravami bi uvedli AT5 kontrolo (na vsakih pet tednov), v večjih čredah pa bi ohranili AT4 kontrolo (na vsake štiri tedne), a bi rejci morali na leto plačati za kontrolo od pet do sedem evrov na kravo. Priznane rejske organizacije za črno belo, lisasto in rjavo pasmo vztrajajo na ohranitvi AT4 kontrole. Strinjajo se, da bi rejci kontrolo sofinancirali, a se hkrati zavzemajo za to, da bi bili potlej deležni

cenejših analiz kontrole števila somatskih celic in vsebnosti uree v mleku.

Če bodo vse plačevali kmetje ...

»Prav je, da se tudi javne kmetijske službe prilagajajo spremenjenim razmeram, ki jih je povzročila kriza, a me ob tem malo skrbi, ker država nima prave vizije, kako naj bi se te službe razvijale v prihodnje. Leto 2013 nam bo verjetno že dalo prve odgovore,« pravi Kadoič in dodaja: »Če bodo kmetje morali sami plačevati vse storitve, takšne kmetijske svetovalne službe, kot jo imamo zdaj, ne bo več. Kmetje bodo v svetovalni službi še naročali elektronsko izpolnitev in vnos zbirne vloge za kmetijska plačila, ker je to povezano s finančnimi koristmi, a bolj malo je verjetno, da bi naročili tehnološki nasvet, katerega učinki so morda lahko vidni šele čez nekaj let. Storitvam svetovalne službe bi se najprej odpravile manjše kmetije.«

Mitja Kadoič: »Ob vseh kritikah, ki jih slišimo na račun kmetijske svetovalne službe, pa prav ta služba »pripelje« največ državnega in evropskega denarja na podeželje, še zlasti v kmetijstvo. Svetovalna služba pripravi gorenjskim kmetom več kot 90 odstotkov vseh vlog, s katerimi potlej kandidirajo na razpisih za ukrepe iz programa razvoja podeželja. Z letom 2014 se bo v okviru skupne kmetijske politike Evropske unije začelo novo programsko obdobje in s tem tudi nova finančna perspektiva. Če bo država želela dobro izkoristiti možnosti za pridobitev evropskega denarja, bo za to potrebovala tudi svetovalno službo.«

Kmetijska svetovalna služba vsako leto pripravi za kmete veliko predavanj, tečajev, delavnic - in tudi srečanje s pridelovalci koruze.

Zavodu zaenkrat slabo kaže z načrti, da bi se z Jelenovega klancu v Kranju preselil na primernejšo lokacijo in v boljše prostore. /Foto: Tina Dokl

Okolje in gospodarstvo neločljivo povezana

Trajnostni pristop, je prepričan evropski komisar za okolje Janez Potočnik, je potreben ne le na okoljskem, ampak tudi na socialnem in ekonomskem področju.

MATEJA RANT

»Namesto da se trudimo prikazati okolje kot omejitveni faktor konkurenčnosti gospodarstva, bi bilo bolje energijo in inovativno moč ljudi usmeriti v iskanje rešitev, ki bodo trajnostne. Tako bo bolje ne le za okolje, ampak tudi prihodnji razvoj družbe in konkurenčnost gospodarstva,« je na srečanju z gorenjskimi gospodarstveniki minuli petek poudaril evropski komisar za okolje Janez Potočnik.

Današnji svet, je dejal Potočnik, je drugačen kot nekaj desetletij nazaj, saj smo neverjetno povezani in soodvisni. V tem globalnem svetu se soočamo z izzivi, kot so revščina, podnebne spremembe, izginjanje biotske pestrosti. »Vse to so problemi globalne narave, na katere vplivata dve ključni spremenljivki – število ljudi in povprečna potrošnja. Oboje raste,« je dejal Potočnik in dodal, da naj bi do leta 2045 število prebivalcev naraslo na devet milijard, do leta 2030 pa naj bi se iz revščine v srednji razred premaknile tri milijarde ljudi. »Za gospodarstvo je to načeloma spodbudna novica, a samo, če nam uspe razumeti, da živimo v svetu omejenih danosti. Do sredine stoletja se bo povpraševanje po hrani in krmi povečalo za 70 odstotkov, že danes pa je ogroženih 60 odstotkov ekosistemov, ki so osnova za te vire.« Ob tem je izpostavil, da imamo vsi ljudje enako pravico do dobrega življenja, zato se bomo morali naučiti dobro živeti na drugačen način. »Prehod od sedanjega modela rasti z intenzivno rabo virov na model rasti z učinkovitejšo rabo virov je neizogiben, vprašanje pa je, kako se bomo na ta prehod pripravili.«

Potrebno učinkovitejše ravnanje z viri

Prav v Evropi, je dejal, se je model rasti, ki temelji na intenzivni rabi virov, razvil. »Smo ujetniki struktur, sistemov in vzorcev obnašanja, za katere danes vemo, da so trajnostno nevzdržni.« Cene virov, je pojasnil, so se zmanjševale skoraj skozi vse dvajseto stoletje, v začetku tega stoletja pa so začele

strmo naraščati. »Evropa je močno odvisna od uvoza virov in surovin. Danes so zato v mnogih podjetjih že spoznali, da je zasuk od inovativnosti, ki naj bi povečevala produktivnost dela, k inovativnosti, ki naj bi povečevala produktivnost virov, nujen, če nekdo želi biti globalno konkurenčen.« Ključne probleme Evrope namreč vidi v prenizki stopnji konkurenčnosti in neizpeljani prilagoditvi na globalna dogajanja, zato so po njegovem nujne strukturne reforme, da bo gospodarstvo učinkoviteje ravnalo z viri.

Podjetja so tista, je poudaril, ki bodo opravila ta prehod, zato morajo biti pripravljena na pričakovane spremembe. »Če izhajamo iz predpostavke, da je prehod neizogiben, potem bo veliko lažji ter hitrejši in učinkovitejši, če ga izpeljemo vodeno. Naša naloga je zato predvsem omogočiti in olajšati prehod tistim, ki jih bo prizadel.« Potočnik je ob tem prepričan, da je treba podpirati in razvijati vodilno vlogo Evrope na področju okoljske tehnologije in storitev. »Pa ne zato, ker so to industrije prihodnosti, ampak ker predstavljajo temelje za ozelenitev in učinkovitejše delovanje celotnega gospodarstva,« meni Potočnik. Med drugim, je pojasnil, bo treba okrepiti trg za zelene proizvode, pri čemer bo treba najprej poskrbeti za več reda na tem področju. Ta čas, je dejal, kar 48 odstotkov potrošnikov ne zaupa oznakam za zelene proizvode. Obenem bodo poskušali narediti standarde, ki bodo sili podjetja, da proizvajajo izdelke z manj porabe energije, vode in surovin ter izdelke, ki jih je mogoče reciklirati in znova uporabiti. Spremembe se obetajo tudi na področju odpadkov, je pojasnil. »Deset evropskih držav še vedno več kot 70 odstotkov komunalnih odpadkov odlaga na odlagališčih, pet pa jih odpadkov praktično ne odlaga več, ampak jih na različne načine v celoti obdelajo.« Prepričan je, da to predstavlja precejšen potencial za nova delovna mesta. »Ugotovili smo, da če bi v celoti izvajali okoljsko zakonodajo, kot jo imamo danes na področju odpadkov, bi to pomenilo približno 400 tisoč delovnih mest v Evropi.«

Evropski komisar za okolje Janez Potočnik / Foto: Gorazd Kavčič

V preteklem letu, je dodal, so se precej ukvarjali tudi z vodo. »Ena temeljnih človekovih pravic je pravica do pitne in sanitarne vode. A to ne pomeni, da voda nima vrednosti in da ne sme biti cenjena. Danes recimo v državah, ki imajo največ ekonomskih težav, do 80 odstotkov razpoložljive vode namenijo za kmetijstvo.« Letos pa se bodo posvetili področju zraka, saj so ugotovitev svetovne zdravstvene organizacije alarmantne, je dejal Potočnik. »Vedno več imamo konkretnih dokazov, kako resno je kakovost zraka povezana z zdravjem. V letu 2010 je bilo v Evropi

420 tisoč prezgodnjih smrti zaradi kakovosti zraka.« V Sloveniji, je razložil, nimamo toliko problemov z dušikovim oksidom kot s prašnimi delci, pa tudi ozonom, ki sta prav tako povezana z zdravjem ljudi.

Ustvarjanje krožnega gospodarskega toka

Med izzivi, ki v prihodnje čakajo Evropo, je Potočnik omenil tudi ustvarjanje krožnega gospodarskega toka. Učinkovita raba virov, je opozoril, sama po sebi ne bo zadostovala. »Glavne izboljšave na področju učinkovite rabe virov lahko pokrijejo

okrog 30 odstotkov povpraševanja, ki ga pričakujemo do leta 2030. Zato potrebujemo več kot le povečanje produktivnosti virov, potrebujemo ustvarjanje krožnega gospodarskega toka,« je razložil in dodal, da se moramo pri tem učiti iz narave, ki to počne že milijone let – vse, kar odmre, ne gre v nič, ampak se vedno uporabi za kaj novega. »Tudi mi in naša gospodarska aktivnost smo del narave in del tega sobivanja.« Vprašanje je, je nadaljeval, kako vsa ta sporočila posredovati potrošniku, ki sicer želi varovati okolje, a to zanj ni ravno na vrhu prednostnih nalog. Zato bo po

njegovem med drugim treba tematične napovedi o ovirah, omejitvah, šokih in višjih cenah spremeniti v pozitivno zgodbo. »Danes je zlasti v Evropi poudarek na rasti delovnih mest in izhodu iz krize, a pri tem je zelo pomembno tudi, kakšne vrste gospodarsko rast bomo spodbujali – ali so delovna mesta trajnostno vzdržna ali ne,« je še opozoril Potočnik.

V prihodnje, je dejal Potočnik, bomo zato morali spremeniti utečene proizvodne in potrošniške vzorce, način delovanja in razmišljanja. »Osnovni problem je v tem, da smo ujetniki obstoječih struktur, tehnologij, vedenjskih vzorcev, sistemov odločanja in finančnih vzpodbud ter kratkoročno usmerjenih politik in načinov delovanja trgov,« je dejal in dodal, da so nujne nove inovacije – od manjših postopnih sprememb do velikih tehnoloških prebojev. Ob koncu je še opozoril, da živimo preko meja svojih zmognosti in imamo vedno več dolgov, tudi okoljskih, ki jih bo še težje poravnati kot finančne. Zato je po njegovem ključnega pomena spremeniti kratkoročno miselnost, s katero so prežeti vsi naši sistemi, tako politični kot gospodarski, čeprav slednji manj, je priznal. »Ne bo šlo brez razumevanja, da sta okolje in gospodarstvo neločljivo povezana,« je še poudaril Potočnik.

Potočniku so prisluhnilli gospodarstveniki z Gorenjskega. / Foto: Gorazd Kavčič

Na robu

Življenje, kot ga ni imel vsak

MILENA MIKLAČIČ

usode

»Pri hiši je bila tudi stara mama, ki se je zelo dobro spoznala na vreme. Ena od njenih hčera je bila za teto. Reva ni bila nič vredna, nenehno so jo priganjali k delu in nihče ji ni verjel, ko je jamrala, da ima strašne glavobole. Iz oči ji je nenehno teklo, trpela je, a k zdravniku ni mogla, ker ni imela denarja. Kar naenkrat je potem umrla. Nasploh se ne spomnim, da bi bil včasih kdo bolan. Če je bil kdo, se je vdal v usodo, ker je vedel, da mu ni pomoči. Moja mama na primer je vsakič, ko je rodila, že pred prihodom babice vse postorila sama. Ko je bilo poroda konec, pa je hitro spet vstala in delala naprej.«

Maks je že kot otrok spremljal tudi gradnjo bunkerjev Rupnikove linije. Povedal je, da so delavci – rezervisti, prihajali od blizu in daleč. Veliko je bilo tudi Dolenjcev. Maks si je – dosti pozneje – na tistem koncu našel ženo, in njen sosed, ki je pri gradnji

bunkerjev sodeloval, je vsakič, ko ga je videl, zmajal z glavno, češ kakšni so ti Gorenjci, v košu nosijo gnoj in zemljo, sedaj pa še bunkerje gradijo tam, do koder vodijo le kozje stezice.

Prišlo je leto 1942, ko je imel Maks prvič opraviti s partizani.

»Na pašo sem peljal koze, ko ga vidim, ko je ležal pod drevesom. Pomigne mi, naj pridem k njemu. Začel me je spraševati, kako se pišem, pa ga vprašam, zakaj je to važno. Odgovori mi, da mora vedeti, za vsak primer, če jih prijavim. Da me potem poiščejo. Prav grozeče se je slišalo. Nazaj grede me spet vidijo in me povabijo, da se jim pridružim, saj so ravno pekli prašička. Sline so se mi pocedile, a sem raje odklonil. Kdo ve, morda pa je med njimi kakšen izdajalec, in če bi bil, bi se mi slabo pisalo. Veste, ljudje so bili vseh sort. Malo kasneje sem slišal govoriti možakarja – tistega, ki se je za nami vselil v našo hišo – da ve, kje so partizani. Kar vroče mi je postalo, pa sem odprl usta in mu ugovarjal, češ da se v gmajni pogosto kadi iz tal, kadar je rosa, pa potem sonce posije. Da ni nujno, da tiste »oblačke« povzročajo ljudje. Žal so pozneje, v hajki, veliko partizanov ujeli in pobili. Naneslo je tako, da sem tistega, ki mi je ponujal svinjsko meso, spet srečal. Postavil se je predme in mi začel groziti, da sem jaz pripeljal Nemce iz Čabrač. Nič se ne izgovarjal, je rohnal name, mi nič ne poslušamo, mi nič ne zapišamo, mi kar ubijemo. Po celnem telesu sem se začel tresti.

Nisem vedel, kaj naj naredim. Če grem naprej, me lahko ustrelijo v hrbet, če ostanem. Čez čas sem se obrnil in vseeno šel, okrivcu sem molčal, čeprav sem vedel, kdo je bil tisti, ki je pripeljal Nemce.«

Kalvarije za Maksa pa še ni bilo konec. Ko so Nemci v Gorenji vasi izvedeli za tri mrtve partizane, so prišli s psi in Maks je moral iti z njimi, da jim pokaže, kje ležijo. Naslednji dan pa, ko žene na pašo, iz globeli, kjer so ležali mrtveci, sliši pritajeno govorjenje. Splazi se bliže in opazi kmeta, ki ga je poznal, in njegovega hlapca, ki sta trupla slačila. Za to izvedo Nemci in kmeta kaznujejo s tem, da mu odvzamejo živino, hlapca pa so pustili pri miru, ker je bil tako ali tako malo čez les. Maks prav tako ne more pozabiti mrtvega partizana, strašno je že smrdel, ker je razpadal, bil pa je brez glave.

Star je bil sedemnajst let, ko je dobil poziv na služenje vojaškega roka v nemško vojsko. Pred tem se nikoli ni peljal ne z vlakom ne z avtobusom. Spominja se voznje z vlakom do Schladminga, bil je peklenski mraz, on pa slab oblečen, lačen – bil je povsem neizkušen, ni znal niti besedice nemško.

»Ko smo stali v »postroju« in je poveljnik ukazoval, obrni se levo, desno, sem se zmeraj obrnil narobe,« pove Maks, oči so se mu zasoljijo in glas se mu zadrigne v grlu.

Za trenutek oba obmolkeva, zdelo se mi je, da mi je že vse povedal, da s svojo zgodbo ne bo nadaljeval, a sem se zmotila. Tisto,

najhujše, kar je Maks doživel, je šele prihajalo.

Redkokdaj se mi zgodi, da bi imela občutek, da se je preteklost, v katero mi pripovedovalec odpira vrata, tudi dejansko vtihotapila v prostor. Takrat pa se mi je zdelo, da se je to zgodilo, da sem tudi sama začutila vso bedo ubogega, brezimnega vojaka, ki ga pošljejo na fronto, v Rusijo. Nekaj ledenega se je dotaknilo mojega srca ob misli na neizkušenega Maksa, še na pol otroka, ki ga vržejo z vsemi drugimi v kruto realnost ruske zime, kjer je človek pomnil manj kot nič.

»Tiste čase bi rad pozabil, a jih ne morem,« trudoma zajecja. Obraz mu spreleti neslutena bolečina ob grozljivih spominih, ki jih trga iz svoje duše.

»Pri Minsku sem prišel na fronto, potem pa sem bil vse skozi v prvih linijah. Videl sem grozne stvari: ženske iz ruskih vasi, ki so jih gole metali v štirno, videl nečloveška pobijanja – bili smo tri dni obkoljeni, prišla je divizija, da nas je rešila. Ukazali so mi, naj grem po poljski telefon, ki je bil na neki razgledni točki. Da so te tam opazili Rusi, je bilo po tebi. Streljali so name, a sem se jim nekako izmuznil za hribom. Potem se je naša četa premaknila drugam. Že več noči zapored nisem spal, predstavljate si, kako sem padal v sneg, ko nisem vedel, kdaj me je med hojo zmanjkalo. Pridemo do neke kmetije, živina je mrtva ležala naokoli, videli smo uničene tanke.«

(Se nadaljuje)

SODNA KRONIKA TEDNA

Piše: Matjaž Gregorič

Pogojna kazen za grožnjo z bombo

Na celjskem sodišču so pogojno obsodili Aleksandra Kamenika, ker je pred časom z grožnjo z bombo ustrašoval Dnevnikovo novinarko Mojco Grušovnik. Kameniku ne bo treba na dvomesečno prestajanje kazni za rešetke, če v dveh letih preizkusne dobe ne bo zagrešil novega kaznivega dejanja. Z bombo je novinarki zagrozil, ker se ni strinjal z navedbami v njenem članku, kjer je pisala o težavah v celjski varni hiši, kjer naj bi imeli težave, ker so jih ljudje spraševali, ali prostovoljci zanje na terenu res pobirajo denar od vrat do vrat. Kamenik jo je pred objavo članka poklical in ji najprej navrgel, da se ji bo maščeval, zagrozil pa ji je tudi z bombo. Njegove grožnje je delno slišala tudi sodelavka Grušovnikove, Kamenik, ki je dejanje delno priznal, pa je v zagovoru dejal, da je bilo njegovo početje storjeno v afektu. Sodišče mu je naložilo tudi plačilo sodnih stroškov in takse.

Poskus uboja zaradi ljubosumja

Na sodišču v Murski Soboti se je nadaljevalo sojenje komaj polnoletni 18-letni Megy Jerebic, ki jo obtožnica bremeni za poskus uboja Mateje Gomboč. Slednja živi z nekdanjim ljubimcem Jerebičeve, v usodni noči pa jo je obtoženka, ki jo je očitno vodilo ljubosumje, s kladivom najmanj enajstkrat udarila po glavi. Pred tem se je splazila v spalnico Gombočeve, ki je tam spala s triletnim sinčkom. V izvedenskem mnenju je psihiatrinja Martina Tomori ocenila, da je obtoženka egocentrik s specifičnim odnosom do fantov, vendar naj bi se zavedala svojega dejanja. Na predobravnavnem naroku je Jerebičeva priznala le, da je Gombočovo poškodovala. V nadaljevanju sojenja bo sodišče skušalo ugotoviti, zakaj se izpovedi obtoženke in mame partnerja Gombočeve razlikujejo. Jerebičeva se svoji žrtvi sicer ne sme približati, če bo spoznana za krivo, pa ji grozi večletna zaporna kazen.

ČRNA KRONIKA TEDNA

Na gorenjskih cestah več lažjih nesreč

V preteklem tednu se je na slovenskih cestah zgodila prometna nesreča, v kateri je umrla ena oseba. Letos so slovenske ceste terjale tri smrtne žrtve, v enakem lanskem obdobju pa sta v prometnih nesrečah umrli dva človeka. Gorenjski policisti v preteklem tednu niso obravnavali prometnih nesreč s hujšimi posledicami, a so kljub slabim vremenskim in prometnim razmeram zalotili nekaj alkoholiziranih voznikov. Na Gorenjskem letos še ni smrtnih žrtev prometnih nesreč.

Leto 2013 je leto sodelovanja

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Sodelovanje je lepa beseda. Predvsem zato, ker kaže na delovanje vsaj dveh ljudi. Je pa sestavljena prebrisano. Sodelovanje bi lahko obrnili na pogosto dejstvo, da ne delujejo vsi ljudje. Nekateri samo SO. Časi so takšni, da bo treba bolj poudariti sodelovanje in manj računati na to, da bodo drugi delovali namesto nas. Opažam, da nismo ravnali narod sodelovanja. Bolj nam leži tekmovanje. To se vidi že pri otrocih, nadaljuje pri mladostnikih in stopnjuje pri odraslih. Sodelovanje pomeni, da gledamo v isto smer. Mi pa rajši gledamo drug drugega, kaj kdo počne in tako izgubimo smer. Skregamo se že, ker imamo različna merila za enake cilje ali različne poti za njihovo doseg. Tako se sodelovanje prekine, še preden do

njega sploh pride. Imamo veliko strategij, vizij, projektov, sestankov, porabljenega denarja, a malo učinka. Glavni razlog je v tem, da vsak dela po svoje. Največkrat zaradi lastnega interesa ali dobička. Sedaj, ko se vsak bori za svoj stolček, za delovno mesto, se je sodelovanje še zmanjšalo. Postajamo še bolj ozki, zaprti v svoj svet in v svoj prav in bolj kot kdajkoli se oklepamo svojih malih svetov. Strahnam onemogoči marsikateri korak naprej. Že sama misel, da bi nosili pulover nekoga drugega, nam je tuja. Tako smo oni dan ženske pomerjale kavbojke, ki eni izmed kolegic niso bile prav. Jaz sem bila tista srečnica, ki sem jih dobila. Pa niso bile kavbojke bistvo našega pogovora. Pogovarjale smo se o tem, da bi

si morali več stvari izmenjati. Vsak ima nekaj, česar ne potrebuje več. Menda imajo takšen vaški sejum v Bitnjah spomladi. Vsak najde nekaj zase, nihče ne tekmuje, kdo bo več dobil. Prav tako so se ponekod organizirali starši za prevoz otrok na popoldanske dejavnosti, za varstvo, za izmenjavo oblačil in igrač. Vsi gremo v smer manjše porabe, vsi vemo, da brez sodelovanja ne bomo zmogli. Zato premislimo o tem, kako bi lahko še bolj sodelovali? Vsak bi nekaj naredil, vsak na svoj način pripomogel, da bi te čase lažje preživeli. Če ne bomo mi, kdo bo? Če ne bomo zdaj, kdaj bomo? To leto nam daje priložnost za to, da spet postanemo družba. Individualizma in tekmovanja je bilo več kot dovolj. Lahko smo vsi najbližji.

Zanimivosti

Planinski izlet: Grintovec (2558 m)

Privlačna Streha

Gora, ki pozimi velja za lahko dostopno, na svoji strehi skriva številne pasti, zato se je moramo lotiti skrajno previdno. Precejšnja višinska razlika zahteva fizično dobro pripravljene gornika.

JELENA JUSTIN

Zimska podoba ošiljene Grintovca in njegove zalite Strehe je za gornika čudovit gorski cilj. Kljub temu da velja zimski vzpon nanj za dokaj nezahtevno dejanje, je problematično ravno to, da se ga marsikdo loti podcenjujoče. Vzpon preko Strehe nima velikega naklona, vendar zdrs na trdi, ledeni, spihani podlagi je lahko usoden. Žal; zato se gore lotimo previdno, s spoštovanjem.

Izhodišče vzpona je Kamniška Bistrica. Če je cesta prevozna, se lahko zapeljemo mimo Žagane peči do spodnje postaje tovrne žičnice; pravzaprav še malce višje, do konca ceste, kjer se po bližnjici povzpemo

do običajne markirane poti. V spodnjem delu pot poteka v okljukih skozi bukov gozd. Z višino gozd postaja redkejši in pred 14 dnevi smo si pri lični klopi naredili dereze, ker je pot postajala vse bolj snežena in snežena podlaga je bila vse trša. Sledi pas nižjega drevja. Če smo dovolj zgodnji in skale na naši desni strani še niso oblite s soncem, se po desni strani povzpemo do vpadnice pod sedlom. To pobočje je pogosto spihano, trdo, lahko tudi ledeno. Po strmini se povzpemo do Cojzove kočice na Kokrškem sedlu. S sedla nadaljujemo desno, preko strmega pobočja. Po približno 10 minutah dosežemo razpotje; desno gre pot proti Skuti, mi nadaljujemo levo. Sledi

izpostavljena in za zdrs nevarna prečka, skoraj naravnost do kotanje Spodnjih Jam. Iz kotanje vodi preko Jam zimski plezalni vzpon na Grintovec, drugi plezalni vzpon pa je preko jugozahodnega grebena. Mi nadaljujemo po običajni, poletni, markirani poti proti vrhu.

Vzpeljamo se levo preko strmega pobočja. Gredina je dobro vidna. V Ovnovem čiru zavijemo desno. Dosežemo znamenito Grintovčevo Streho, ki ima pozimi maksimalen naklon 30 stopinj. Strmina ni velika, je pa v spihanem, trdem, ledenem zelo nevarna za zdrs. Pozimi na vrh Grintovca vsekakor ne hodimo s pohodnimi palicami, ampak imamo v rokah cepin.

Vrh je videti blizu, a do nje ga je še kar približno ura hoje. Ker imamo vrh ves čas pred seboj, je v tem delu vzpon dokaj monoton. Pozorni moramo biti na sneženo podlago; sneg je lahko na nekaj metrih trd in pomrznjen, naprej je sipek

Vrh nam ponudi čudovit razgled. Ob mojem vzponu razgled ni bil pretirano lep, saj so se podile megle, pihal je dokaj močan veter, a vseeno nas je Grintovec s svojo mogočnostjo razveselil.

Vrh ima kaj ponuditi, saj je razgled edinstven; prva sosedna Kočna pokaže v vsej svoji mogočnosti obe glavi, Kokrško in Jezersko; druga sosedna je Skuta, vmes se razprostira atraktiven Dolg Hrbet; zadaj so Rinke, pa Mrzla gora itd. Celotno

Grintovec ... hm, vrh je v megli. Upam, da bo čez dobri dve uri bolje. Žal, ni bilo. / Foto: Jelena Justin

Jezersko z vsemi zanimivimi vrhovi se odpira pred nami. Ob pogledu proti Kranju se nam bo odprla severozahodna stena Kalškega grebena in Kalške gore, ki divje pada v Suhi dol in preko katere potekajo številne plezalne smeri.

Sestopimo po poti pristopa. Če smo se vzpenjali v okljukih, sestopamo bolj po sredini Strehe in pazimo na pravilno hojo z derezami. Oprema nam ne pomaga nič, če je ne znamo

uporabljati. Previdno na izpostavljenih, strmih delih poti. S Kokrškega sedla po jeklenega konjička sestopimo po poti vzpona.

Verjamem, da bomo po prihodu domov prijetno utrujeni in zadovoljni. Kaj ne bi bili! Pozimi smo stali na najvišjem vrhu Kamniško-Savinjskih Alp.

Nadmorska višina: 2558 m
Višinska razlika: 1668 m
Trajanje: 8–9 ur
Zahtevnost: ★★★★★

Kokrško sedlo se že vidi. / Foto: Jelena Justin

Gorska kavka v preletu / Foto: Jelena Justin

Pogled proti Storžiču s Kokrškega sedla po vrnitvi z vrha

Sneg še v pečici

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Pusto nedeljo začnejo beliti snežinke. Za praznik dobim prelepo orhidejo in potovanje z vlakom na razstavo mojstra miniaturre Julija Kloviča v zagrebškem Gornjem gradu. Veliki mojster, ki se je rodil leta 1498, v Grižanih v Vinodolu in umrl 1578 v Benetkah, je bil visoko cenjen že za časa življenja. O njem so govorili in še govorijo kot o Michelangelu miniaturre. Znana je tudi legendarna primera, da zna Julije Klovič naslikati zadnjo večerjo na noht palca na roki! Motivika bogato okrašenih miniaturre izvira iz Stare in Nove zaveze. A naj je razstava še tako imenitna, se po ogledu oglasi želodec. Še dobro, da je na griču pod katedralo še kakšna dobra »birtija«.

Zagrebško solato poznam, ampak riž Radetzky??? Natakarja vprašam, ali ob serviranju predvajajo tudi Radetzky marš. Razume šalo in se zahvali za predlog. Sledi zadnji požirek na račun hiše in pot na postajo je prava romantična iskrecih se snežink.

Zagrebška solata

Za 4 do 6 oseb potrebujemo: 8 zelenih, ne predebelih paprik, 4 paradižnike, 1 jabolko, pol kg krompirja, 2 olivi, 10 kaper, 1 kislo kumarico, 2 kuhani jajci, 2 sardelna fileja, olje, kis, limonov sok, sol, poper, 14 trikotnikov edamca po želji, ajdov kruh z orehi.

Krompir skuhamo, malce ohladimo, olupimo in zrežemo na kocke. Sedem paprik

operemo, zrežemo po dolgem na dve polovici, odstranimo semenje in rahlo natreemo s soljo. Na drobne kocke zrežemo 1 papriko, oprane in razpeščičene paradižnike in olupljeno jabolko, ki ga pokapljamo z limonovim sokom. Olivi zrežemo na zelo tanke kolobarčke, sesekljam kapre in sardelna obročka. Jajci olupimo, beljak zrežemo na kockice, rumenjaki fino nastrgamo. V skledi zmešamo vse sestavine, razen rumenjaka, in začинimo po okusu. Solato nadevamo v polovice paprik in po vrhu posujemo z nastrganim rumenjaki. Če se nam ljubi, po diagonalno prerežemo sedem kvadratov edamca in skoznje pretakemo zobotrebec, nato

polovičke kot jadra zabodemo v solato. Postrežemo z ajdovim kruhom z orehi.

Radetzky riž

Zanj potrebujemo: 25 dag riža, 2 dag masla, 15 dag sladkorja, 3 žlice vroče vode, 1 neškropljeno limono, 1 neškropljeno pomarančo, 1 pest grobo sesekljanih orehov (kogar peče zgaga, naj raje vzame lešnike), 3 žlice ruma, 1 žlica drobtin, 3 beljake, 20-25 dag nastrgane jedilne čokolade, 1 žlica sladkorja v prahu, ščep soli.

Riž skuhamo v slani vodi, vendar ne sme biti premehak, in odcedimo. Nastrgamo lupino pomaranče in limone ter iztisnemo sok. V ponvi segrejemo maslo in na njem karameliziramo

sladkor, dodamo 3 žlice vroče vode, nastrgano lupinico in sok ter prekuhamo. Nasekljamo orehe ali lešnike. Naredimo trd sneg iz beljakov in ščepca soli, ki mu počasi dodajamo žlico sladkorne moke. Previdno zmešamo riž, orehe oz. lešnike, mešanico s karameliziranim sladkorjem, rum in drobtine. Namastimo primeren pekač, ga potresemo z drobtinami in damo vanj polovico riževe zmesi. Nanjo za prst debelo naribamo jedilno čokolado ter prekrijemo z drugo polovico riža. Z lopatko zgladimo površino in jo premažemo z beljakom. Pečemo v pečici, ogreti na 190 stopinj, da sneg lepo porjavi. Razrežemo na kocke in postrežemo toplo ali hladno.

Integriteta in zombiji

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Najnovjših dogajanj v Sloveniji ni mogoče zapopasti in razumeti samo s stari besednjakom. Treba je poznati tudi nekatere nove oziroma doslej manj znane pojme. Ste, denimo, vedeli, kaj pomeni beseda »zombi«? Če se vam le zdi, kaj bi to bilo, boste težko razumeli, kaj je mislil Janez Janša, ko je protestnike označil za skrajne levičarske zombije in neosocialiste. Ker se protesti tako ali tako ne dogajajo le na ulici, ampak vsaj toliko ali še bolj tudi na spletu in v drugih medijih, pogledjmo, kako to besedo razloži spletna enciklopedija. »Zombi je fiktivno bitje brez lastne volje, lahko je živo bitje ali oživiljen mrtvec pod nadzorom nekoga drugega s pomočjo magije. Legende o ljudeh, ki jih imajo pod popolno oblastjo čarovniki in jih uporabljajo za delovno

silo, izhajajo iz vudujske mitologije «

Oznako iz Wikipedije bi lahko parafrazirali tudi tako: levičarski protestnik je namišljeno bitje brez lastne volje, lahko je tudi živo bitje ali oživiljen mrtvec iz prejšnjega režima pod nadzorom nekoga drugega s pomočjo rdeče magije. Legende o ljudeh, ki jih imajo pod popolno oblastjo čarovniki komunistične kontinuitete in jih uporabljajo za protestniško delovno silo, izhajajo iz komunajzarske mitologije. Hm. Morda se kdo vpraša: bi bilo potemtakem bolje, če bi bili državljani bitja brez lastne volje, pod nadzorom nekoga drugega s pomočjo črne ali katoliške magije. Legende o ljudeh, ki jih imajo pod popolno oblastjo klerikalni čarovniki in jih uporabljajo za delovno silo, izhajajo iz katoliške mitologije. S takimi parafrazami ne pridemo daleč, boljša razlaga je, da so državljani, ki protestirajo, čisto realna in spodobna bitja; dovolj jim je početja levih in desnih plenilskih elit, ki v svojo zasebno korist že dve desetletji uničujejo to družbo in državo.

Potem ko so protestniški zombiji na trgih in ulicah nepričakovano in učinkovito pretresli politične razmere v tej državi, se je v minulem tednu zgodil še en veliki met v smeri spremembe teh razmer. Zadetek v polno je bil kamen, ki ga je v nepregledni politični tolmun vrgla Komisija za preprečevanje korupcije (KPK) z objavo

Zaključnega poročila o nadzoru nad premoženjskim stanjem predsednikov parlamentarnih strank. Ko je bil njen predsednik Goran Klemenčič oktobra 2011 gost Glasove preje v domačih Žireh, je v svojih razlagah poleg besede korupcija večkrat uporabil tudi pojem »integriteta«, govoril je o »osebni integriteti«, ki se pričakuje od oseb na visokih javnih položajih. In ta beseda je ena ključnih tudi v poročilu, v katerem je KPK razkrila sum, da sta dva od najvišjih politikov v tej državi ravnala koruptivno oziroma da sta osebni brez integritete. In kaj je ta integriteta? KPK jo na svoji spletni strani razloži tako: »Integriteta je celovitost, skladnost, pristnost, poštenost, verodostojnost. / Oseba z integriteto je oseba, ki govori to, kar misli, in dela to, kar govori, skladno z moralnimi normami in veljavnim pravom. / Družba z integriteto je družba, ki jo sestavljajo osebe z integriteto.« Po domače: oseba z integriteto je mož beseda, pošten človek, oseba brez integritete pa človek, ki eno govori, drugo pa dela, pri čemer to, kar dela, ni skladno z moralnimi normami in veljavnim pravom.

Do objave poročila KPK so bili zombiji na cesti, osebe brez integritete pa na varnem v svojih palačah. Od objave sta zlasti dva od njih, Zoran Janković in Janez Janša, soočena z zahtevami demokratične javnosti. Odzivata se počasi in z muko. Brez integritete, kot zombija.

Vaš razgled

Ko se turisti sprehajajo po Bohinjski Bistrici, marsikdo upočasni korak in si bolj natančno ogleda skladovalnico drv, ki jih je Anton Arh, gospodar na Gregorčevi kmetiji, lepo zložil ob steni stanovanjske hiše. Ne samo zaradi zime in mrzlih dni, ampak tudi zato, ker so na lokaciji v Grajski ulici zelo na tesnem s prostorom ... C. Z.

Poštarska kolesa morajo biti trpežna tudi zaradi mraza oz. razmer, kakršne so bile v torek dopoldne v Lescah, kjer naj bi po pripovedovanju domačinov zapadlo v eni uri kar petnajst centimetrov snega. No, ja! Pa ne le kolesa, tudi poštarji morajo biti trpežni ... G. K.

Slovinci v zamejstvu (334)

Na dan s slovensko besedo

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Volbankova ustanova, ki skrbi za zapuščino zavednega koroškega Slovenca dr. Jožeta Volbanka, ki je moral s Koroškega bežati v tedanjo Jugoslavijo in je kot zdravnik umrl leta 1981 v Kranjski Gori, od leta 2008 pomaga pri šolanju slovenske mladine na Koroškem in mlade vabi k pisanju v slovenščini. Ustanova je tudi letos razpisala natečaj za šolarje, ki imajo veselje do pisanja proze in poezije. Moto akcije je Na dan z besed(il)o(m). Natečaj bo zaključen marca. Organizatorja, Slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza, pričakujeta tudi letos množičen odziv.

Lani je v 77. letu starosti umrl znani koroški

Predsednik uprave Volbankove ustanove, odvetnik Franc Serajnik

slovenski pesnik, pisatelj, prevajalec in urednik Andrej Kokot. Njemu v spomin so Slovenska prosvetna zveza, Založba Drava in Inštitut Robert Musil v

V vodstvu ustanove je tudi ravnatelj Slovenske gimnazije dr. Miha Vrbinc.

Celovcu priredili spominski večer, na katerem so sodelovali Fabijan Hafner, Tomaž Ogris, Tone Partljič in »Teatr Zora« iz Šentjakoba v Rožu.

Skupnost južnokoroških kmetov bo organizirala jutri tradicionalni, že 23. Kmečki ples. Ples bo v kulturnem domu v Pliberku, igrali pa bodo Modrijani.

V časopisu Novice, tedniku za Slovence na Koroškem, ki ima novo uredništvo s Petrom Ošlakom na čelu, smo prebrali zanimivo, razveseljivo in težko pričakovano vest, da se je koroška oblast odločila pomagati pri ohranitvi ostankov koncentracijskega taborišča Ljubelj – sever, ki je bilo tako kot taborišče na naši strani podružnica Mauthausna. Junija letos bo minilo 70 let od prihoda prvih jetnikov v taborišče. Na koroški strani ljubeljskega

predora spominjata na taborišče le dve tabli in plošča na vhodu v predor. Območje nekdanjega taborišča je sedaj zaščiteno, opravljena pa so bila tudi prva obnovenjena dela. Leta 1995 je bila na koroški strani predora tudi prvič spominska slovesnost. Dežela Koroška je za obnovo taborišča prispevala 54 tisoč evrov, dunajska univerza pa še dodatnih 10 tisoč. Glavni pobudnik za ohranitev ostankov taborišča je profesor na Univerzi v Celovcu dr. Peter Gstettner.

Vsak korak šteje

V dvorani Kulturnega doma v Križah se je s predstavitev nordijske hoje in njenih pozitivnih učinkov za zdravje zaključil program Živimo zdravo, čigar namen je ozaveščati ljudi o zdravem načinu življenja. V Cerkljah bo zaključna prireditev prihodnji petek.

stran 20

Nevaren ogljikov monoksid

Namestitev detektorja za zaznavanje ogljikovega monoksida je najboljša preventiva tudi v domačem okolju, pravijo pri Gasilsko reševalni službi Kranj.

Stran 20

zdravje & lepota

ZDRAVJE • KAKOVOST BIVANJA • ZDRAVA PREHRANA • NAPREDEK V ZDRAVSTVU • ZDRAVILA • KOZMETIKA • NASVETI ZA DOLGO ŽIVLJENJE

Prisluhnemo, dokler je to varno za mamico in otroka

V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo Kranj se je lani rodilo 1668 otrok. Novost je porodna postelja, ki omogoča masažo. In kakšen porod si ženske danes želijo?

SUZANA P. KOVAČIČ

V Bolnišnici za ginekologijo in porodništvo (BGP) se je lani rodilo 1668 otrok, od tega 908 dečkov in 760 deklic. Imeli so 16 parov dvojčkov in po dolgih letih tudi trojčke. Zadnji novorojenček v letu 2012 se je rodil 31. decembra ob 22.40 in je bil tudi zadnji otrok, ki se je tega leta rodil v Sloveniji. Fantek je z imenom Kastel. Prvi v novem letu v BGP Kranj niso bili, so bili pa »kar hitri«, saj se je 1. januarja ob 01.09 rodila deklica Eva. V porodnem bloku so dobili novo porodno posteljo Ave, ki omogoča masažo. Kupili so jo od zastopnika Medinova in zanjo odšteli 18 tisoč evrov. »Nova postelja je odlična ne samo za žensko, ki rojeva, ampak tudi za babico, ki si lahko prilagaja višino postelje pri vodenju poroda,« je poudarila vodja perinatologije v BPG Kranj mag. Irena Virant, dr. med., spec. ginekologije in porodništva. Skupaj imajo v porodnem bloku pet porodnih postelj.

V porodni tudi tašča

Virantova je v kranjski bolnišnici dvajset let in kot je povedala, je doživela v teh letih kar nekaj sprememb: »Praktično ni nobene ženske več, ki bi prišla sama roditi. V več kot 90 odstotkih so zraven partnerji, če niso to partnerji, pa je prijateljica, mama, hčerka in tudi tašča smo že imeli. Bil je primer, ko so bile v porodni tri generacije žensk: stara mama, mama in otrok, ki se je rodil. Dovolimo tudi prisotnost doula (doula je oseba, ki

Ana Mencinger s partnerjem Urošem Ronerjem. Rodila je na novi postelji, odločila se je tudi za lajšanje bolečin z epiduralno analgezijo. Ob njej sta dipl. babica Mateja Eržen in mag. Irena Virant, spec. porodništva in ginekologije. V bolnišnici omogočajo tudi sobivanje partnerja na oddelku. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

spremlja žensko ali par v času nosečnosti, poroda in po porodu ter jima daje praktično in čustveno podporo pri porodu, op. a.). Predvsem pa lahko rečem, da ženske danes zahtevajo od nas veliko več, kot so včasih, to je čim bolj naraven, spontan porod, po drugi strani pa niti majhne možnosti, da bi bilo karkoli narobe. Družba pričakuje zdravo mamico, zdravega otroka, ampak včasih so za to potrebne tudi aparature in instrumenti. Ženske težijo k temu, da bi rojevale brez nadzora CTG (to je diagnostična metoda spremljanja stanja ploda, op. a.) in brez pospeševanja poroda. Dejstvo pa je, da imamo danes zelo majhno umrljivost mamic in novorojencev ravno zaradi napredka medicine.« Zdravnica je poudarila, da radi prisluhnejo željam, ven-

dar le, dokler je to varno za mamico in otroka.

Carski rez

Nekatere ženske se bojijo vaginalnega poroda in želijo carski rez. »Carskega reza v Sloveniji ne opravljamo na željo ženske. To je velika operacija z vsemi možnimi zapletmi, ki sicer niso pogosti, a so pogostejši kot pri vaginalnem porodu. Carski rez delamo samo takrat, ko zanj obstaja medicinska indikacija,« je poudarila Irena Virant in dodala: »V primeru res velikega strahu pred vaginalnim porodom priporočamo samoplačniški pregled pri psihologu in na osnovi tega izvida se odločimo, ali gre za medicinsko indikacijo za operativno dokončanje poroda.« V BGP imajo več oblik lajšanja porodnih bolečin, še naj-

več, čez 40 odstotkov žensk pa se odloči za lajšanje bolečin z epiduralno analgezijo. Mateja Eržen je diplomirana babica, kot je povedala, imajo ženske že v času nosečnosti možnost, da spoznajo osebe v porodnem bloku. »Lepa je moja izkušnja z mamicami. Zgodilo se je že, da sem imela službo dopoldne in sem začela voditi porod, potem pa me je ženska, ki v tem času še ni rodila, prosila, če lahko še ostanem in porod vodim do konca. Zelo pomembno je medsebojno zaupanje, najbolj pomembno pa je, da se ženska počuti varno,« je poudarila Erženova. Nekatere ženske želijo imeti med porodom ves čas ob sebi tudi zdravnika, ki jo je vodil med nosečnostjo, je dodala dr. Virantova in če se le da, tudi temu prisluhnejo.

Mamice želijo naravne porode

Lani so na porodnem oddelku jeseniške bolnišnice imeli 655 porodov, kar je nekaj več kot leto prej. Mamice želijo čim bolj naraven porod, ugotavlja predstojnik oddelka Drago Sredanovič.

URŠA PETERNEL

Na ginekološko-porodniškem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice so v letu 2012 zabeležili 655 porodov, kar je več kot leto prej, ko so jih imeli 624. Med novorojenčki je bilo 364 dečkov in 294 deklic. Trikrat so se rodili dvojčki. Predstojnik oddelka Drago Sredanovič je izrazil zadovoljstvo s številom porodov v letu 2012. »Mamice so kar pridno rojevale, čeprav smo pred tremi leti že presegle številko sedemsto porodov. Mislim, da je naš rodni oddelek na kar dobrem glasu med porodnicami in da jim dajemo najboljšo možno oskrbo. Opažamo pa težnjo bodočih mamic k čim bolj naravnim načinom rojevanja,« je povedal. Po besedah koordinatorke zdravstvene nege na oddelku Marte Smodiš skušajo

kar čim bolj upoštevati želje porodnic in si prizadevajo, da bi mamice domov odhajale z lepimi spomini. V porodni sobi imajo sodobno porodno posteljo, ki porodnicam omogoča, da med porodom menjajo različne položaje, ležijo, sedijo, klečijo, čepijo, lahko uporabljajo terapevtsko žogo za sprostitev in lajšanje bolečine. Oddelek nosi tudi naziv Novorojencem prijazna porodnišnica. Mamice po porodu v bolnišnici ostanejo tri do štiri dni, v času bivanja jim omogočajo hotelski način naročanja hrane, kar pomeni, da lahko izbirajo hrano med tremi vrstami menija. Vsak prvi četrtek v mesecu se bodoče mamice lahko udeležijo tečaja o dojenju, ki mu sledi tudi ogled porodne sobe in ginekološko-porodniškega oddelka. Posebnost jeseniške porodnišnice je tudi ta, da mamicam omogočajo brezplačno epiduralno analgezijo.

Na oddelku vodijo tudi statistiko najbolj pogostih imen, ki jih starši dajo novorojenčkom. Pri deklicah so bila lani najpogostejša imena Klara, Lana, Lara, Ema, Hana in Zoja, pri dečkih pa Mark in Jakob.

NOVICE

Nevaren monoksid

Namestitev detektorja za zaznavanje ogljikovega monoksida je najboljša preventiva tudi v domačem okolju, pravijo pri GRS Kranj.

SUZANA P. KOVAČIČ

Detektor za zaznavanje ogljikovega monoksida Gasilsko reševalna služba (GRS) Kranj priporoča vsem tistim, ki kurijo na fosilna goriva, saj je med škodljivimi snovmi, ki nastajajo pri sežiganju fosilnih goriv, tudi smrtno nevaren ogljikov monoksid.

jev. »Najboljša je preventiva, zato priporočamo namestitev detektorjev za zaznavanje ogljikovega monoksida. V GRS smo izbrali detektorje, ki jih izdelujejo v EU in imajo vse potrebne certifikate,« je pojasnil Matej Kejžar, strokovni vodja pri GRS Kranj. Pomembna je pravilna namestitev detektorja v stanovanju, zato so v kranjski GRS kupcem pripravili navodila za mon-

Brane Mirt je pokazal detektor. /FOTO: GORAZD KAVČIČ

»Problem ogljikovega monoksida je, da ga s čutili ne zaznamo, občutimo pa posledice na zdravju. Glavobol je značilnost spodnje stopnje zastrupitve, pri veliki koncentraciji pa človek umre že v nekaj minutah. Do glavobola v tem času lahko pride tudi zaradi virusnih obolenj, zato je prepoznavna prvih simptomov zastrupitve lahko problematična,« je opozoril Brane Mirt, vodja servisa pri GRS Kranj. Da bi preprečili najhujše, so se pri GRS Kranj odločili za prodajo detektor-

tažo in splošna navodila, na njihovi spletni strani bodo predvajali predstavitveni film in pripravili več delavnic. Brane Mirt je še poudaril: »Detektor na prisotnost monoksida opozori s prodornim piskom. Alarm pomeni, da je dosežena neka koncentracija monoksida v zraku, ki predstavlja nevarnost za naše zdravje. Opozori zadosti zgodaj; takoj je treba poskrbeti za prezračenje prostorov in se umakniti na varno ter poklicati serviserja kurilne naprave in gasilce.«

Vsaka korak šteje

V dvorani Kulturnega doma v Križah se je s predstavitvijo nordijske hoje in njenih pozitivnih učinkov za zdravje zaključil program Živimo zdravo, čigar namen je ozaveščati ljudi o zdravem načinu življenja. V Cerkljah bo zaključna prireditev prihodnji petek.

SAMO LESJAK

Program, ki ga Zavod za zdravstveno varstvo Kranj izvaja že desetletje, je tokrat na Gorenjskem potekal tri mesece v občinah Trzič in Cerklje. Osnovni namen projekta je pritegniti ljudi k aktivni skrbi za lastno zdravje ter jih z organiziranimi predavanji oz. delavnicami seznaniti s pomembnostjo zdrave prehrane, gibanja ter zdravega življenjskega sloga nasploh. Tako so se udeleženci brezplačnih delavnic na desetih srečanjih lahko seznanili z boleznimi sodobnega časa ter pridobili tudi praktične napotke, kako se jim izogniti. »Z rednimi meritvami dejavnikov tveganja – telesna masa, krvni tlak in sladkor, holesterol – predvsem pa z zdravo prehrano in telesno aktivnostjo, zmanjšujemo nevarnost številnih obolenj. Posameznega srečanja se je v povprečju udeležilo šestintrideset ljudi, zato smo lahko z udeležbo zadovoljni. Populacija je bila razno-

lika, prevladovala pa so ženske. Predvsem nas veseli podatek, da je skoraj dve tretjini udeležencev zaradi informacij, ki so jih pridobili na delavnicah, spremeni svojo življenjski slog. Naša želja je zato s tovrstnimi programi nadaljevati tudi v prihodnje, čeprav bo to zaradi okrnjenih finančnih sredstev težje,« je dejala Alenka Hafner, vodja programa pri ZZV Kranj. Zaključno srečanje v Križah je potekalo v znamenju predstavitve pozitivnih učinkov nordijske hoje, ki je idealna oblika vzdržljivostne vadbe. »Nordijska hoja je enostavna, lahkotna in primerna za vsak dan. Pri njej je v gibanje vključenih do 90 odstotkov vseh mišic, razbremenjuje pa tudi vpliv lastne telesne teže na sklepe in kolena, saj se kar tretjina teže prenese na palice,« je navzočim program Vsaka korak šteje pojasnila koordinatorka Petra Hladnik, ki je nato uporabnost palic za nordijsko hojo prikazala tudi praktično.

Koordinatorica Petra Hladnik je udeležence seznanila s pozitivnimi dejavniki nordijske hoje za naše zdravje.

S programom srečanj so bili zadovoljni tudi udeleženci. »Veseli smo, da so se spomnili tudi ljudi na periferiji, ne zgolj v velikih mestih. Na delavnicah sem izvedela veliko zanimivega, še posebej mi je v spominu ostalo predavanje gospe Ruth Reš Podgornik o lokalni samoskrbi s sadjem in zelenjavo,« je dejala udeleženka srečanj Danica Potočnik z Loke pri Bistrici. »Poleg številnih koristnih informacij o zdravem načinu življenja so delavnice pomembne tudi zaradi druženja med sova-

ščani, saj nas to združuje, zato si jih želimo tudi v prihodnje,« je bil skupen povzetek udeležencev, vključno s tržiškim županom Borutom Sajovicem, ki prav tako podpira program zdravega načina življenja. Zaključno srečanje v Križah so popestrili tudi s kulturnim programom domačega KUD Kruh ter pevskim in plesnim nastopom tamkajšnjih otrok. V Cerkljah pa bo zaključna prireditev potekala v petek, 25. januarja, ob 19. uri v veliki sejni dvorani Občine Cerklje.

Paralitiki ustanovili novo društvo

Zaradi sporov znotraj Društva paralitikov Slovenije PARAS je del članov ustanovil novo društvo, s katerim želijo zaščititi pravice članov z otroško paralizo.

JASNA PALADIN

Društvo paralitikov Slovenije PARAS, ki je lani praznovalo tridesetletnico svojega delovanja, je bilo ustanovljeno kot športno društvo, kasneje pa se je preoblikovalo v sedanjo invalidsko in reprezentativno organizacijo pod okriljem FIHO. Združuje paralitike z različnimi diagnozami, pri čemer je bolj kot samo članstvo pomembna vrsta in stopnja obolevnosti, saj tudi sredstva ZZSZ in FIHO za obnovitveno rehabilitacijo prejmejo glede na diagnozo svojih članov. »Težave so se začele pred dvema letoma ob menjavi vodstva društva. Sedanji predsednik je namreč predlagal, da se iz društvenega pravilnika o kriterijih in merilih udeležbe v programu skupinske rehabilitacije za osebe s paralizo, črta diagnoza otroška paraliza, če-

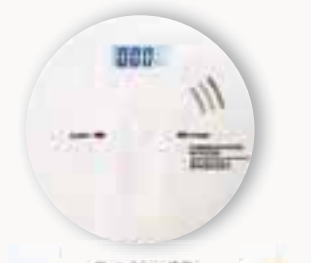
prav ZZSZ daje sredstva za obnovitveno rehabilitacijo izključno za diagnozo otroška paraliza, in čeprav je društvo prav zaradi otroške paralize dobilo status invalidske organizacije. Višek našega nezadovoljstva pa je bila sprememba statuta, ki za spremembe sedaj predvideva le tretjino glasov članov in ne več dve tretjini. Do sredstev so tako sedaj upravičeni vsi člani društva, čeprav glede na diagnozo ta enakopravnost ni pravična. Ker je od 180 članov invalidov z otroško paralizo samo okoli štirideset in so se tako znašli v podrejenem položaju, smo se odločili, da bomo njihove pravice zaščitili tako, da ustanovimo novo društvo. Gre za neko pravičnost, saj je PARAS denar dobil prav na račun otroške paralize,« nam je povedal nekdanji podpredsednik društva Alojz Volc, eden od glavnih pobudnikov ustanovitve društva POST POLIO – Društvo za

Alojz Volc iz Rateč, eden glavnih pobudnikov menjave vodstva v društvu PARAS in ustanovni član novega društva za otroško paralizo

otroško paralizo Slovenije, ki so ga ustanovili avgusta lani in do zdaj združuje petindvajset članov. Vodstvo PARAS-a je nad ravnanjem dela članov razočarano. »Skupina članov, ki je bila v prejšnjem mandatu v predsedstvu, na vsak

način želi diskreditirati delo našega društva. Z različnimi dopisi institucijam, od katerih je odvisno naše delovanje, so dosegli, da so nam na Soči odpovedali sodelovanje pri izvedbi obnovitvene rehabilitacije in niso hoteli izvesti triaže, kar je pogoj za pridobitev sredstev iz razpisa ZZSZ. Tako smo bili prisiljeni poiskati drugo organizacijo, ki je izvedla triažo,« je v društvenem glasilu med drugim zapisal predsednik Vincenc Radež in poudaril, da inšpekcijski nadzor FIHO v društvu ni pokazal nobenih nepravilnosti. A del članstva še vedno vztraja pri menjavi sedanjega vodstva. Kot nam je še povedal Alojz Volc, bodo počakali do občnega zbora društva, ki bo marca. Če jim bo predsednika uspelo zamenjati za nekoga z otroško paralizo, bodo delovanje novoustanovljenega društva postavili v mirovanje, sicer pa bodo z aktivnostmi nadaljevali.

DETEKTOR MT CC 430

Med trenutno najbolj dovršene detektorje ogljikovega monoksida na trgu spada MT CC 430 s 7-letno življenjsko dobo. Kupite ga lahko že za ceno okoli 33 evrov z DDV.

Odlikuje ga dolga življenjska doba, izredna zanesljivost, stabilnost in visoka natančnost najnovejšega ECO Cell senzorja za zaznavanje ogljikovega monoksida.

Krmiljenje detektorja sloni na najzanesljivešem krmilniku IC ameriškega proizvajalca Microchip, kar zagotavlja nizko porabo električne energije. Izdelek deluje v skladu s standardom EN50291 (električne naprave za odkrivanje ogljikovega monoksida v gospodinjstvih). Več o izdelku si lahko preberete na spletni strani: www.marvis-trade.si

Izdelek lahko naročite pri podjetju Marvis trade, d. o. o., na telefonski številki 041/386 227, na elektronskem naslovu: info@marvis-trade.si ali v več kot 20 trgovinah, ki prodajajo ta detektor.

OGLAS

Vulkanski minerali pomagajo pri bolečini, izboljšajo počutje in vrnejo izgubljeno energijo

Pred kratkim so v središču Škofje Loke odprli Ekološko trgovino, kjer dobite vse od prehrabnih dodatkov do hrane. Vse, kar najdete na spletnih straneh **ekoloska-trgovina.si**, ponuja tudi škofjeloška trgovina. Pri hrani je poudarek na lokalni oskrbi, izvira iz Škofje Loke in okolice, če je le možno, ekološko pridelana. V trgovini najdete tudi naravno kozmetiko, mazila, eterična olja, poleg številnih drugih prehrabnih dodatkov so med zanimivejšimi **vulkanski minerali**. Raziskave kažejo na številne pozitivne učinke uživanja tega prehrabnega dopolnila. O njihovih pozitivnih lastnostih so spregovorili tudi nekateri posamezniki, ki so se odločili in jih preizkusili.

Ana M. (78 let)

»Moja hči mi je priporočala jemanje vulkanskega prahu, da mi bo zagotovo ublažil bolečine v sklepih. Bila sem skeptična, da bi mi sploh lahko še kaj pomagalo, ker imam diagnozo obrabe sklepov v kolkih in kolenih in več let sem zaradi bolečin po potrebi jemala zdravila. Zaradi bolečin nisem mogla spati na desnem boku veliko let, po štirinajstih dneh jemanja vulkanskih mineralov – dvakrat na dan – kar je začetna doza, pa sem brez bolečin spala tudi na desni strani. Sedaj jih uživam enkrat na dan in bolečin v kolku ne čutim več. Tudi kolena me ne bolijo več. Iz svojega vsakdana sem umaknila vse druge vitaminske in mineralne dodatke, za katere sem prej vsak mesec zapravila kar nekaj denarja, a kakšnega posebnega učinka ni bilo. V svojo prehrano sem zaradi mojih let dodala le še koencim Q. Zdaj se počutim odlično, lažje hodim in ne jemljem več nobenih zdravil proti bolečinam. Je pa res, da vulkanski prah uživam redno, dnevno.«

Berni M. (38 let)

»Že v času študija so mi ugotovili anemijo in mi predpisali zdravilo. Potem sem redno hodila na kontrole k osebnemu zdravniku in na preglede krvi. Enkrat na leto – običajno spomladi – sem dobila zdravilo za dvig železa. Zdravnik mi je dejal, da bo tako, vse dokler bom v rodni dobi. In bilo je precej let. Ko pa sem odkrila vulkanski prah – Schindele's mineralien, ga začela redno uživati, se je železo dvignilo na raven, ki je nisem imela nikoli doslej v svojem izvidu. Pa še nekaj: izboljšalo se je tudi moje splošno počutje, saj imam veliko več energije. To pa še ni vse, občasno so se mi v mečih pojavili krči, kar je pomenilo, da mi primanjkuje magnezija, in odkar uživam vulkanski prah, so tudi krči izginili.«

Marina G.

»Že kar nekaj časa se bojujem z boleznijo, in sicer z rakom, in sem kar veliko energije porabila, da sem se postavila na mesto, mislim, psihično in fizično. Sem velika ljubiteljica živali in narave in zato tudi cenim vse, kar izhaja iz nje. Zelo rada prebiram strokovno literaturo in sledim novostim. Nekje sem prebrala o mineralih, kako pomagajo imunskemu sistemu,

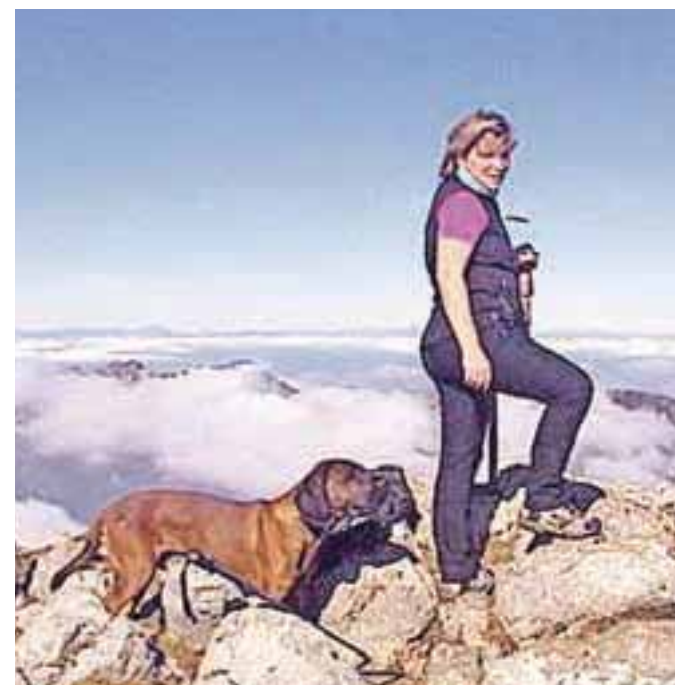

odlično uredijo. Tako izgine napihnjenost in druge težave, povezane s prebavo. Po več tednih jemanja pa se učinki poznajo tudi glede splošnega počutja. Prah ti vrne energijo in življenjsko moč. Zjutraj lažje vstajam in ne pijem več kave, saj z minerali dobim vso energijo, ki jo potrebujem. Prav tako sem manj bleda in utrujena.«

Jasmin S. (29 let)

»Prah sem začel jemati zato, ker sem bil brez energije, ves čas sem bil zaspan, poleg tega pa so bile moje noge vedno utrujene in otekle. Odkar jemljem prah, se je stanje občutno izboljšalo. Počutim se bolje, imam več energije, pa tudi noge me ne bolijo in ne otekajo več. Prej sem imel tudi precej pogoste glavobole, ki so z jemanjem prahu izginili. Zelo sem zadovoljen.«

Mojca K. K. (38 let)

dvigujejo bazičnost v organizmu in tako sem iskala naprej in prišla do naslova, kjer lahko naročim vulkanski prah. Temeljito sem prebrala navodila, saj uživam kar nekaj tablet. Vulkanski prah sem uživala le enkrat na dan in po enem tednu me je začelo boleti v rokah, ledvicah, v prsah, kjer sem bila operirana; komaj sem se premikala v službi, a nisem pomislila na prah. Zanimivo pri vsem tem je bilo, da me je še posebej zbadalo na operiranem mestu. Sedaj uživam prah več kot mesec dni, počutje in razpoloženje se je izboljšalo in v službi se več smejim, koža in lasje sijajo, prebava se je uredila. Prav tako sem opravila pregled na onkološkem inštitutu in markerji so bili v mejah normale. Vesela sem, da uživam ta prah, in ga z vsem srcem priporočam ljudem, ki so zboleli za rakom. Vsak dan je zame poseben, kljub temu da je okoli nas veliko slabega. Vse rešujem drugače, tudi na težave reagiram drugače. Mislim, da smo se naravi izneverili, postavili smo jo na stranski tir, a vendar smo del nje.«

Milena R. (64 let)

»Z vulkanskim prahom sem zelo zadovoljna. Z možem ga jemljeva že drugi mesec. Počutje je občutno drugačno. Nisem več krčev in mravljincev v rokah in nogah, počutim se boljše in imam več energije, kar se pozna, ko grem v hribe. Zelo sem zadovoljna in ga bom zagotovo še jemala.«

Petra K. (26 let)

»Ko sem začela jemati minerale, sem spremembo občutila že po nekaj dneh. Najprej se pozna na prebavi, ki jo minerali

»Vau ... bom napisala. Krvavitev iz zlate žile je po treh dneh jemanja vulkanskih mineralov popolnoma prenehala. Zame je bil to pravi čudež. Počutim se izvrstno, tudi prebava se mi je zelo popravila, odvajam redno in brez bolečin.«

Narava je človeku dala vse, kar potrebuje za kvaliteto in kakovostno življenje. V kolikor jo z ljubeznijo obdelujemo in upoštevamo njene zakonitosti, je lahko naše življenje na tem planetu zelo lepo. To je nekaj, v kar verjamemo z vsem srcem in to zavest širimo naprej.

Schindelejevi vulkanski minerali vsebujejo minerale in elemente v sledeh:

- Kalcij:** je pomemben za zdrave kosti, zobe in krepi vezivno tkivo
- Železo:** je potrebno za tvorbo krvi in kri obogati s kisikom
- Kalij:** skrbi za boljšo prekrvitev srca in drugih mišic, uravnava krvni tlak in deluje odvajalno
- Silicijeva kislina:** spodbuja prebavo in celično dihanje; izboljša videz kože, las in nohtov
- Magnezij:** podpira srce in arterije
- Cink:** krepi celice in spodbuja presnovo

Ekološka trgovina, Peter Babarović s.p., Mestni trg 19, 4220 Škofja Loka
T: 040 - 346 369, E: info@ekoloska-trgovina.si, www.ekoloska-trgovina.si

V TERMAH DOBRNA UŽIVAJTE V ZIMSKI IDILI

Vsakdanje hitenje in stres sta redna spremljevalca večine prebivalcev našega planeta. Zakaj si ne bi izbrali prijetnejših sopotnikov skozi življenje? Možnosti je vsekakor dovolj. Izgovor, da so žepi preplitvi, ne drži več vode. Nobena skrivnost ni, da je varčevanje pri (vsaj) občasni sprostivni slaba odločitev, ki bo v prihodnosti zahtevala svoj davek. Na koncu bo cena v zdravju morda mnogo višja, kot bi jo bili pripravljene plačati.

Prav vsi upokoјenci, ki koristijo program »**Lepo je biti upokoјenec**«, so navdušeni nad **POPOLNOMA BREZPLAČNIM PREVOZOM** od doma do Term Dobrna in nazaj. Večkrat se je namreč izkazalo, da so se mnogi upokoјenci, ravno zaradi težav z organizacijo prevoza, odpovedali počitnicam. Odvzeli smo jim te skrbi. Med mnogimi, ki koristijo ta program, se spletajo tudi bolj globoke vezi in prijateljstva, česar smo vsi še posebej veseli. Možno je bivanje 5, 7 ali 10 dni. Pri koriščenju 10-dnevnega programa, vam **11. dan PODARIMO** namestitev in polpenzion.

2. februarja letos že četrtič zapored organiziramo dogodek **Speed dating**, zmenki na slepo, tokrat za samske od 28. do 55. leta (v dveh starostnih skupinah: od 28. do 40. leta in od 40. do 55. leta). Priložnost spoznavanja za vse samske. Dogajanje je odmaknjeno od mestnega vrveža, v objemu narave, skrito od radovednih pogledov. Speed dating, z bogato animacijo, skupno večerjo in cocktail zabavo z DJ-jem. Udeležite se v svetu že dobro uveljavljenega dogodka spoznavanja. Verjamemo, da bomo pečat ljubezni vtisnili še v kakšen par src, še pred valentinovim.

»**Plača eden, bivata dva**« je le eden izmed programov, ki poleg ugodne cene prinaša tudi **popuste za otroke**. 1 otrok do 12. leta starosti v sobi z dvema odraslima osebama bo **BREZPLAČNO bival** v terminih: 27.01.-03.03.2013, 24.03.-02.04.2013. **Do 13.2.2013 PODARIMO 4 NOČITVE!**

Program **ZIMSKE POČITNICE All Inclusive** 3 dni že od 182 € dalje v hotelu Park.

Polni penzion na osebo, popoldanska malica, neomejeno kopanje v bazenih s termalno vodo v hotelu Vita in v Zdraviliškem domu, vsak dan vstop v Deželo savn, najem kolesa, najem palic za nordijsko hojo, vodna aerobika vsak dan, jutranja gimnastika, animacijski program, **otroški klub v družbi kostonjevega škrata Vitka**, izbor določenih pijač med obroki v hotelu Park in hotelu Vita, najem kopalnega plašča v hotelu Vita, fitness studio v Hotelu Park, živa glasba v kavarni hotela in v vinski kleti, organizirano vodenje skozi energijski park (Feng-Shui). **Gratis (all inclusive) za otoka** do 12. leta v sobi skupaj z najmanj eno odraslo osebo. Popusti tudi za ostale otroke do 14. leta starosti.

Vsi, ki se za **valentinovo** radi vrnejo v Terme Dobrna, že dobro vedo, da se je potrebno le predati in praznik zaljubljenecv bodo lahko doživeli v popolnosti. Program »Valentinovo« je pisan na kožo vsem, ki se želijo razvajati in preprosto uživati. Amorjeva kopel, vožnja s kočijo in hkrati razvajanje s penino, sproščanje v Deželi savn, nočno kopanje v soju sveč, romantična večerja v dvoje. Da bo letošnje valentinovo v Termah Dobrna resnično nepozabno, pa bo poskrbel **Vili Resnik**, znani romantik in zaljubljenec v ljubezen. **VSE, ki bodo rezervirali program VALENTINOVO do 04.02.2013, čaka PRESENEČENJE!**

V Termah Dobrna deluje vrhunski masažno lepotni center »HIŠA NA TRAVNIKU«. Najmodernejši aparati za nego telesa in obraza se prepletajo in združujejo z zgodovino, že tradicionalno znanimi dotiki vrhunskih maserjev - vse za to, da razvajamo, sproščamo in prebudimo notranjo lepoto, ki jo vsakdo nosi v sebi. **Pestra ponudba masaž, lepotnih storitev, neg in ritualov v dvoje** bo zaljubljenecv ostala v spominu, prepričani smo, da se bosta rada vračala v našo oazo sprostitve.

Masaža ljubezni v dvoje, romantična kopel v dvoje in urice, preživete v Savna studiu Tisa, so odlična ideja za mnoga praznovanja v dvoje.

Možno je plačilo programov na kar **12 obrokov brez obresti** in stroškov odobritve s plačilnimi karticami MasterCard, Visa in Karanta, katerih izdajateljica je Nova Ljubljanska banka. Več info: 03 78 08 110.

Pridružite se veselju in sprostitvi v Termah Dobrna.

2. februar 2013, Terme Dobrna

SPEED DATING

Prijave do 29. januarja 2013, do 12 ure.
Tel: 03 78 08 110, www.terme-dobrna.si

zmenek na slepo

ZIMSKI ODDIH V TERMAH DOBRNA

PLAČA EDEN, BIVATA DVA, 2 x nočitev z zajtrkom že od **114 €** za dve osebi. Do 13.2.2013 podarimo 4 NOČITVE.

LEPO JE BITI UPOKOJENEC, brezplačni prevoz od doma do Term Dobrna in nazaj, **brez doplačila** za enoposteljno sobo. Pri bivanju 10 dni, 11. dan **podarimo!**

VALENTINOVO z VILIJEM RESNIKOM. Za rezervacije do 4.2.2013 podarimo darilo.

PREKO SPLETA SE SPLAČA, vsa ponudba na enem mestu. Popolnoma **varen nakup brez kreditne kartice!**

ZDRAVILIŠČE

Gremo na počitnice

Pomislite, kako preroški je bil izum slovenske besede zdravilišče. Kraj, ki vrača zdravje – na različne načine. V modernem času je večina zdravstvenih težav povezana s pomanjkanjem časa zase, preobremenjenostjo in stresom. In prva »zdravila«, ki bi jih morali pri tem izbrati, so počitek, sprostitev in mir. Če to poimenujemo z eno besedo, lahko rečemo kar – počitnice.

Kajti na počitnicah si ne le napolnimo baterije, ampak si tudi lažje privoščimo vpogled vase, na svoje prioritete in za nas pomembne reči. Zato pridite po svoj odmerek zdravja in počitnic v Krkine terme na Dolenjskem ali ob morju. Z vašimi najbližjimi ali pa v prijatni družbi Veselih avtobusov.

Šmarješki tedni zvestobe

Terme Šmarješke Toplice že tradicionalno v začetku leta za svoje zveste goste pripravljajo Šmarješke tedne zvestobe. V ugodni 7-dnevni ponudbi ni poudarek le na počitniški ponudbi, ampak tudi na izobraževalnih delavnicah in predavanjih strokovnjakov. Na letošnjih Tednih zvestobe se boste s **prehransko svetovalko Janjo Strašek** posvetili prehrani, ki pomembno vpliva na počutje.

Se tudi vi spomladati (ali tudi sicer) počutite utrujeni? Hrana pomembno vpliva na naše počutje, saj nam da novo moč in energijo za lažje gibanje, bistro misli in splošno psihofizično počutje. Ali kot pravi Janja Strašek, »vse, kar jemo, nas gradi in spreminja. Od tega, kar smo s hrano vnesli v organizem, so odvisni naša moč, naše zdravje, naše življenje.« Tako je letošnja osrednja tema tradicionalnega februarjskega druženja »**Premagajmo spomladansko utrujenost z zdravo prehrano**«.

Če še ne veste, ali bi se pridružili, naj povemo, da bodo v šmarjeških termah izmed vseh gostov, ki bodo izkoristili to ponudbo, v soboto izžrebali enega, ki bo ta teden preživel **brezplačno**.

Odhod avtobusa z Gorenjskega, 3.-10. februarja 2013:

Jesenice (12.00), Bled (12.20), Lesce (12.30), Radovljica (12.35), Tržič (13.00), Naklo (13.25), Kranj (13.35), Škofja Loka (13.50), Ljubljana (14.30).

Hotel Šmarjeta****

Posebna cena za člane kluba

polni penzion	516,60	že od 376,60 EUR
polpenzion	453,60	že od 330,67 EUR

Za več informacij pokličite: **Terme Šmarješke Toplice**

T: 07/38 43 400, www.terme-smarjeske.si

S prehransko svetovalko Janjo Strašek boste izvedeli, kako s primerno prehrano do več energije.

Morje vabi

Milo podnebje in več sončnih dni kot sicer v celinski Sloveniji pa zlasti v zimskih mesecih še bolj vabijo k oddihu na enega najlepših kotičkov slovenske Obale, v **Talaso Strunjan**.

Poglavito vlogo v vseh strunjanskih programih – zdravstvenih in wellness – igra morska voda, pomemben del počitniške ponudbe pa predstavljajo športne aktivnosti, med katerimi je najbolj priljubljena **nordijska hoja**. Lepo in neokrnjeno okolje strunjanskega krajinskega parka vas vsak dan znova vabi k sprehodu in odkrivanju skritih in bolj poznanih lepot Slovenskega Primorja.

Tudi v Strunjanu lahko uživate v dobri družbi, Veseli avtobus z Gorenjskega vas bo odpeljal na oddih v začetku februarja že od 250 EUR dalje (polpenzion v dvoposteljni sobi).

Odhod avtobusa z Gorenjskega, 3.-10. februarja 2013: Kranjska Gora (9.00), Mojstrana (9.15), Jesenice – železniška postaja (9.30), Koroška Bela (9.35), Lesce (9.45), Radovljica (9.50), Kranj (10.10), Medvode (10.35)

Program Veseli avtobus

Cena za upokoјence, člane Kluba Terme Krka

Vile***	308,70	250,00 EUR
Hotel Svoboda****	403,20	326,60 EUR

Za več informacij pokličite: **Talaso Strunjan**

T: 05/67 64 100, www.talaso-strunjan.si

Po strunjanskem krajinskem parku vodi več urejenih poti, naravne in kulturne znamenitosti pa lahko spoznavate sami ali v družbi rekreatorjev iz Talasa Strunjan.

TERME KRKA

www.terme-krka.si

Terme Dolenjske Toplice

V znameniti zdraviliški kraj, tudi po mnenju znanega popotniškega vodnika Lonely Planet, vas pripeljejo različne zgodbe.

Na prvem mestu je **skrb za zdravje**, saj stoletja znana termalna voda koristi pri zdravljenju revmatičnih bolezni, poškodb gibal, ginekoloških bolezni, nevroloških težavah in stanj po operativnih posegih na gibalnem aparatu, rodilih in dojkah, pa tudi pri osteoporozi. V Dolenjskih Toplicah ste brez skrbi, namreč v Centru za medicinsko rehabilitacijo deluje 24-urna zdravstvena služba.

Sodoben wellness Hotel Balnea s privlačno arhitekturno podobo pa vabi ljubitelje dobrega počutja in sprostitve. Nekaj kratkih dni počitka in razvajanja dela čudeže.

Dolenjske Toplice so priljubljen kraj razvajanja za pare.

Odhod z Gorenjskega, 10.-17. februarja 2013:

Jesenice (08.10), Bled (08.30), Lesce (08.40), Radovljica (08.45), Naklo (09.05), Kranj (09.10), Škofja Loka (09.25).

Cena za upokoјence, člane Kluba Terme Krka

Hotel Vital****	374,22	303,12 EUR
Hotel Kristal****	391,23	316,89 EUR

Za več informacij pokličite: **Terme Dolenjske Toplice**

T: 07/39 19 400, www.terme-dolenjske.si

Juhu, šolske počitnice bodo kmalu tu ... AKCIJA 3 = 4

Plačáš 3, bivaš 4 noči

En otrok do 12. leta in otroci do 6. leta GRATIS

Terme Dolenjske Toplice

Hotel**** **že od 188 EUR**

Terme Šmarješke Toplice

Hotel**** **že od 188 EUR**

Talaso Strunjan

Hotel**** **že od 135 EUR**

Hotel**** **že od 192 EUR**

Cene so po osebi in vključujejo polpenzion v dvoposteljni sobi, kopanje in družabni ter rekreacijski program.

Dodatni 10 % popust za člane Kluba Terme Krka. Ugodne cene tudi pri krajšem bivanju.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	ČASNIK	NOVI SVET	MOSTOVŽ	NASLOVNI JUNAK ENEIDE	ŠPORTNI REKVIZIT	MESNA JUHA	NOTES	KOSITER	LOŃNA RASTLINA	GRAFIK IN SLIKAR PILON	NEŽA PO ŠPANSKO											
KRAJ PRI BREŽICAH	3							21														
STRUPENA OLJNATA TEKOČINA																						
DRŽAVA V AFRIKI									OBLIKA IMENA ANA													
OLIVER REED			OVEN (NAREČNO) KRAJ PRI DOMŽALAH						SEVERNI JELEN BARJ		20											
BARVA IGRALNIH KART				GL. MESTO NEKDANJE ASIRIJE	SL. SLIKAR (ANTON) GRŠKI POTUJOČI PEVEC					PODLOGA ZA TLA	DRŽAVA V SEVERNI AFRIKI											
PRAVO- SLAVNA VERSKA PODOBA			19			ZAKUP PEVEC ASTLEY				4												
IT. SKLA- DATELJ (ANTONIO)							15	JUDOVSKI KRALJ														
GORENJSKI GLAS	VRSTNIK (KNJIŽNO)	VZROK, POVOD ŠPORTNI KLUB IZ LJUBLJANE						MESTO V FRANCIJI	TANJA RIBIČ KMETJSKO VLEČNO VOZILO													
NASLOV GREGOR- ČIČEVE PESMI	18				KUBANSKI DRŽAVNIK (FIDEL) ZASLON																	
SLEČENA KAČJA KOŽA						GLASBENIK FERFOLJA TELIČKA	10															
KRAJ PRI KOBARIDU						DRŽAVA V ZDA AMERIŠKI LEŠNIK																
TOVARNA V CELJU				RAČJI SAMEC					AFRIŠKA VOLOVSKA ANTILOPA	LETALSKI STREŽNIK, STEWARD												
TOPEK PAVČEK	6	MEHKA TKANINA ZA HLAČE	PELEJEV PRIMEK STROK. ZA IRANSKO KULTURO																			
NIŽAVA						ALUMINIJ	REKA V ROMUNJI, OLTUL RAZPRE- DELNICA															
MESEC V JUDOV- SKEM KO- LEDARJU					ZAČIMBNA RASTLINA MORSKA OBALA																	
VPLIVNA SKUPINA, KLIKA									NEDA UKRADEN ŠTROGA ŠOLSKA KAZEN		22											
ARANTES ELISTA KAMARILA NINIVE SALIERI	TOPILO ZA LAKE	IME PISA- TELJICE BLYTON ŠČETKA	2			ZAČETNIK BUDIZMA ŠIKANI- RANJE				MORSKA RIBA	ŠKOTSKI OVČAR	NAVADA	NAJVEČJI MORSKI SESALEC	LOŃČAR- SKA PEČ	GORENJSKI GLAS	MESTO V RUSIJI	ANGLEŠKI PEVEC (CHRIS)	ALEŠ VALIČ	JUTRANJI OBROK HRANE	VERGLOVA PESNITEV	MARKO TRATAR	
DELOVNA SKUPINA						LISAST VOL IGRALEC GIBSON			UMET- NOSTNI SLOG V EVROPI		7				KOŠARKAR LORBEK							
KROM			IZOLATOR MUSLIMAN- SKI BOG				14	SKUPEK KOVANCEV NAŠ KNJIŽEVNIK (PRIMOZ)						ORIENT STAR IZRAZ ZA PLAČILO			9					
LETNI GOZDNI POSEK					NAŠ IGRALEC (PRIMOZ) PLOD				ITAL LETALSKA DRUŽBA GRŠKI JUNAK									JANEZ ERZEN EGIPČAN- SKI BOG, RA			KITAJSKA OBLIKA BUDIZMA	
DELEŽ (NAREČNO)				TELESNA STRAST LIDIJA OSTERC		BARTOLOV ROMAN			VRSTA SOLATE STAR IZRAZ ZA LEPOTO				11	PERNATA ŽIVAL ČASTNO IME MESTA RIM			MANJŠI RT GEORG ROSEN					
NAOČNIKI						ASTMA								IDEJNI NOSILCI UMETNOSTI ZADNJE PREDIVO								
VNETJE NOSNE SLUZNICE	13					DOKAZ ODSOT- NOSTI PRI ZLOČINU						DROG NA VPREŽNEM VOZU IKTUS			ZAMAK- NITEV	GOROVJE V MJANMARU	5					
GRANIT Z AVALE															ČRTOMIR ZOREC PLUG LEMEŽ							
POMOR									KRALJEVO POKRIVALO NAŠA REVILJA				16									
UMA THURMAN									LOJNA BULA OBVODNA ŽIVAL S KRZONOM													
NAŠA GLASBENA SKUPINA												RUSKO MOSKO IME			AMERIŠKI VOJAK							
GORENJSKI GLAS	LAZ, ROVT			BALKANSKI PLES ARHITEKT MIHEVC											STAR IZRAZ ZA ZDRAVILO RIMSKI POZDRAV							
POPRAVEK PRORA- CUNA														8		ALFRED NOBEL						
NAŠ ZGO- DOVINAR (LOJZE)	17								POLI- TIČARKA PERON													
TRENJE									TROPSKI KUŠČAR													

Avsenikov zlati bonna

8 KONCERTNIH VEČEROV POD AVSENIKOVO MARELO

1 VEČER • Sreda 14.11.2012 ob 20. uri
VILKA AVSENIKA
- Ansambel Saša Avsenika z gosti

2 VEČER • Sreda 28.11.2012 ob 20. uri
SLAVKA AVSENIKA
- Ansambel Saša Avsenika z gosti

3 VEČER • Petek 21.12.2012 ob 20. uri
FRANCA KOŠIRJA
- Ansambel Veseli Begunjčani z gosti

4 VEČER • Petek 25.1.2013 ob 20. uri
MIKA SOSSA
- Ansambel Igor in zlati zvoki z gosti

5 VEČER • Petek 22.2.2013 ob 20. uri
ALBINA RUDANA
- Ansambel Mitja kvintet z gosti

6 VEČER • Petek 22.3.2013 ob 20. uri
EME PRODNIK
- Ansambel Gregorji z gosti

7 VEČER • Petek 19.4.2013 ob 20. uri
LEA PONIKVARJA
- Ansambel Zupan z gosti:

8 VEČER • Petek 24.5.2013 ob 20. uri
FRANCA KORENA
- Hišni ansambel Avsenik z gosti:

**Večere bo povezovala Betka Šuhel v družbi s humoristom Vinkom Šimekom.
Osem koncertnih večerov, posvečenih članom Ansambla bratov Avsenik,
iz obdobja najuspešnejšega albuma "Zlati zvoki".**

PRODAJA VSTOPNIC

TEL. +386 4 533 34 02

www.avsenuk.com

Gostilna restavracija Avsenik
in Galerija Avsenik
Begunje 21, 4275 Begunje na Gorenjskem

Nagrade: 3-krat po dve vstopnici za večer MIKA SOSSA.

Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk zošteviličnih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 23. januarja 2013, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4001 Kranj, p. p. 124. Rešitve lahko do 10. ure oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18
19	20	21	22		

ZVEZDE NA SNEGU

ŠD Gorje je tudi letos organiziral dobrodelni koncert, na katerem so bili glavni zvezdniki domači glasbeniki in talenti, gorjanski nekdanji in bodoči olimpijci.

Alenka Brun

Ob vhodu v telovadnico OŠ Gorje, kjer je bil koncert, so prihajajoče sprejela nasmejana dekleta. Če je koga zanimalo kaj o karikaturi letošnje mlade ekipe, ki konec februarja odhaja v Rusijo, pa so mu prijazno razložile, da sta njena avtorja domačina, **Matjaž in Jože**, ali kar **Jole, Poklukar**. Tudi brez **Godbe na pihala Gorje** prireditve ne bi bila prava. **Oktet Lip Bled** je zapel kar nekaj pesmi – domačih in dalmatinskih, s katerimi je v dvorani dvignil razpoloženje, saj se vam od ugodja ob njihovem petju naježi koža in ženskam čustva zatrepetajo. Sledil je nastop z naslovom Gorjanski talenti. Umetnik, pesnik,

ugankar – lahko bi rekli kar multitalent – **Franci Ankerst** je prebral eno pesem za mlade in eno namenjeno starejšim, na koncu pa za svojo novo knjigo Šopek spominov ni zastavil uganke, temveč je prisotne pod odrom vprašal, ali ima kdo rojstni dan. Iz zadnjih vrst telovadnice se je zaslišal šepet: »Mojca, kje si? Kam je šla Mojca?« Ampak ker od Mojce ni bilo ne duha ne sluha, je na oder prišel nekdo, ki je imel rojstni dan v prihodnjih dneh – natančneje, praznoval je v torek, 15. januarja. In če smo prav seštelih odhode in prihode na oder, je bil to znani gorjanski olimpijec Marjan Burgar.

Desetletnega **Martina Knaflja** smo nedavno srečali na blejskem odru Festivalne dvorane, kjer je zaigral na diatonično harmoniko ob starosti blejske folklorne Albinu

Valantu in v družbi Luka Benedičiča. Tokrat je nastopil v solo izvedbi. **Nina Rozman** pa je veliko pela, ko je bila še učenka v gorjanski osnovni šoli, sedaj sicer živi v Ljubljani, je pa šestnajstletnica ravno tako nastopila kot ena izmed gorjanskih talentov.

Sledil je še bolj formalni del prireditve: predstavitev in kratek pogovor z gorjanskimi olimpijci. Tako smo spoznali že omenjenega **Marjana Burgarja, Lucijo Larisi, Tomaža Žemvo ...** Dogodek sta povezovala **Valentina Žemva** in **Drago Bregant**, v tem trenutku pa sta mikrofona prepustila **Nenadu Pilipoviću**, profesorju športne vzgoje v Gorjah, ki je še povedal, da je bila na dogodek povabljen tudi Petra Majdič, vendar se ga žal ni mogla udeležiti.

Nekaj spodbudnih stavkov so namenili obiskovalcem

tudi župan občine Gorje **Peter Torkar**, župnik **Brane Zadnik**, ravnatelj OŠ Gorje **Milan Rejc** ter predsednica Športnega društva Gorje **Zdenka Mandeljč**.

Izkupiček dobrodelnega koncerta gre za ŠD Gorje za financiranje kombija in gorjansko ekipo na **otroških olimpijskih igrah (ICG) v Rusiji** – v Ufi, ki bodo potekale med 26. februarjem in 3. marcem 2013. Tudi ekipo smo spoznali, za manjše presenečenje in smeh v dvorani pa je poskrbela Valentina Žemva, ki je hudo mušno napovedala poskusno tekmo treh ekip – kar pod odrom in po trije na enem paru smučk velikank. Koncert se je zaključil z nastopom kranjskega stand up komika **Klemena Bučana** in nastopom **Zidaniškega kvinteta**.

Posrečena razglednica mladih in nadebudnih športnikov, ki gredo konec februarja na Mednarodne otroške igre v Ufi.

Oktet Lip Bled

Preizkušnja pred pravih tekmovanjem

Mlada pevka Nina Rozman z mamo Mojco

Godba na pihala Gorje

KULTURA

ZAPISANO V KRANJU

V prenovljenem gradu Khislstein je na ogled prva občasna razstava srednjeveških listin iz Gorenjskega muzeja z naslovom Kranjski mestni svet naznanja.

26

HUMOR

SLOVENIJA IŠČE ŠEFA

V resničnostnem šovu Slovenija išče šefa prihaja do zapletov med tekmovalci ...

27

LJUDJE

MANGOV MOTOVILEC

Zelena sladkost ali sladkobnost Sergeje z Jesenic je novodobni frutek z okusom manga in dodanega motovilca. / Foto: arhiv organizatorja

28

KULTURA, KINO

LJUBLJANA

Natečaj za mlade literarne talente

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in revija Mentor v okviru Festivala mlade literature Urška 2013 razpisujeta natečaj za mlade literarne talente. Festival Urška združuje mlade, še neuveljavljene avtorje, ki pišejo v slovenskem jeziku. Sodelujejo lahko avtorji, stari nad 15 let (zgornje omejitve ni), ki svojega dela, razen v samozaložbi, še niso izdali v knjižni obliki. Pošljejo lahko še neobjavljeno prozo (do 10 strani), poezijo (do 15 pesmi) in dramska besedila, in sicer do srede, 23. januarja, na uredništvo Revije Mentor, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, Štefanova 5, 1000 Ljubljana, s pripisom za festival Urška. Prispevke lahko pošljete tudi po e-pošti na naslov barbara.rigler@jskd.si. Prispevki morajo biti napisani na računalnik, poslani v treh izvodih in označeni s šifro. Avtorji naj priložijo posebno zaprto ovojnico s podatki: avtorjeva šifra, ime in priimek, domači naslov, izobrazba, poklic, starost, telefonska številka in elektronski naslov. Vse poslane prispevke odstopijo avtorji za morebitno objavo brezplačno. Dela izbranih avtorjev bodo objavljena na način in v obsegu, ustreznem finančnim možnostim prirediteljev. Sodelujoče avtorje bodo prireditelji povabili na eno od šestih regijskih srečanj, ki jih bodo gostile območne izpostave JSKD. Srečanja bodo v obliki kratkih literarnih delavnic potekala od februarja do maja, za Gorenjsko bo v Škofji Loki. Regijske žirije in državni selektor bodo med prispelimi prispevki izbrali najboljše avtorje za nastop na regijskem in finalnem srečanju, ki bo oktobra v Slovenj Gradcu. Najboljšemu avtorju bo revija Mentor natisnila knjižni prvenec, ki bo objavljen v zbirki Prvenke. Predstavljen bo na finalnem delu festivala Urška leta 2014. Avtorji bodo kot honorar poleg mentorske pomoči pri nastajanju prvenca dobili tudi sto izvodov svoje knjige. Uredništvo si pridržuje pravico, da prvenca ne natisne, če bo menilo, da delo še ne zadošča kriterijem za objavo. V tem primeru bo izbor najboljših besedil objavljen v reviji Mentor in bo honoriran. I. K.

ZAPISANO V KRANJU

V prenovljenem gradu Khislstein je na ogled prva občasna razstava srednjeveških listin iz Gorenjskega muzeja z naslovom Kranjski mestni svet naznanja.

Igor Kavčič

Z besedami *Kranjski mestni svet naznanja ... se namreč začne več kot dvajset srednjeveških listin*, ki jih od leta 1954 hranijo v Gorenjskem muzeju. Takrat so jih kot zaključeno zbirko prevzeli od Občinskega ljudskega odbora, kjer so listine hranili od konca druge svetovne vojne. »Gre za zbirko, ki je začela nastajati v začetku 14. stoletja in se je dopolnjevala nekje do sredine 19. stoletja. Listine so bile del kranjskega mestnega arhiva, do danes pa se jih je ohranilo sedemindeset,« je povedala avtorica razstave **Marjana Žibert**, muzejska svetovalka Gorenjskega muzeja za starjšo zgodovino.

Kranjske srednjeveške listine je Žibertova prvič širši javnosti predstavila že jeseni 2011 na muzejskem večeru ob izidu kataloga na to temo, za tokratno razstavo, ki bo na ogled do junija, pa je izbrala približno tretjino zbirke, v prvi vrsti najstarejših in po vsebini najbolj zanimivih listin. Uvodoma najprej izvedemo nekaj podatkov o tem, kaj je listina, kaj lahko obravnava in kako je sestavljena. Po besedah Žibertove se splošni obrazec za pisanje listine več stoletij ni kaj dosti spreminjal.

V prvi sobi si v vitrini najprej ogledamo najstarejšo listino, ki bo 2. februarja, ob svečnici stara točno 704 leta. Napisana je bila leta 1309, »govori« pa o prodaji neke parcele med kamniškimi in kranjskimi meščani. Sledi del razstave, posvečen kranjskima rodbinama Khisl in Egkh. Pravni posli obeh

»Slikarka Irena Jeras Dimovska je v Stebriščno dvorano kranjske Mestne hiše na »sejo mestnega sveta« umestila dvanajst svetnikov iz 15. stoletja,« začetek razstave predstavlja avtorica Marjana Žibert. / Foto: Igor Kavčič

premožnih rodbin so bili zelo pogosti. »Na eni od listin najdemo tudi podpis Janža Khisla, ki je kupil grad, v katerem smo sedaj, ga prezidal, vladar pa mu je dovolil, da se imenuje po njem Khislstein,« razloži Žibertova.

Seveda so zanimive tudi listine, ki se tičejo vseh treh kranjskih cerkva. Tu je listina, s katero je ob koncu 15. stoletja župnik Koloman Kranjčanom podaril iluminirane rokopise, pa listina o gradnji Rožnovenske cerkve, ki so jo v začetku 16. stoletja v času protestantizma zgradili Kranjčani sami. Četrta soba je namenjena vsakdanjemu življenju Kranjčanov, njihovim medsebojnim odnosom, poslom in težavam. Ena izmed vitrin z listinami je posvečena tako imenovanim oltarnim bratovščinam. Srečamo tudi listine z vsebino, ki se nanaša na kranjski savski most, na kranjski špital, mestno kopalnico. »Zanimiva je listina o umoru. Kranjski meščani so bili večkrat mediatorji

med družinama ubitega in morilca. Listina na razstavi govori o tem, kako je družina umorjenega iz Čadovelj sprejela smrt njihovega sorodnika, ki sta ga umorila dva z Bele,« pojasnjuje sogovornica in predstavi zadnjo sobo, ki ima naslov male dragocenosti. V njej razstavljajo dve listini s podpisoma dveh pomembnih ljudi tedanjega časa, potopisca in diplomata Benedikta Kurinirane in kanclerja oglejskega patriarha Paola Santonina, ki je ob koncu 15. stoletja potoval po naših krajih. Listini sta med zgodovinarji zelo iskani. Prvi je podpisal listino, kako so kranjski in ljubljanski meščani umestili slovenskega duhovnika v romarski cerkvi v nemškem Aachnu, drugi pa je zapis ob vizitacijah oglejskega škofa v Kranju. Santonino je v Popotnem dnevniku med drugim zapisal tudi, kako lepo mesto je Kranj, kako bogata z opremo in oltarji je cerkev, pa tudi kako živijo ljudje v mestu in okolici.

»Gre za male drobce, s pomočjo katerih lahko spoznavamo širšo zgodovino Kranja. Ko preberemo vsako listino posebej, se nam odpirajo različni vsebinski sklopi, kot sem jih opredelila tudi na razstavi,« dodaja Žibertova. Listine so stare tudi po več kot 700 let in so vsekakor pomemben dokument. Pripovedujejo nam zgodbo manjšega mesta, hkrati pa tudi odpirajo pogled na družbo in čas, ki ga ni več.

Razstava je obogatena s predmeti, ki so posredno povezani s temami, ki jih listine obravnavajo, od starih kovancev, svetinjc in opreme iz cerkva do arheoloških predmetov in celo pištole na smodnik. Listine so bile leta 2008 v okviru evropskega projekta presnete in so dostopne na spletni strani monasterium.net, kjer so predstavljene tudi listine drugih evropskih arhivov in muzejev. Gorenjski muzej je z listinami edini slovenski muzej na tem portalu.

KINO SPORED

PLANET TUŠ, KRANJ

Petek, 18. 1.
17.00, 20.10, 23.20
 DJANGO BREZ OKOVOV
21.00 00:30 – TAJNA OPERACIJA
16.00 MISIJA ARGO
18.30, 20.30, 23.05 ANA KARENINA
19.00 SEDEM PSIHOPATOV IN SHIH TZU
21.10, 23.00 NATEG IN POL
18.50, 20.45, 22.50
 TEKSAŠKI POKOL Z MOTORKO, 3D
16.05, 18.20 BREZ NADZORA STARŠEV
16.30 PRELOMNICA
15.00 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, sinh.
16.50 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, 3D, sinh.

Sobota, 19. 1.
17.00, 20.10, 23.20 DJANGO BREZ OKOVOV
21.00 00:30 – TAJNA OPERACIJA
16.00 MISIJA ARGO
13.10, 18.30, 20.30, 23.05 ANA KARENINA
19.00 SEDEM PSIHOPATOV IN SHIH TZU
12.00, 21.10, 23.00 NATEG IN POL
18.50, 20.45, 22.50 TEKSAŠKI POKOL Z MOTORKO, 3D
13.40, 16.05, 18.20 BREZ NADZORA STARŠEV
14.00, 16.30 PRELOMNICA
11.10, 13.00, 15.00
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, sinhro.
12.30, 14.30, 16.50
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, 3D, sinh.

Nedelja, 20. 1.
17.00, 20.10 DJANGO BREZ OKOVOV
21.00 00:30 – TAJNA OPERACIJA
16.00 MISIJA ARGO
13.10, 18.30, 20.30 ANA KARENINA
19.00 SEDEM PSIHOPATOV IN SHIH TZU
12.00, 21.10 NATEG IN POL
18.50, 20.45
 TEKSAŠKI POKOL Z MOTORKO, 3D
13.40, 16.05, 18.20 BREZ NADZORA STARŠEV
14.00, 16.30 PRELOMNICA

11.10, 13.00, 15.00
 AMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, sinh.
12.30, 14.30, 16.50
 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, 3D, sinhro.
Ponedeljek, 21. 1.
17.00, 20.10 DJANGO BREZ OKOVOV
21.00 00:30 – TAJNA OPERACIJA
16.00 MISIJA ARGO
18.30, 20.30 ANA KARENINA
19.00 SEDEM PSIHOPATOV IN SHIH TZU
21.10 NATEG IN POL
18.50, 20.45
 TEKSAŠKI POKOL Z MOTORKO, 3D
16.05, 18.20 BREZ NADZORA STARŠEV
16.30 PRELOMNICA
15.00 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, sinh.
16.50 SAMOVA PUSTOLOVŠČINA 2, 3D, sinh.

LINHARTOVA DVORANA, RADOVLJICA

Petek, 18. 1.
18.00 SOMRAK: JUTRANJA ZARJA 2
20.15 UČITELJ
Sobota, 19. 1.
16.00 POGUM, sinhro.
Nedelja, 20. 1.
18.00 SOMRAK: JUTRANJA ZARJA 2
20.15 UČITELJ

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 18. 1.
20.00 SKOK ČEZ PLOT
Sobota, 19. 1.
18.00 SKOK ČEZ PLOT
20.00 FANT S KOLESOM
Nedelja, 20. 1.
19.00 FANT S KOLESOM

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

DRUŽABNA KRONIKA

MANGOV MOTOVILEC

Zelena sladkost ali sladkobnost Sergeje z Jesenic je novodobni frutek z okusom manga in dodanega motovilca. Na nekdanji TV3 so začeli predvajati nov kuharski šov, Jasmina, Francka in Anita pa imajo vsaka svojo posebno zgodbo.

S.Lesjak, A. Brun

V blejski Manasi se je zgodil prvi slovenski dogodek s simpatično voditeljico TV Golica **Jasmino Kandorfer**, ki je ljubitelj slovenskih ritmov razvajala s svojo zabavo Ni veselice brez Golice. Šlo je za zgolj prvi dogodek v seriji slovenskih zabav, ki bodo mesečno potekale v klubu in bo ta postal zatočišče vseh tistih, ki uživajo v ritmu polke in valčka, zimzelenih uspešnic. Posebna zanimivost tovrstnih dogodkov pa so tudi tematsko pripravljene natakariče in hostese, kar še dodatno

o barva zanimiv dogodek. Pred kratkim smo slovesno razglasili tudi **Slovenca leta 2012** in že petindvajseti častni naziv je šel v ženske roke. Prisluzila si ga je sekretarka Zveze prijateljev mladine Moste-Polje in predsednica Komisije za socialna vprašanja in humanitarne projekte pri ZPMS **Anita Ogulin**. **Francka Drempetič** pa si zasluži čestitko v smislu korenite Gorenjke, saj je v Domu starejših občanov Preddvor, kjer je nastanjena že enajst let, praznovala častitljivo **101. leto**. Počuti se dobro, polna je optimizma, razveseli se vsakega obiska, rada spije skodelico kaviče, poje kakšno sladico, še posebej pa rada obuja spomine.

Rodila se je 9. januarja 1912 na Primskovem pri Kranju družini Černivec s kar enajstimi otroki. Poročila se je v Britof pri Kranju, imela tri sinove, ki pa so tako kot soprožje pokojni. Slavja ob rojstnem dnevu so se udeležili tudi njena sestra Marija in brat Marjan, ožje sorodstvo ter njene bližnje prijateljice. TV3 Medias pa je pred nekaj dnevi začel s predvajanjem nove kuharske oddaje Sol in poper. Oddajo vodi **Oriana Giroto**, njeno strokovno oko je kuharski mojster **Anže Gombač**, osnovni koncept oddaje pa kar tekmovalen: v torek in sredo se v kuhinji pomerita kuharja in njuna pomočnika. Pismo kuharja Anžeta pove recept

in izziv, časa za ustvarjanje imata dvajset minut. Zmagovalca obeh oddaj se potem pomerita v četrtek, dobimo zmagovalca tedna in tako naprej teče kuharska igra do finala in superfinala. Sokovnik Horum pa je nagradil najboljše recepte za sveže iztisnjene sokove. Nagradno igro so organizirali spletni portal Bodi EKO in Ekošara, v sodelovanju s Presnico, šolo priprave presne hrane. Med dvesto prispelimi recepti so se med prvih deset uvrstili kar trije gorenjski: najvišje Green Sweety **Sergeje Hribar** z Jesenic, **Monika Cundrič** z Bleda je napitek poimenovala Zeleno, ki te ljubim, **Mojca Belinc** iz Lesc pa Sveže sanje.

Jasmina v družbi zveste oboževalke narodnozabavnih srečanj **Romane Bele** / Foto: osebni arhiv (Maks P.)

Zabave z domačo glasbo imajo zanimiv moto: **Ni veselice brez Golice**. / Foto: osebni arhiv (Maks P.)

Francka Drempetič je praznovala **101. rojstni dan**.

V družbi najbližjih, vedno se razveseli obiskov.

Voditeljica **Oriana Giroto** in kuharski šef **Anže Gombač** sta glavna 'sol in poper' v novem kuharskem šovu na TV3 **Medias**. / Foto: Zaklop

Člana strokovne komisije pri izbiranju najboljšega soka: **Duško Petrovič** in **Katja Mrzel**. Duška na Gorenjskem ljudje kar poznajo. / Foto: arhiv dogodka

VRTIMO GLOBUS

Armstrong priznal jemanje poživil

Potem ko so mu vzeli sedem naslovov Tour de France in je skoraj deset let zatrdel, da ni jemal dopinga, je **Lance Armstrong (41)** v oddaji The Oprah Show končno priznal jemanje prepovedanih poživil ter se opravičil svojim sodelavcem. »To je bil zame največji intervju, kar sem jih kdaj naredila, pa vendar ni izpadel tako, kot sem pričakovala. Kljub temu sem zadovoljna,« je namignila Oprah, ki pravi, da je bil Armstrong odkrit, resen in dobro pripravljen.

Elton John je drugič očka

Pevec **Elton John (65)** in njegov mož **David Furnish** sta postala drugič starša. S pomočjo nadomestne matere se jima je 11. januarja rodil deček **Elijah Joseph Daniel**. »Oba sva si zelo dolgo želela imeti otroka. Toda realnost, da imava sedaj dva sinova, je neverjetna. Rojstvo drugega sina izpopolnjuje našo družino na najbolj dragocen način,« je občutke opisal Elton, ki ima skupaj s Furnishem že dveletnega Zacharyja.

Sofia si želi veliko poroko

Igralka in manekenka s kolumbijskimi koreninami **Sofia Vergara** si že od nekdaj želi velike poroke. »Če se bom poročila, potem bo to zagotovo velik dogodek,« pravi zvezdnica Moderne družine, ki je zaročena z Nickom Loebom. »Pred kratkim sem praznovala 40. rojstni dan v Mehiki, kjer je bilo več kot sto gostov,« je primerjala zabavo ob rojstnem dnevu z morebitno poroko, za katero pa, kot pravi, trenutno nima časa.

Victor Garber ljubi moškega

Victor Garber (63), igralec, ki je najbolj prepoznaven po vlogi Jacka Bristowa iz serije Alias, je priznal, da je gej. »Ne govorim veliko o tem, toda vsi vedo,« je tujim medijem priznal igralec, ki je že lani za neko kanadsko revijo povedal, da že 13 let srečno živi skupaj z Rainerjem Andreesenom v Greenwich Villagu v New Yorku.

Temido Novak smo ujeli tik pred nastopom z ansamblom **Gašper** in prijatelji. Nasmehana violinistka je doma z Jesenic. / Foto: AB

Slikarska razstava v avli Gorenjskega glasa

Zakonca, umetnika Slavica in Alojz Štirn iz Britofa razstavljata svoje slikarske stvaritve v avli Gorenjskega glasa. Razstava bo na ogled do konca januarja vsak delovni dan med 7. in 15. uro, ob sredah do 16. ure.

SAMO LESJAK

Kranj – Odprtje razstave je spremljal zanimiv kulturno glasbeni program. Najprej je s harmoniko navdušil nadarjeni petnajstletni glasbenik Žiga Jelar, nato pa je Dina Kavčič skozi pogovor predstavila zakonski umetniški par.

Slavica Štirn se s slikanjem ukvarja trinajst let. Začela je previdno, s študijami, in tako počasi raziskovala in odkrivala slikarsko umetnost. Že sedem let prej je začela pisati poezijo, ki jo je pred kratkim kronala s peto pesniško zbirko. Pozorno spremlja dogajanje okoli sebe in tudi v trpkih stvarih poišče lepoto. V dolgih letih se je v njej nabralo

Zakonca Štirn sta znana po izjemni umetniški ustvarjalnosti. / Foto: Gorazd Kavčič

ogromno misli, ki jih izraža skozi umetnost. Med drugim se ukvarja s pisanjem haikujev (trivrstična japonska pesniška oblika), ki jih je tudi predstavila navzočim. Na slikarskem področju se ponaša z več kot tridesetimi samostojnimi razstavami, najbolj jo navdihuje narava, še zlasti gore in hribovi, ki jih rada obiskuje.

Alojz Štirn veselo do slikanja čuti od rane mladosti. Poleg rednega šolanja se je vseskozi tudi slikarsko izobraževal. Njegov opus je obsežen, saj ne mine dan, da ne bi v roke prijel čopiča. Privlačita ga predvsem gorska in morska krajina, rad slika tudi beneške maske, ki so na ogled tudi na tokratni razstavi. Alojz je poznan tudi po svoji širokosrčnosti, saj večino slik podari. Za svoje delo je prejel že več priznanj.

Predstavitvi slikarjev je sledil nastop skupine učencev iz osnovne šole Matija Čopa, ki pod mentorstvom Mateje Jelar in Sonje Zupanc enkrat na teden vadijo ljudske plese, s katerimi se radi predstavijo tudi na nastopih. Pred zaključkom dogodka je Zinka Zavrl Križaj iz Zavarovalnice Triglav predala promocijski nahrbtnik deklici s posebnimi potrebami Sari Jelar, o kateri smo konec leta 2012 pisali v Gorenjskem glasu.

Učenci so obiskovalce navdušili s pristnim nastopom. / Foto: Gorazd Kavčič

KRANJ

Predavanje o ženskem srcu

Koronarno društvo Gorenjske vabi na predavanje dr. Barbare Gužič Salobir iz UKC Ljubljana, Klinike za nuklearno medicino na temo Žensko srce. Predavanje bo v sredo, 23. januarja, ob 18. uri v veliki dvorani Doma krajanov na Primskovem v Kranju. Bolezni srca in ožilja so najpogostejši vzrok obolevnosti in umrljivosti žensk; pogostejši kot osteoporoza in rak skupaj. Statistično ženske obolevajo za boleznimi srca in ožilja deset let kasneje kot moški, ker jih do menopavze ščitijo ženski spolni hormoni. Slaba stran ženskih srčnih bolezni je, da ženske svoje težave pogosto podcenjujejo, saj so vajene potrpeti, zaradi česar pozneje poiščejo zdravniško pomoč. Simptomi bolezni se pri ženskah pogosto razlikujejo od moških, zato so njihove zdravstvene težave nemalokrat nepravilno ocenjene, kar poslabša prepoznavanje in napoved bolezni. O tem, kaj lahko naredite, da bi to spremenili, kaj morate vedeti o ženskem srcu, da ga boste čim dlje ohranili zdravega, boste izvedeli na predavanju. Vstop je prost. **S. K.**

KRANJ

O tehnologiji in ekonomiki pitanja govedi

Kmetijska svetovalna služba bo v torek, 22. januarja, ob 10. uri pripravila v sejni sobi KGZ Sloga Kranj predavanje o prehrani, krmljenju in namestitvenih pogojih govejih pitancev ter o ekonomiki pitanja. Predaval bo Franci Pavlin, specialist za živinorejo v Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj. **C. Z.**

CERKLJE

Damjana Praprotnik navdušila s citrami

Zavod Rihtarjeva domačija je na praznik svetih treh kraljev pripravil v župnijski cerkvi sv. Nikolaja v Babnem Polju dobrodelni koncert Božična zgodba. Posebna gostja koncerta je bila Damjana Praprotnik iz Dvorij pri Cerkljah, študentka zadnjega letnika citer na Koroškem deželnem konzervatoriju, ki se je predstavila s tremi točkami. Zaigrala je Bachovo Suito, Variacije stare bavarske pesmi za citre Alfreda von Beckeratha ter Venček božičnih. Zavod je prostovoljne prispevke namenil za prenovo gospodarskega poslopja na Rihtarjevi domačiji, kjer naj bi zaživel podeželski center za kulturo, turizem in izobraževanje. **J. Ku.**

LOTO

Rezultati 5. kroga – 16. januarja 2013
2, 6, 17, 30, 34, 36, 38 in 9

Lotko: **3 6 0 8 7 6**

Loto PLUS: **1, 5, 13, 17, 22, 26, 30 in 12**

Sklad 6. kroga za Sedmico: **340.000 EUR**

Sklad 6. kroga za Lotka: **335.000 EUR**

Sklad 6. kroga za PLUS: **1.265.000 EUR**

25-ODSTOTNI POPUST!
Pravi Gorenjci beremo
Gorenjski glas

Naši dragi naročniki, leto je naokoli in z mislijo na vas in vaše želje smo pripravili izbor praktičnih daril, med katerimi boste lahko **izbirali pri plačilu letne naročnine** na Gorenjski glas. Spet je prišel čas, da se kot vsako leto srečamo v avli Gorenjskega glasa ob odlični kavici in prijetnem klepetu.

Vabimo vas, da se na **Bleiweisovi cesti 4 v Kranju** (nasproti glavne avtobusne postaje) oglosite vsak dan med 7. in 15. uro, ob sredah do 16. ure.

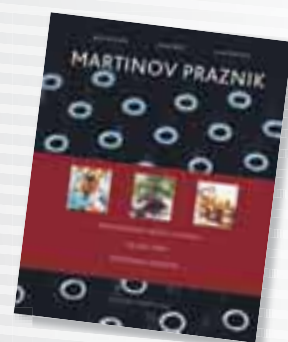
Izbirajte med darili:

Knjiga
Obožujem sir

Knjiga
Uskoška princesa

Knjiga
Martinov praznik

Kuhinjska rokavica
in vrečki sivke

Dežnik
Gorenjski glas

Čeprav se vse draži, cene Gorenjskega glasa nismo spreminjali. V letu 2013 bodo izšle 104 številke, zato je redna cena naročnine 156,00 EUR.

Pri plačilu letne naročnine pa vam priznamo kar **25-odstotni popust, kar zneso le 117,00 EUR** (prihranite kar 39 EUR!)

ANKETA

Sneg – veselje ali nadloga?

SAMO LESJAK

V minulih dneh je Gorenjsko na debelo pobelil sneg, ki je sicer povzročil številne nevarnosti v prometu, zlasti otrokom ter žičničarjem pa predstavlja vir zimskega veselja in radosti.

Foto: Tina Dokl

Mirko Dimitrič, Kranj:

»Sneg me pretirano ne moti, saj je tudi v urbanih naseljih poskrbel za pravo zimsko idilo. Promet sicer poteka nekoliko počasneje, toda to ni ovira – sneženje v tem času je pač najbolj naravna stvar.«

Rok Legat, Tržič:

»Za mladino je sneg super zadeva, saj se s tem končno obeta vznemirljiva smuka. Kot študent za vožnjo do Ljubljane sicer porabim nekoliko več časa, vendar se zaradi tega ne obremenjujem.«

Renata Dolinar, Bitnje:

»Uporabljam javni prevoz, tako da me zasnežena parkirišča na srečo ne ovirajo. Večje količine snega pa bodo upam koristne kasneje, da poleti ne bo prihajalo do katastrofalnih suš.«

Raif Ibršimović, Kranj:

»Ceste bi bile lahko splužene bolje, predvsem pa že prej. Delavci s Komunale se z lopatami sicer trudijo očistiti pločnike že od treh zjutraj, lokalne ceste pa žal ostajajo zasnežene. Najbolje je iti peš.«

Karl Okorn, Šentjacob:

»Kot profesionalni voznik lahko rečem, da so ceste splužene korektno, vendar se je pač potrebno prilagoditi snežnim razmeram – torej znižati hitrost in voziti z večjo mero previdnosti in strpnosti.«

Matijo pokličesh in izveš

Zaživela je telefonska številka 080 10 10, na kateri so brezplačno dostopne informacije za starejše, kot so podatki o dejavnostih prostovoljnih organizacij ter pregled in kontakti javnih in zasebnih izvajalcev pomoči ter storitev za starejše.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Zasnovo platforme MATIJA, mreže aktivnosti, trženja, informiranja in asistencije je v torek v prostorih kranjske občine predstavil Boris Koprivnikar, predsednik upravnega odbora Skupnosti socialnih zavodov Slovenije, ki je vodilni partner platforme. »Osnova platforme so koristne informacije za uporabnike in organizacije, ki se zbirajo v informacijskem sistemu in brezplačno posredujejo na telefonski številki 080 10 10. Temeljni sklopi pomoči in storitev za starejše so informacije in povezovanje za večjo socialno varnost, kot so informacije o zdravstvenih ustanovah, čakalne vrste pri specialistih, namestitve v domovih za starejše, socialnih pravicah, zatem storitve za oskrbo in pomoč v gospodinjstvu, pa zdravstvene storitve in osebna pomoč, kot so naročanje pri zdravniku, nega na domu, dnevno varstvo, ter vzdrževanje doma, ko potrebujete obrtniška, vzdrževalna dela, servis.«

Ocene kažejo, da bo leta 2060 dvakrat več ljudi,

Boris Koprivnikar je poudaril, da mreža MATIJA izhaja iz potreb uporabnika, da gre za osebni pristop in da bodo izvajali nadzor nad kakovostjo storitev ponudnikov. / Foto: Gorazd Kavčič

starejših od 65 let, in trikrat več ljudi, starejših od 85 let. Slovenija bo postala v prihodnjih dvajsetih letih ena izmed petih držav v EU z najvišjim deležem starejšega prebivalstva, še posebej pa se bo povečalo število starejših od 80 let. Podatkom navkljub pa ima Slovenija še vedno slabo razvite storitve na daljavo in oskrbe v domačem okolju, zato je že zdaj treba posvetiti več pozornosti tem področjem. Tudi to je bilo vodilo vzpostavitve mreže MATIJA.

»Trenutno je partnerjev – prostovoljskih, nevladnih organizacij, inštitutov, zbornic, ministrstev ter drugih ponudnikov storitev – okrog 150, vendar smo šele v začetni fazi delovanja in jih pričakujemo še več. Mreža ne temelji na državnem, projektnem financiranju, ampak izključno na povezovanju ponudnikov in uporabnikov storitev. Poleg tega bo MATIJA omogočal tudi pregled nad preverjeno ponudbo storitev, ki jih je na številki 080 10 10 možno

naročiti,« je povedal Koprivnikar.

Na MATIJI bodo tudi številne akcije, prva bo v pomladanskem času. Za kaj gre? Številni starejši potrebujejo prevoz, obenem pa je veliko aktivnih voznikov. Preko klicnega centra MATIJE na 080 10 10 bodo obe skupini starejših med seboj povezali v akciji PROSTOFER. S tem bodo povečali socialno aktivnost obeh skupin, izboljšali mobilnost in pocenili storitev.

GLASOV JEŽ

Inovativno čiščenje snega

V občini Naklo so se spopada z zimsko radostjo na cestah lotili na izviren način. Na cesti Naklo - Tržič so v Dupljah sneg s pločnikov odstranjevali tako, da so ga najprej spravili nazaj na cesto, nato pa ga z gradbenim strojem nalagali na traktorske prikolice in odpeljali neznano kam. Da bi v celoti preverili učinkovitost občinske zimske službe, so vajo izvedli v času popoldanske prometne konce - na veliko veselje tistih, ki so bili zaradi snega že ves dan v zamudi ...

KLANJ

Avtoplin v kratkem tudi v Radovljici in Škofji Loki

Avtoplin postaja vse pomembnejša alternativa klasičnim gorivom, vse več pa je tudi bencinskih servisov, kjer ga ponujajo. Petrol ga ponuja na šestdesetih bencinskih servisih, v kratkem pa se jim bodo pridružili še štiri, med njimi tudi v Radovljici in Škofji Loki. C. Z.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, a večinoma suho, popoldne se bo delno zjasnilo. Jutri dopoldne bo pretežno jasno, popoldne se bo pooblačilo. V noči na nedeljo bo sprva povsod snežilo, nato pa se bo meja sneženja dvignila na 1300 m nmv.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

-9/-1 °C

SOBOTA

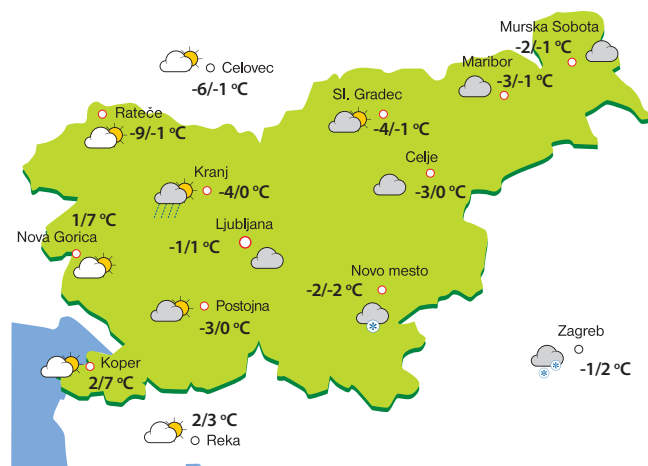

-11/-2 °C

NEDELJA

0/4 °C

alping

URESNIČILI BOMO VAŠE IDEJE!

- Popravila, dodelava, predelava in izdelava novega pohištva
- Vzdrževanje in hišniška dela
- Prodaja in izposoja profesionalnega orodja

M: 031 43 71 66
E: info@alping.si

RADIO KRANJ d.o.o.
Sritarjeva ul. 6, KRANJ

TELEFON:
(04) 281-2220
(04) 281-2221
(04) 2023-222
(051) 303-505

FAX:
(04) 281-2225
(04) 281-2229

E-pošta:
radiokranj@radio-kranj.si

www.radio-kranj.si